

B/145

A legfőbb ügyész

országgyűlési beszámolója

az ügyészség 2013. évi tevékenységéről

TARTALOMJEGYZÉK

1. Az ügyészi szervezet	4
2. A büntetőjogi ügyészi tevékenység	5
2.1. A nyomozás felügyelet, a vádelőkészítés és az ügyészségi nyomozás	6
2.1.1. A bűnözésre vonatkozó főbb adatok	6
2.1.2. Az ügyészségi nyomozás	11
2.1.3. A nyomozás törvényessége feletti felügyelet	14
2.2. A vádhatósági tevékenység	22
2.3. Gyermek- és fiatalok büntető ügyeiben kifejtett ügyészi tevékenység	26
3. A közjogi ügyészi tevékenység	29
3.1. A közérdekvédelmi ügyészi tevékenység	29
3.1.1. A közérdekvédelmi ügyészi tevékenységet érintő változások	29
3.1.2. A közérdekvédelmi ügyészi tevékenység főbb mutatói	30
3.1.3. A törvényességi ellenőrzés	31
3.1.4. A magánjogi ügyészi tevékenység	33
3.1.5. Gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység	36
3.1.6. Együttműködés a büntetőjogi szakággal	37
3.1.7. A legfőbb ügyész hatásköreinek gyakorlásával kapcsolatos tevékenység	37
3.1.8. Külső szervekkel való kapcsolattartás	38
3.2. A büntetés-végrehajtás törvényességi felügyelete	39
4. Az Országgyűlés és az ügyészség kapcsolata	43
4.1. Kérdések	43
4.2. A mentelmi jog felfüggesztésének indítványozása	46
5. Az ügyészség nemzetközi tevékenysége	46
5.1. Nemzetközi kapcsolatok	46
5.1.1. A legfőbb ügyész nemzetközi tevékenysége	46
5.1.2. Szakértői szintű nemzetközi tevékenység	49
5.2. Jogsegély ügyek	50
5.2.1. Jogsegély ügyek a Nyomozás Felügyeleti és Vádelőkészítési Főosztályon	51
5.2.2. Jogsegély ügyek a Kiemelt és Katonai Ügyek Főosztályán	51
5.2.3. Jogsegély szabálysértési ügyekben	52
5.3. Az Eurojust magyar nemzeti tag tevékenysége	52

6. Az ügyészség személyügyi helyzete	55
6.1. Az ügyészség személyügyi helyzete	55
6.2. Az ügyészségi alkalmazottak képzése, továbbképzése	57
7. Az ügyészségi informatika	59
8. Az ügyészség működésének gazdasági feltételei	62
9. Az ügyészek tudományos tevékenysége és az Országos Kriminológiai Intézet	66
9.1. Az ügyészek tudományos tevékenysége	66
9.2. Az Országos Kriminológiai Intézet	66
1. melléklet: Az ügyészségi szervezetrendszer	
2. melléklet: A Legfőbb Ügyészség szervezete	
Függelék: Statisztikai táblák és ábrák	

Tisztelt Országgyűlés!

Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) 29. cikkének (5) bekezdésében, valamint az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat (Házszabály) 84. §-ában foglaltak szerint az ügyészség 2013. évi működéséről a következő beszámolót nyújtom be:

1. Az ügyészi szervezet

Az ügyészség feladatait elsősorban az Alaptörvény, továbbá az ügyészségre vonatkozó sarkalatos törvények, nevezetesen az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény (Ütv.), valamint a legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény (Üjt.) tartalmazza.

Az Alaptörvény negyedik módosítása 2013. április 1-jével az ügyészséget közvetlenül érintő rendelkezéseket is hatályba léptetett. A módosítás deklarálja, hogy a legfőbb ügyész és az ügyészség független. A módosítás továbbá az utólagos normakontroll kezdeményezésének jogát a Kúria elnökére és a legfőbb ügyészre is kiterjesztette. A törvény ezen legfontosabb újítása az igazságszolgáltatási rendszer legfőbb szereplőinek biztosít közvetlen lehetőséget az általuk alaptörvény-ellenesnek vélt jogszabályok alkotmánybíróági vizsgálatának kezdeményezésére.

A büntetőeljárások időszerűségének javítása érdekében 2013. szeptember 1-jétől megváltozott három ítélőtábla, és ezzel összefüggésben a területükön működő fellebbviteli főügyészségek illetékességi területe is. Szűkült a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség, és módosult az ország keleti régiójában működő fellebbviteli főügyészségek illetékességi területe.

A területváltozásról szóló jogszabályi rendelkezések alapján 2013. január 1-jével kialakításra kerültek a járások. Erre tekintettel a helyi ügyészségek megnevezése járási ügyészségekre változott.

A 2013. év változást hozott az ügyészség szervezetében, feladatmegosztásában is.

Az Ütv. meghatározza az ügyészi szervezet szintjeit, kimondja, hogy az ügyészségi nyomozás, továbbá indokolt esetben más ügyészségi feladatok ellátására önálló járási szintű ügyészség vagy önálló főügyészség létesíthető. A szervezet kialakítását azonban az Ütv. a legfőbb ügyészre bízta.

Az ügyészség – legutóbb 2012. január 1-jével jelentősen átalakított – szervezete megfelelően biztosítja az ügyészi feladatok ellátását. A jogszabályi keretek között 2013. október 1-jével megvalósított profiltisztítás által a rendszer hatékonysága tovább javult. A szakmai és a funkcionális területek irányításának elkülönítése érdekében új vezetési szint alakult ki a Legfőbb Ügyészségen, a főtitkári funkció. Ezentúl a Nemzetközi és Európai Ügyek Főosztályának, valamint a Jogi Képviseleti Önálló Osztálynak, illetőleg a fiatalokkal kapcsolatos közérdekvédelmi tevékenységnek a felügyeletét a közjogi legfőbb ügyész helyettes látja el. Az utóbbival összefüggésben a korábban büntetőjogi ifjúságvédelmi feladatokat is teljesítő legfőbb ügyészségi osztály elnevezése Gyermekek- és Fiatalok Bűnügyeinek Önálló Osztályára változott. A büntetés-végrehajtási felügyeleti szakterület országos irányítása ugyancsak a közjogi legfőbb ügyész helyettes hatáskörébe került. E szakterület a közérdekvédelmi szakterülettel együtt alkotja az ügyészség közjogi szakági tevékenységét. A beszámoló már ennek megfelelően tükrözi az ügyészség munkáját.

A Legfőbb Ügyészség irányítása alá az elmúlt évben változatlanul 5 fellebbviteli főügyészség, 21 (a fővárosi, 19 megyei és a központi nyomozó) főügyészség tartozott, míg helyi szinten összesen 137 (járási, nyomozó, kerületi, közérdekvédelmi) ügyészség működött.

Az ügyészi szervezethez tartozik – de nem ügyészi szerv – az ügyészség tudományos és kutató intézménye is: az Országos Kriminológiai Intézet (OKRI).

Az ügyészségi fogalmazók képzését és a jogi szakvizsgára való felkészítését 2013-ban továbbra is a Magyar Ügyészképző Központ látta el.

A 2013. év változást hozott az ügyészség vezetésében. A köztársasági elnök a 372/2013. (VIII. 30.) KE határozatával – javaslatomra – megállapította, hogy Dr. Varga Zs. András legfőbb ügyész helyettes e megbízatása a törvény erejénél fogva 2013. augusztus 31-ei hatállyal megszűnt. A köztársasági elnök a tisztség betöltése érdekében a 396/2013. (IX. 23.) KE határozatával 2013. október 1-jei hatállyal a legfőbb ügyész helyettesévé – javaslatomra – dr. Lajtár István főosztályvezető ügyészt nevezte ki határozatlan időre.

2. A büntetőjogi ügyészi tevékenység

Az ügyészi tevékenység számottevő részét a büntetőjogi feladatok alkotják. Az Alaptörvény 29. cikke az ügyészséget a büntetőhatalom központi szereplőjeként határozza meg. Az ügyésznek, mint közvádlónak az alapvető feladata az állam büntetőigényének kizárólagos érvényesítése.

A 2013. év különösen nagy kihívást jelentett a büntető szakág ügyészei számára. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 2013.

július 1-jén lépett hatályba, és jelentősen átalakította az általános és a különös rendelkezéseket egyaránt.

2.1. A nyomozás felügyelet, a vádelőkészítés és az ügyészségi nyomozás

2.1.1. A bűnözésre vonatkozó főbb adatok

A 2013. évben iktatott és elintézésre váró ügyek száma 901.635 volt (2012: a büntetés-végrehajtási törvényességi felügyeleti szakterülettel együtt 980.426).

A 2013. évben 377.829 bűncselekményt regisztráltak. Ez az előző évhez képest 20 %-os csökkenést jelent (2003: 413.343, 2004: 418.883, 2005: 436.522, 2006: 425.941, 2007: 426.914, 2008: 408.407, 2009: 394.034, 2010: 447.186, 2011: 451.371, 2012: 472.236).

A regisztrált elkövetők száma 108.306-ról (2012) 109.876-ra (2013) nőtt. 2013-ban 103.672 bűnelkövetőt regisztráltak (2010: 122.529, 2011: 112.895, 2012: 100.239).

A büntető anyagi jog 2013. július 1-jén bekövetkezett változásai miatt a bűnözésnek a Btk. egyes *fejezetei* szerinti *szerkezeti megoszlását követő, összehasonlításra alkalmas* adatai teljes körűen nem állapíthatók meg. Ennek oka, hogy az új Btk. Különös Része az 1978. évi IV. törvénynél (régii Btk.) több, azonban kisebb terjedelmű fejezetet, egy fejezet alá tartozóan pedig részben eltérő bűncselekmény-csoportokat alkotott.

Az új Btk. egyes magatartásokat dekriminalizált, a régi Btk.-hoz képest azonban új tényállásokat is megállapított, illetve egyeseket összevont, másokat több tényállásra bontott, egyes bűncselekményeket pedig eltérő fejezetben szabályozott. A régi fejezetek közül az Állam elleni és a Honvédelmi kötelezettség elleni bűncselekmények nem változtak, a Közlekedési és a Katonai bűncselekmények pedig csak kisebb mértékben. A többi fejezetnél jelentősebb változtatásokat végzett a jogalkotó. Az egyes évek adatainak összevetését korlátozza az is, hogy néhány bűncselekmény vonatkozásában (okirattal visszaélés, lopás bizonyos esetei, szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése) a jogszabály oly módon változott, hogy a korábban halmazatként értékelendő cselekmény egységgé alakult át.

Az egyes bűncselekményekre¹ vonatkozóan – az említett nehézségek ellenére – az alábbi főbb adatok állapíthatók meg:

A 2013. évben összesen 138 szándékos befejezett emberölést regisztráltak (2010: 133, 2011: 142, 2012: 113), emberölés kísérlete 105 volt (2010: 142, 2011: 133, 2012: 108).

¹ Ahol a hatályos Btk. az egyes fejezetek vonatkozásában megegyezést mutat az 1978. évi IV. törvénnyel, ott a fejezethez tartozó bűncselekmény-csoport adatai is szerepelnek.

Az összбүнözés terjedelmét döntően meghatározó vagyon elleni бүнцselekmények közül a leggyakoribb a lopás. A regisztrált lopások száma a 2013. évben 167.657 volt. A lopások száma a megelőző évhez képest csökkent (2011: 182.073, 2012: 184.896).

A regisztrált csalások száma emelkedett, 2013-ban 37.345 ilyen бүнцselekményt követtek el (2010: 32.137, 2011: 27.906, 2012: 36.911).

A korábban a vagyon elleni бүнцselekmények körében szabályozott szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése a tavalyi évben is nagy arányban fordult elő, 10.309 ilyen бүнцselekményt követtek el (2010: 24.194, 2011: 15.504, 2012: 9.945).

A 2013. évben nőtt a közlekedési бүнцselekmények száma, 14.804 közlekedési бүнцselekmény történt (2007: 23.006, 2008: 19.450, 2009: 17.664, 2010: 16.447, 2011: 14.001, 2012: 13.084).

A közlekedési бүнцselekmények között jelentős arányt képvisel a közúton, ittas állapotban elkövetett járművezetés, ezek száma 2013-ban 8.891 volt. A megelőző évekhez képest (2007: 14.157, 2008: 11.523, 2009: 10.438, 2010: 9.710, 2011: 7.623, 2012: 6.915) megállt a kedvező irányú változás.

A közúti baleset gondatlan okozása gyakorlatilag azonos a megelőző évvel, 2.463 ilyen бүнцselekményt regisztráltak (2012: 2.596).

Az embercsempészés az előző évinél alig több történt, 246 ilyen бүнцselekményt követtek el (2008: 186, 2009: 180, 2010: 152, 2011: 155, 2012: 186).

Hivatalos személy, közfeladatot ellátó személy és a hivatalos személy támogatója elleni erőszak бүнцselekményéből 1.090-et regisztráltak, mely az előző évhez képest alig mutat változást (2011: 1.095, 2012: 1.056).

2013-ban az igazságszolgáltatás elleni бүнцselekmények száma 3.155 volt, ami csaknem megegyezik a tavalyi év adatával (2011: 3.054, 2012: 3.262).

A közélet tisztasága elleni бүнцselekmények száma az elmúlt évhez képest is emelkedett: 2013-ban 1.105 korrupciós бүнцselekményt regisztráltak (2010: 481, 2011: 738, 2012: 828). A hivatali vesztegetés бүнцselekménye 192-ről 590-re, azaz több mint háromszorosára emelkedett. Ezzel szemben a gazdasági vesztegetés бүнцselekménye 23,5 %-kal, 520 esetről 398-ra csökkent. Nem változott a befolyással üzérkedés бүнцselekményének száma, 2012-ben és 2013-ban is 115 ilyen бүнцselekményt követtek el. Összesen egy esetben fordult elő nemzetközi kapcsolatban elkövetett vesztegetés бüntette. E бүнцselekmény-csoportnak

feltehetőleg csak töredéke jelenik meg a statisztikában, a korrupciós bűnözés terjedelmét a számok nem tükrözik.

A köznyugalom elleni bűncselekmények körében a garázdaság száma a 2013. évben némi emelkedést mutat, 13.092 ilyen bűncselekményt követtek el (2009: 10.384, 2010: 13.279, 2011: 12.724, 2012: 12.871).

A közbizalom elleni bűncselekmények csoportjában az okirattal kapcsolatos bűncselekmények száma – amely magába foglalja a köz- és magánokirat-hamisítást, illetőleg az okirattal visszaélést is – az előző évhez képest jelentősen csökkent: 40.489 okirattal kapcsolatban elkövetett bűncselekményt regisztráltak 2013-ban (2009: 45.846, 2010: 60.548, 2011: 80.215, 2012: 108.577). Ennek oka a régi Btk. 2013. február 1-től hatályos módosításában keresendő, amely szerint az egy vagy több közokirat, magánokirat vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszköz egyidejű elvételével megvalósuló lopás törvényi egységet alkot.²

Számottevően nem nőtt a kábítószerrel visszaélések száma, a 2013. évben 5.445 ilyen típusú bűncselekmény miatt kellett eljárni (2004: 6.675, 2005: 7.622, 2006: 6.740, 2007: 4.663, 2008: 5.453, 2009: 4.801, 2010: 5.761, 2011: 5.972, 2012: 5.209).

A pénz- és bélyegforgalom biztonsága elleni, a költségvetést károsító, a gazdálkodás rendjét sértő, a fogyasztók érdekeit és a gazdasági verseny tisztaságát sértő bűncselekmények és a pénzmosás (korábban összefoglaló néven gazdasági bűncselekmények) száma évek óta egyenletes emelkedést mutatott, a 2011. évben egy ügyben elkövetett összesen 9.976 bűncselekmény³ miatt pedig jelentősen megemelkedett (29.873). A 2012. évben regisztrált, e kategóriába tartozó 21.182 bűncselekménnyel azonban ez a tendencia visszatért a korábbi szintre, 2013-ban ugyanakkor jelentős számú csökkenés állapítható meg. A regisztrált, e kategóriába tartozó bűncselekmények száma a 2013. évben 11.390, a 2012. évben regisztrált adatoknál 46,2 %-kal alacsonyabb volt.

Az egyes bűncselekmények tendenciát jelző változásai közül a következők érdemelnek említést:

A fizetőeszközök biztonságához fűződő fontos társadalmi érdek a pénzhamisítással, illetve a készpénz-helyettesítő fizetési eszközökkel kapcsolatos bűnözés figyelemmel kísérése, elemzése és a sértett jogtárgy jelentőségével arányos büntetési gyakorlat kialakítása.

² A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXXIII. törvény 36. §-a.

³ Egy, a gazdasági titok megsértése (régai Btk. 300. §) miatt 2011-ben regisztrált ügyben fordult elő 9.976 bűncselekmény elkövetése.

A pénz- és bélyegforgalom biztonságával kapcsolatos jogsértő magatartásokkal büntető törvényi tényállásokat megvalósító cselekmények együttesen évek óta a legmagasabb és folyamatosan emelkedő esetszámúak voltak a gazdasági bűncselekmények körében (2007: 4.106, 2009: 6.238, 2010: 10.465, 2011: 13.542, 2012: 17.841). 2013-ban azonban jelentős – 67 %-os – csökkenés következett be, összesen 5.869 ilyen bűncselekményt követtek el.

Az ügykategórián belül a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz hamisítás esetében ugyanez a tendencia mutatkozik. A 2013. évben az előző évhez képest a bűnesetek száma 73,6 %-kal csökkent (2012: 246, 2013: 65). A készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés 2012. évi 17.595 esetszáma pedig a tárgydőszakban 5.804-re csökkent.

A változás indoka részben a régi Btk. 313/C. §-a (7) bekezdésének a) pontját megváltoztató, illetve a 316. §-a (2) bekezdésének e) pontját kiegészítő, a már említett 2012. évi CCXXIII. törvény, amely 2013. február 1-jétől a korábbi, halmazatot megállapító törvényi szabályozás helyett törvényi egységet hozott létre. A változást 2013. július 1-től a Btk. 370. § (2) bekezdése b) pontjának be) alpontja, valamint a 393. §-a (1) bekezdésének a) pontja átvette.

A pénzhamisítások száma az ezredforduló után 2007-ig nagymértékben emelkedett, a 2011. évben 1.390 ilyen bűncselekmény vált ismertté, míg a 2012-ben regisztrált bűnesetek száma (1.429) már csak enyhe, 2,8 %-os emelkedést mutatott. A 2013. évben jelentős – 35,6 %-os – csökkenés következett be, mert 920 pénzhamisítást regisztráltunk.

A pénzhamisítást és a készpénz-helyettesítő fizetési eszközök hamisítását, jogosulatlan felhasználását megvalósító bűnelkövetők a bűncselekményeket gyakran bűnszövetségben, illetve bűnszervezetben, nem ritkán külföldi elkövetők részvételével valósítják meg.

Jelentős változás következett be az információs rendszer elleni bűncselekmények számában is. A számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmény (a Btk.-ban információs rendszer vagy adat megsértésének bűncselekménye) 689 esetről 823-ra, azaz 19,5 %-kal emelkedett. A számítástechnikai rendszer védelmét biztosító technikai intézkedés kijátszásának bűncselekménye még jelentősebb emelkedést mutat, hiszen az előző évi 56 esethez képest 2013-ban 580 ilyen bűncselekményt követtek el. A tiltott adatszerzés büntetettét 6 esetben állapították meg.

A piacgazdaság zavartalan működésének egyik garanciális eleme a hitelezői követelések kielégítésének biztonsága, amelynek büntetőjogi védelme a gazdasági rend oltalma céljából elengedhetetlen.

A csődbűncselekmények számának alakulása jelzi a gazdaság működésében keletkezett zavarok gyakoriságát, azokat az eseteket, amikor az adós gazdálkodó szervezet fizetőképтелenséggel fenyegető, vagy más fizetőképтелен helyzetében a vagyonnal rendelkezni jogosult személy a hitelezői követelések teljesítésének alapjául szolgáló eszközöket elvonja, és ezzel a hitelező kielégítését részben vagy egészben megghiúsítja. Ez a bűncselekmény tömeges elkövetés esetén torzulásokat eredményez az egymáshoz kapcsolódó gazdasági tevékenységek láncolatában.

A 2013. évben csődbűncselekmény miatt 311 ügyben indult büntetőeljárás, ez a 2012. évi 333 ügghöz képest 6,6 %-os csökkenést jelez.

A versenytársakat és a fogyasztókat károsító áru hamis megjelölésének büntette (az új Btk.-ban a megnevezése versenytárs utánzásának bűncselekménye) a megelőző évi 200 esetről 446-ra emelkedett. A rossz minőségű termék forgalomba hozatala miatti büntetőeljárások száma a beszámolási időszakban a korábbi évi esetek számával csaknem azonos, 7 volt (2011: 6, 2012: 7).

A vásárlók és a fogyasztók sérelmére megvalósult bűncselekmények miatti büntetőeljárások ritka előfordulása ellentétes az ilyen magatartások köztapasztalat szerinti gyakoriságával, a regisztrált büntetőeljárások csekély száma a bűnüldözési munka felderítési szakaszának javítását követeli.

Az előzőnél alig sikeresebb a bűnüldözés a pénzmosás tekintetében. Az elmúlt évtizedekben a szervezett bűnözésnek a bűnözői életvitel gazdasági hátterét, pénzügyi biztonságát és leleplezésének konspirációját felszámolni hivatott büntető rendelkezések nem igazán bizonyultak hatékonynak.

A bűnözésből származó illegális jövedelemnek a pénzügyi rendszer felhasználásával legalitás látszatát keltő elfedése az alapcselekmény későbbi felderítését és bizonyítását is megghiúsíthatja. A 2008. évben a látencia köréből egyetlen pénzmosási bűncselekményt sem sikerült láthatóvá tenni, 2010-ben 17, 2011-ben 13, 2012-ben 16 és 2013-ban ugyancsak 16 esetben derítettek fel pénzmosást. A pénzmosás elleni küzdelem érdekében büntetendő cselekmény a pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztásának vétsége. E bűncselekmény gyanúja miatt 2011-ben és 2012-ben sem indult eljárás, amely arra utalhat, hogy a pénzmosás gyanúját keltő pénzügyi műveleteket az arra kötelezettek bejelentették. A 2013. évben is csak egy ilyen büntetőeljárás indult.

A környezet és a természet elleni bűncselekmények közül a környezetkárosítás bűncselekménye miatt indult 52 eljárás száma kis mértékben csökkent a korábbi években feltárt ügyek számához viszonyítva (2010: 65, 2011: 68, 2012: 55). Természetkárosítás miatt 2013-ban a 2012. évi 99 üggyel szemben 125 ügyet regisztráltak, ami 26,3 %-os emelkedést mutat, míg a hulladékgazdálkodás megsértésének tényállása kapcsán 16 %-

kal csökkent a megindult eljárások száma (2010: 347, 2011: 340, 2012: 374, 2013: 312).

2.1.2. Az ügyészségi nyomozás

A büntetőeljárás nyomozási szakasza a vád előkészítését szolgálja. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) az ügyészt bármely ügy nyomozására feljogosítja, meghatározott bűncselekmények nyomozását pedig az ügyész kizárólagos hatáskörébe utalja. Az ügyész a nyomozó hatóságtól – kivételesen – magához vont eljárások esetében is teljesíthet nyomozást.

A kizárólagos hatáskörbe utalt nyomozásokat az ügyészség erre kijelölt központi (Központi Nyomozó Főügyészség), illetőleg területi szervezeti egységei (a megyeszékhelyeken és Budapesten működő nyomozó ügyészségek) végzik.

Az ügyészségi nyomozó szervekhez a 2013. évben 11.341 feljelentés érkezett (2008: 7.128, 2009: 8.124, 2010: 9.250, 2011: 8.888, 2012: 10.590). Az elrendelt nyomozások száma 4.623, a befejezetteké 7.715 volt. (Az utóbbi szám a tárgyidőszakban befejezett – a korábbi évről áthúzódó nyomozásokra, és a nyomozás elrendelése után átvett – ügyekre is vonatkozik.)

A hivatali bűncselekmények és a korrupció elleni eredményesebb fellépés érdekében létrehozott Központi Nyomozó Főügyészség illetékessége az ország egész területére kiterjed, hatáskörét a Be. ügyészségi nyomozásra irányadó rendelkezéseinek a keretei között a legfőbb ügyész – törvényi felhatalmazás alapján kiadott – utasítása szabályozza.

A Központi Nyomozó Főügyészség központi szervezeti egységéhez a 2013. évben 1.156 ügy érkezett, amely az előző évi 1.302 üggyel szemben 11,2 %-os csökkenést mutat. Az érkezések közül 691 érdemi bűnügy (feljelentés), 451 egyéb érkezés volt. 14 bűnügyben az elkülönítés miatt külön ügyszámon indult eljárás.

A főügyészség a büntető feljelentések közül 81 ügyben feljelentés-kiegészítést rendelt el. 254 esetben a feljelentést elutasította, melyből 56 esetben a feljelentés-kiegészítés foganatosítását követően intézkedett. Az elutasítások jogcíme túlnyomórészt bűncselekmény hiánya volt. A feljelentést elutasító határozatok ellen 75 ügyben éltek panasszal, melyeket a Legfőbb Ügyészség minden esetben elutasított.

A Központi Nyomozó Főügyészség a 2013. évben 71 ügyben – 24 esetben feljelentés-kiegészítés után – rendelt el nyomozást. A nyomozás befejezését követően a főügyészség 27 ügyben 76 személy ellen vádat emelt, 79 esetben pedig nyomozást megszüntető határozatot hozott.

A nyomozást megszüntető határozatok ellen 24 ügyben jelentettek be panaszt, ezek közül 21 ügyben a felettes Legfőbb Ügyészség azt alaptalannak találta és elutasította.

A lefolytatott nyomozások során jellemzően hivatali, illetve korrupciós jellegű vagyon elleni, továbbá közlekedési bűncselekmények, vagy hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás, valamint hivatalos személy elleni erőszak büntettének gyanúja alapján végzett bizonyítás keretében vizsgálták a vádemelés feltételeinek meglétét. A bűncselekmény megalapozott gyanújának közlését 77 személy panasz bejelentésével sérelmezte, az általuk kifogásolt intézkedést a jogorvoslati hatáskörében eljáró Legfőbb Ügyészség 76 esetben megalapozatlannak találta, egy személy panaszának pedig helyt adott, és az ügyben terheltkénti részvételét megszüntette.

A korábbi területi katonai ügyészségek 2012. január 1-jétől a Központi Nyomozó Főügyészség öt regionális osztályaként működnek Debrecen, Szeged, Győr és Kaposvár régiós központtal, míg a Budapesti Regionális Osztály a Központi Nyomozó Főügyészség székhelyén. A regionális osztályokon belül Katonai Ügyek Csoportja és Korrupciós Ügyek Csoportja működik. A csoportok a katonai büntetőeljárásra tartozó ügyek nyomozása mellett a közélet tisztasága elleni ügyek nyomozásában is aktívan részt vesznek, ezzel is támogatva a központi szervezeti egység korrupció elleni tevékenységét.

A Központi Nyomozó Főügyészség 5 regionális osztályára a 2013. évben 3.025 ügy (2012: 3.048) érkezett. Ezek százalékos megoszlása az egyes osztályok között a következő volt: Budapest 41 %, Szeged 16 %, Debrecen 15 %, Kaposvár 14 %, Győr 14 %. Az érkezett ügyek közül 2.297 volt az érdemi bűnügy (feljelentés), míg 728 az egyéb érkezés. Az érdemi büntetőügyek közül 280 volt a nem katonai büntetőeljárásra tartozó, ez az ügyek 12 %-át tette ki. Korrupciós bűncselekmény miatt 28 ügyben indult nyomozás.

Megállapítható, hogy katonai büntetőeljárásra 2.017 ügy tartozott (2012: 2.359). Az érdemi büntető feljelentések megoszlása a következő volt: 52 % a büntetés-végrehajtás, 31 % a rendőrség, 15 % a honvédség, míg 1-1 % a nemzetbiztonsági szolgálatok és a katasztrófavédelmi szolgálatok állományába tartozó személyt érintett. Az ide tartozó ügyek közül a regionális osztályok 539 büntetőügyben emeltek vádat (2012: 310).

Kiemelendő, hogy a katonai bűncselekmények száma a 2012. évhez képest 26,59 %-kal nőtt. Ez összesen 595 bűncselekményt jelent az előző évi 470-nel szemben. A szolgálati bűncselekmények száma 542 volt, ezek közül többségében a szolgálatban elkövetett kötelességszegés bűncselekményét állapították meg 344 esetben, míg a szolgálati feladat alóli kibúvás bűncselekményét 161 esetben. A függelemsértő bűncselekmények száma 39 volt, ebből 16 a parancs iránti engedetlenség bűncselekménye és 19 a

szolgálati tekintély megsértésének büntette. Elöljárói bűncselekmény összesen 14 esetben történt.

Külön említést érdemel a Központi Nyomozó Főügyészség Korruptió Elleni Ügyek Osztálya értékelése. Az osztály a megalakulása óta eltelt két és fél év alatt 417 ügygel foglalkozott. Ezek közül 96 ügyben elrendelte a nyomozást, 11 ügyben emelt vádat, összesen 126 vádlottal szemben. A 2013. évben pedig az osztályra 120 ügy érkezett, ezek közül 33 esetben a nyomozást elrendelték. A tárgyévben iktatott minősített adatokat tartalmazó ügyek száma 34 volt.

A nyomozott ügyek között több olyan nagy tárgyi súlyú, bonyolult ügy is van, amelyben külön nyomozócsoport dolgozik. Eddig több ügyben sikerült átütő eredményt elérni, illetve több olyan eljárási cselekmény, nyomozati lépés történt, amely egyedi, vagy újszerű megoldásokat tartalmazott. A Korruptió Elleni Ügyek Osztályának munkájából a következő bűnügyeket emelem ki:

- Az ún. bundaügy

Az MLSZ feljelentése nyomán vesztegetés büntette és más bűncselekmény miatt indított nyomozás eredményeképpen négy ügyben összesen 46 személy ellen került sor vádemelésre. A nemzetközi fogadási csalás-sorozat felderítése érdekében nemzetközi nyomozócsoport is alakult, mely nemzetközi bűnügyi együttműködési formához először csatlakoztak magyar ügyészek és a nyomozó főügyészséggel együttműködő rendőrök.

- V. László és társai elleni nyomozás

A közvetlenül befejezés előtt álló nyomozás a Nemzeti Védelmi Szolgálat feljelentése alapján folyik. A nyomozás tárgya vezető beosztású hivatalos személyek által folytatólagosan és üzletszerűen, kötelességszegéssel elkövetett vesztegetés büntette és más bűncselekmények, köztük különösen nagy vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntette. A bűncselekményeket a megalapozott gyanú szerint bűnszervezetben követték el. A gyanúsítottak száma: 57.

- A Nemzeti Adó- és Vámhivatal osztályvezetője (K. Terézia) elleni nyomozás

A Nemzeti Védelmi Szolgálat 2013 februárjában tett feljelentést K. Terézia és társai ellen vezető beosztású hivatalos személy által elkövetett vesztegetés büntette és más bűncselekmények miatt. A rendelkezésre álló adatok szerint K. Terézia, a NAV Dél-budapesti Adóigazgatóság Általános Forgalmi Adó Ellenőrzési Főosztálya 4. Osztályának vezetője működése körében rendszeresen segítséget nyújtott S. Péternek és társainak abban, hogy különböző gazdasági társaságok nevében jogosulatlanul áfát

igényeljenek vissza. Az ilyen módon megszerzett anyagi előnyből közreműködéséért rendszeresen jogtalan előnyt kapott.

A bűncselekményeket az adóigazgatóság illetékességi területére tartozó, vagy oda áthelyezett székhelyű adóalanyok – vállalkozások – felhasználásával követték el oly módon, hogy K. Terézia osztályvezető a munkaköréből adódó hivatali tevékenysége során – az adóigazgatási ellenőrzési folyamatot irányítva – az általa tudottan hamis adatokon alapuló bevallásokat elfogadta, a jogosulatlanul visszaigényelt összegek kifizetéséhez hozzájárult.

Az ügyben jelenleg 7 gyanúsított van, őket különösen nagy vagyoni hátrányt okozó, bünszövetségben elkövetett költségvetési csalás büntettének, vezető beosztású hivatalos személy által folytatólagosan, kötelességszegéssel elkövetett vesztegetés büntettének, illetve más bűncselekmények elkövetésével gyanúsította meg a főügyészség.

A Központi Nyomozó Főügyészség a 2013. évben nyomozott ügyek 60 %-ában két hónapon belül, 30 %-ában négy hónapon belül, 8 %-ában hat hónap és egy év között, míg 2 %-ában egy éven túl fejezte be a nyomozást.

A megyei, fővárosi illetékességű *nyomozó ügyészségek* a 2013. évben 15.761 eljárást befejező intézkedést tettek (2012: 12.271). Ebből 4.225 feljelentést elutasítottak, 5.969 nyomozást megszüntető határozatot hoztak, 4.788 esetben vádemelésre került sor, végül 779 a nyomozás egyéb módon történő befejezése iránt intézkedtek.

2.1.3. A nyomozás törvényessége feletti felügyelet

Az Alaptörvény 29. cikkének (1) bekezdése és Be. 28. §-ának (1) bekezdése szerint az ügyész a közvádló. Az ügyész a vádemelés feltételeinek megállapítása végett nyomozást végeztet, felügyeli a nyomozó hatóság önálló nyomozását, illetve a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározott esetekben a nyomozást maga végzi. A nyomozás feletti felügyelet keretében az ügyész a törvényben meghatározott jogkörei felhasználásával biztosítja, hogy a nyomozó hatóság az önálló nyomozását törvényesen, a vádemelés kérdésében történő döntésre alkalmas módon teljesítse, gondoskodik arról, hogy az eljárásban résztvevő személyek a jogaikat érvényesíthessék.

Az elvégzett nyomozást követően az ügyész dönt a vádemelésről, vagy az eljárás más, a büntetőeljárási törvényben meghatározott módon történő befejezéséről.

A büntetőeljárás rendszerint *feljelentésre* indul meg. A feljelentés alapján vagy nyomozásra kerül sor, vagy a feljelentést el kell utasítani. Nyomozás akkor indítható, ha a feljelentésben közölt adatok bűncselekmény gyanúját keltik, és a nyomozás megindításának nincs törvényes akadálya.

A feljelentés elutasítására elsősorban az ügyész jogosult, hiszen közvádhlóként ő felel az állami büntetőigény érvényesítéséért. A törvényben meghatározott esetekben – amelyek megítélése nem jelent nehézséget – a nyomozó hatóság is elutasíthatja a feljelentést. A feljelentést elutasító határozatot a nyomozó hatóság az ügyésznek haladéktalanul megküldi.

A 2013. évben 28.794 feljelentést elutasító határozat érkezett az ügyészséghez (2008: 16.345, 2009: 17.105, 2010: 20.023, 2011: 21.956, 2012: 25.999).

A nyomozó hatóság rendeli el a nyomozást, amennyiben a hatáskörébe tartozó ügyben a feljelentést nála teszik meg, vagy maga észleli a bűncselekmény gyanúját. A beszámolás évében a nyomozó hatóság 247.097 általa elrendelt nyomozásról értesítette az ügyészt (2007: 250.882, 2008: 248.775, 2009: 253.023, 2010: 260.176, 2011: 276.390, 2012: 258.419).

2013-ban 119.929 *nyomozást felfüggesztő határozat* érkezett az ügyészséghez (2008: 8.909, 2009: 41.935, 2010: 111.761, 2011: 121.034, 2012: 128.599). Az utóbbi évek jelentős mértékű emelkedését az magyarázza, hogy 2009. augusztus 13-ai hatállyal a Be. nem nyomozást megszüntető, hanem nyomozást felfüggesztő okként szabályozza, ha az elkövető kiléte a nyomozás során nem volt megállapítható. Ez a következőkben ismerttetendő, a nyomozás megszüntetésére vonatkozó határozatok statisztikai mutatóira is magyarázattal szolgál.

A 2013. évben a nyomozó hatóság 107.863 *nyomozást megszüntető határozatot* hozott (2008: 261.739, 2009: 174.748, 2010: 62.099, 2011: 66.916, 2012: 97.329).

A megelőző évről áthúzódott ügyekkel együtt az ügyész az év folyamán összesen 509.245 – az előzőekben részletezett – határozatot vizsgált meg. Ez összesen 1,2 %-kal kevesebb, mint 2012-ben. A nyomozó hatósági határozatok túlnyomó többségét – 492.334 határozatot (96,7 %) – az ügyész tudomásul vette, 6.697 határozat esetében az annak alapjául szolgáló iratokat bekérte, de intézkedésre nem látott okot. Az iratok megvizsgálása alapján 4.652 esetben (0,9 %) a határozatot megváltoztatta, 5.562 esetben (1,1 %) pedig a határozat megváltoztatása nélkül egyéb intézkedést tett.

A nyomozó hatóság önállóan végzett nyomozása felett az ügyész *fokozott felügyeletet* akkor gyakorol, ha az ügy ténybeli vagy jogi megítélése bonyolult, a nyomozás során lényeges törvénysértést, mulasztást vagy a nyomozás eredményességét veszélyeztető körülményt észlelt, a terhelt személyi szabadságát elvonó kényszerintézkedés elrendelése, vagy a terhelt kihallgatása óta hosszabb idő eltelt, a nyomozás súlyos (tíz évet meghaladó szabadságvesztéssel fenyegetett) bűncselekmény miatt folyik, végül, ha az ügyet kiemelt ügyé nyilvánították.

A fokozott felügyelettel érintett ügyek körét a vádelőkészítéssel, a nyomozás törvényessége feletti felügyelettel és a vádemeléssel kapcsolatos ügyészi feladatokról szóló 11/2003. (ÜK. 7.) LÜ utasítás határozza meg.

A fokozott ügyészi felügyelet gyakorlása esetén az ügyész a nyomozás iratait havonta teljes terjedelmében köteles megvizsgálni, és a nyomozás teljessége, valamint törvényességének biztosítása érdekében a szükséges intézkedéseket megtenni. A nyomozó hatóság az ügyész utasításait akkor is köteles végrehajtani, ha az ügy bármely részletét érintően jogi álláspontja az ügyészi utasításban foglaltaktól eltér.

A fokozott ügyészi felügyelet alá került ügyek száma a beszámolás évében a 2012. évhez képest 3,6 %-kal nőtt. 2013-ban az ügyészség 5.915 ügyben gyakorolt fokozott ügyészi felügyeletet (2007: 6.951, 2008: 6.911, 2009: 7.671, 2010: 7.127, 2011: 5.801, 2012: 5.711). Az iratvizsgálat alapján tett érdemi intézkedések száma a megelőző évhez képest ismét növekedett (2011: 11.740, 2012: 13.328, 2013: 14.878).

A panasz elintézésének a szabályai változatlanok: a panasz elbírálására, ha a határozatot a nyomozó hatóság hozta, az ügyész, ha az ügyész hozta, a felettes ügyész jogosult. A panasz egyfokú jogorvoslat, további jogorvoslatra általában nincs lehetőség. A törvényben meghatározott külön esetekben (pl.: házkutatás, motozás, lefoglalás) azonban a panaszt elutasító határozat felülbírálati indítvánnyal támadható, amelynek ügyében a nyomozási bíró dönt.

A nyomozó hatóság határozatai elleni, elintézésre váró panaszok száma a beszámolás évében alig csökkent, 45.806 panaszt kellett elbírálnia az ügyésznek (2006: 9.592, 2007: 25.519, 2008: 34.981, 2009: 38.408, 2010: 46.542, 2011: 47.317, 2012: 47.352). Ebből 26.633 panaszt a gyanúsítás ellen (az összes elintézésre váró panasz 58,1 %-a), 3.981 panaszt a feljelentést elutasító határozat ellen, 1.245 panaszt a nyomozást felfüggesztő, 7.113 panaszt a nyomozást megszüntető határozat ellen jelentettek be. 1.607 panasz sérelmezte az őrizetbe vételt, 1.109 panasz érkezett a házkutatás, 1.529 panasz a lefoglalás miatt, 2.589 pedig egyéb okból került bejelentésre. A panaszok 9,5 %-ának helyt adtak, 80,2 %-át elutasították, a többi egyéb intézkedés volt.

A panaszok ügyészi elbírálását – intézkedések szerint részletezve – az alábbi adatok jellemzik:

A gyanúsítás ellen bejelentett panaszok 2,2 %-ának (588) adott helyt az ügyész.

A feljelentést elutasító határozat elleni panaszból az ügyész 1.092-nek (27,4 %) helyt adott, ez az arány a megelőző évvel közel azonos volt (2006: 32,6 %, 2007: 33,7 %, 2008: 36 %, 2009: 24,5 %, 2010: 32,8 %, 2011: 30,2 %, 2012: 30,2 %). A panaszok csaknem harmadának

megalapozottsága arra utal, hogy a nyomozó hatóságok a büntetőeljárás alapjául szolgáló egyszerű gyanú megítélésekor nem kellő körültekintéssel jártak el.

A nyomozó hatóság nyomozást felfüggesztő határozata ellen 1.245 panasz érkezett (2008: 49, 2009: 313, 2010: 1.204, 2011: 1.115, 2012: 1.163), amelyből az ügyész 381 panasznak adott helyt (30,6 %). E tény utalhat arra, hogy az ismeretlen tettes ellen indult nyomozásokban a nyomozó hatóság anélkül döntött a nyomozás felfüggesztéséről, hogy minden szükséges intézkedést megtett volna az elkövető kilétének megállapítására.

A panasszal támadott nyomozást megszüntető határozatok száma a 2013. évben 7.113 volt (2008: 4.387, 2009: 4.893, 2010: 6.457, 2011: 6.864, 2012: 7.280). Az ügyész 1.724 panasznak (24,2 %) helyt adott.

A beszámolás évében 1.607 bűnügyi őrizet ellen jelentettek be panaszt (2008: 1.868, 2009: 1.868, 2010: 2.000, 2011: 1.998, 2012: 1.663), amelyből az ügyész 94-nek (5,8 %) helyt adott. Az alaposnak talált panaszok aránya gyakorlatilag megegyezik az előző évvel, amely változatlanul arra utal, hogy az őrizetbe vétel törvényi feltételeinek megítélését illetően a hatóságok esetenként nem kellő megalapozottsággal jártak el.

A házkutatás ellen bejelentett panaszok száma az előző évvel azonos, 1.109 volt (2006: 599, 2007: 612, 2008: 787, 2009: 848, 2010: 1.027, 2011: 1.032, 2012: 1.109), amelyből az ügyész 21 panaszt (1,9 %) talált megalapozottnak.

A lefoglalással kapcsolatban 1.529 panaszt jelentettek be (2006: 927, 2007: 1.050, 2008: 1.069, 2009: 1.228, 2010: 1.504, 2011: 1.565, 2012: 1.489), amelyből az ügyészi elbírálás során 144 (9,4 %) bizonyult eredményesnek.

A nyomozó hatóság egyéb intézkedése (vagy annak elmulasztása) miatt bejelentett, összesen 2.589 egyéb panaszból 320-at talált az ügyész alaposnak.

Az ügyésznek a vádemelés előtti eljárása során hozott határozatait, intézkedéseit, illetőleg intézkedéseinek elmulasztása ellen is panasznak van helye. A 2013. évben saját ügyészi határozatok ellen 7.361 panaszt jelentettek be: a helytadások aránya 3,6 % (267 panasz), a panaszok 92,6 %-át felterjesztették a felettes ügyészhez (6.814 panasz), 216 esetben pedig egyéb intézkedést tettek.

Az alsóbb fokú ügyészség határozata elleni elintézésre váró 8.386 panasz 9,3 %-ának (781 panasz) a felettes ügyész helyt adott, 75,9 %-át (6.369 panasz) elutasította, 12 %-ában (1.003 panasz) egyéb intézkedést tett.

Ügyészi határozat elleni felülbírálati indítványok száma összesen 50 volt, a bíróság egy indítványnak adott helyt.

Az ügyész a nála tett feljelentést maga köteles elbírálni, kivéve, ha a feljelentés kiegészítését a nyomozó hatóságra bízta. Akkor is az ügyész bírálja el a feljelentést, ha a nyomozás az ügyész kizárólagos hatáskörébe tartozik, vagy az ügyész egyébként így rendelkezik.

A 2013. évben – a tárgydőszak első napján elintézetlen 123 üggyel együtt – összesen 24.280 feljelentést kellett elbírálni, az év utolsó napján 256 feljelentés maradt elintézetlen.

Az ügyészségen tett összes feljelentések számának évekig tartó emelkedő tendenciája a 2011-2012. évek megtorpanása után ismét folytatódott (2005: 14.530, 2006: 15.244, 2007: 15.576, 2008: 17.791, 2009: 19.823, 2010: 24.672, 2011: 24.179, 2012: 23.134).

A feljelentés alapján az ügyész 11.282 nyomozást (47 %) rendelt el, 3.619 feljelentést (15,1 %) elutasított, 4.097 feljelentés kiegészítéséről (17,1 %) döntött. A feljelentés kiegészítés alapján az ügyész további 915 nyomozást rendelt el, így összesen 12.197 nyomozás elrendelésére került sor. 1.773 feljelentés kiegészítés vezetett a feljelentés elutasításához, amely így 5.392-t tett ki.

A feljelentés alapján az ügyész 5.026 egyéb intézkedést (20,9 %) tett.

A *biztosíték letétbe helyezése* arra szolgál, hogy lehetővé tegye az eljárást (tárgyalást) a külföldön élő terhelt távollétében, és emellett biztosítsa a pénzbüntetés, a vagyyonelkobzás és a bünygyi költség fedezetét. Kisebb tárgyi súlyú bűncselekmény elkövetése esetén erre akkor van lehetőség a terhelt, illetve a védő kezdeményezésére, ha a terhelt a várható vagyoni jellegű szankciót fedező biztosítékot letétbe helyezi. Nem engedélyezhető biztosíték letétbe helyezése, ha a bűncselekmény halált okozott. A biztosíték letétbe helyezéséről a vádemelés előtt az ügyész, azt követően a bíróság dönt.

A beszámolás évében előterjesztett 75 kérelemből az ügyész 65 esetben engedélyezte a biztosíték letétbe helyezését, 8 kérelmet elutasított. A 2012. évhez képest az előterjesztett kérelmek száma gyakorlatilag nem változott (2012: 71).

Az *előzetes letartóztatás* a büntetőeljárás során elrendelhető leg súlyosabb kényszerintézkedés. A terhelt személyi szabadságának teljes elvonását jelenti a bűnösség kérdésében hozott jogerős döntés nélkül [Be. 129. § (1) bekezdés]. Az előzetes letartóztatás célja az, hogy a terhelt a hatóság, illetőleg a bíróság által elérhető legyen, szabadlábbon hagyása a bizonyítást ne veszélyeztesse, újabb bűncselekmény elkövetésével az eljárást ne akadályozza. A kényszerintézkedés alkalmazásának az is feltétele, hogy az

eljárás célja más, ennél kisebb korlátozással járó cselekménnyel egyébként nem biztosítható.

Az előzetes letartóztatás elrendeléséről mindig bíró dönt, alkalmazásának szükségességét illetően azonban a nyomozó hatóság és az ügyész is rendelkezik mérlegelési jogkörrel. Időtartamának meghosszabbítására – az eljárás nyomozási és vádemelési szakaszában az ügyész indítványára – is csak a bíróság jogosult. A törvényben meghatározott esetekben és feltételek mellett az előzetes letartóztatást a vádirat benyújtásáig az ügyész is megszüntetheti.

Az előzetes letartóztatás ügyészi indítványozására rendszerint a nyomozó hatóság tesz előterjesztést.

A 2013. évben 8.051 esetben érkezett előterjesztés az ügyészségre a gyanúsított előzetes letartóztatásának elrendelése céljából. Ebből az ügyész 6.442 terhelttel (80 %) szemben indítványozta a kényszerintézkedés elrendelését. 231 terhelttel szemben nyomozó hatósági előterjesztés nélkül tett indítványt, így összesen 6.673 terhelt előzetes letartóztatását indítványozta a nyomozási bírónál (2007: 5.301, 2008: 5.660, 2009: 5.960, 2010: 6.355, 2011: 6.245, 2012: 5.861).

A bíróság 6.098 terhelttel (91,4 %) szemben elrendelte az előzetes letartóztatást, míg ehelyett 169 terhelt lakhelyelhagyási tilalom alá helyezéséről, s további 148 terhelt házi őrizetéről döntött.

Az ügyész törvényi kötelezettsége annak biztosítása is, hogy az előzetes letartóztatás az elkerülhetetlenül szükséges időre korlátozódjék. Az előzetes letartóztatás határidejének meghosszabbítása előtt az ügyész megvizsgálja, hogy a kényszerintézkedés célja lakhelyelhagyási tilalom, vagy házi őrizet elrendelésével elérhető-e.

Az előzetes letartóztatásokból 1.356 legfeljebb egy hónapig, 1.312 egy és három hónap közötti, 2.210 három és hat hónap közötti ideig tartott; 297-nek (4,5 %) az időtartama több mint egy év volt.

Az év során 3.634 terhelttel szemben került sor előzetes letartóztatás melletti vádemelésre, 1.598 letartóztatottal szemben az ügyész, 304 letartóztatottal szemben a bíróság szüntette meg a kényszerintézkedést.

A személyes szabadságot korlátozó kényszerintézkedések közül legnagyobb számban az *őrizetbe vétel* elrendelésére került sor.

A nyomozás elvégzését követően a nyomozó hatóság az iratokat megküldi az ügyésznek. Ekkor az ügyész elsősorban azt ellenőrzi, hogy az ügy vádemelésre alkalmas-e. Az ennek keretében végzett vizsgálat alapján a következő intézkedéseket teheti meg: további nyomozási cselekményt végezhet, vagy annak elvégzéséről rendelkezhet, a nyomozást felfüggesztheti,

megszüntetheti, az ügyet közvetítői eljárásra utalhatja, a vádemelés elhalasztásáról határozhat, vádat emelhet, vagy a vádemelést részben mellőzheti.

A nyomozást követő legjelentősebb intézkedés a *vádemelés*, amelyről közvádlóként az ügyész dönt. A vádnak törvényesen beszerzett bizonyítékokon kell alapulnia. Az ügyész gondoskodik arról, hogy az ügy eldöntéséhez szükséges minden tény, bizonyíték és jogi okfejtés a bíróság elé kerüljön.

A Be. 2. §-ának (2) bekezdése meghatározza a törvényes vád fogalmát: „Törvényes a vád, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntető törvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi.” Megalapozott a vád, ha olyan bizonyítékokon alapul, amelyek törvényesen beszerzett bizonyítási eszközökből származnak.

A 2013. évben a nyomozó hatóságtól vádemelési javaslattal érkezett és vádemelésre váró, befejezett nyomozások együttes száma 115.947 volt (2008: 113.217, 2009: 118.887, 2010: 127.893, 2011: 122.822, 2012: 112.344). Az előző évről átkerült 6.696 elintézetlen ügygel együtt 122.643 (2012: 119.278) ügyet kellett a vádemelésre alkalmasság szempontjából megvizsgálni.

A 122.643 ügyből 61.970 ügyben (50,5 %) az ügyész vádat emelt, 15.626 ügyben (12,7 %) a nyomozást megszüntette, 8.341 ügyben (6,8 %) a vádemelést elhalasztotta, 3.961 ügyben (3,2 %) az ügyet közvetítői eljárásra utalta, 75 ügyben (0,1 %) a nyomozást felfüggesztette.

A vádemelés típusai a következők szerint alakultak: 34.756 ügyben az ügyész vádiratot nyújtott be, 13.532 ügyben a terheltet bíróság elé állította, tárgyalás mellőzésére 15.694 ügyben tett indítványt, 43 ügyben pedig az ügy nyilvános ülésen történő elbírálását (tárgyalásról lemondás) indítványozta.

A nyomozás megszüntetésére irányuló javaslattal elintézésre váró ügyek száma összesen 6.228 volt. Az ügyész ebből 5.073 esetben (81,5 %) a nyomozást megszüntette, 88 ügyben vádat emelt, 69 ügyben a vádemelést elhalasztotta, 6 ügyet pedig közvetítői eljárásra utalt. A nyomozást 14 ügyben függesztette fel. A tárgydőszak első napján elintézetlen ügyek száma 247 volt.

Az ügyésznek az ismertetett érdemi döntések meghozatalára 30, kivételes esetben 60 nap áll rendelkezésére. Nagy terjedelmű ügyben a felettes ügyész legfeljebb 90 napos határidőt engedélyezhet.

A vádemelési javaslatok folytán szükséges intézkedésekre 97.362 ügyben (83,3 %) 30 napon belül, 11.654 ügyben (10 %) 30 és 60 nap között, 7.918 ügyben (6,8 %) 60 napon túl került sor. A 90 napos ügyintézési határidő túllépése 3.384 esetben fordult elő.

A nyomozás megszüntetésére irányuló javaslattal érkezett ügyek elintézési határideje is hasonlóan alakult: az elintézésre váró ügyek 90,1 %-ában 30 napon belül, 5,9 %-ában 30 és 60 nap között, 4 %-ában pedig 60 napon túl került sor az ügyészi intézkedésre.

Az összes elintézésre váró 128.871 ügyből (vádemelési és megszüntetési javaslat) a beszámolási időszak utolsó napján 5.896 ügy maradt elintézetlen.

A *közvetítői eljárás* kisebb súlyú ügyekben az elkövető és az áldozat között a bűncselekmény folytán keletkezett konfliktus kezelésének azon módja, amikor az állami büntetőigény érvényesítésével szemben a sértett és a terhelt közötti megegyezés, és az okozott sérelem elkövető általi jóvátétele kerül előtérbe. Az intézmény célja a sértett sérelmeinek kompenzációja mellett a terhelt jövőbeni jogkövetésének elérése és a büntetőeljárás elhúzódásának megakadályozása. A közvetítői eljárásra utalásra általában a nyomozás befejezését követően – az ügyész mérlegelése alapján – kerül sor, bár a vádemelés után, az első fokú bírósági eljárásban is helye van.

Az ügyet a bűncselekmények törvényben meghatározott eseteiben az ügyész akkor utalhatja közvetítői eljárásra, ha a büntetőeljárás tartama alatt ahhoz a gyanúsított és a sértett előzetesen önként hozzájárul.

A beszámolás évében 4.467 terhelt ügyében került sor közvetítői eljárásra utalásra (2011: 4.382, 2012: 4.446), míg 3.540 közvetítői eljárásra irányuló kérelmet az ügyész elutasított (2011: 3.640, 2012: 3.293). Az eljárás eredményességére tekintettel 2.952 terhelttel szemben az ügyész az eljárást megszüntette. A közvetítői eljárás után 399 terhelttel szemben a vádemelést elhalasztotta, 747 terhelttel szemben pedig vádat emelt.

A bírósági út elkerülésének további lehetőségei a nyomozás megrovás alkalmazásával történő megszüntetése, a vádemelés részbeni mellőzése és elhalasztása.

A *vádemelés elhalasztásának* indoka a gyorsabb, egyszerűbb büntetőeljárás, ha a büntetőjogi szankcióval elérendő cél egyéb eszközökkel is megvalósítható. Alkalmazására a kisebb tárgyi súlyú bűncselekményt elkövető terhelttel szemben – az enyhítő körülmények nyomatékos túlsúlyára is figyelemmel – kerülhet sor, ha ennek a gyanúsított jövőbeni magatartásában mutatkozó kedvező hatása feltételezhető.

A 2013. évben az ügyész 10.877 személlyel szemben halasztotta el a vádemelést (2008: 6.715, 2009: 6.974, 2010: 8.168, 2011: 8.666, 2012: 9.103). A jogintézmény alkalmazásának eredményességét a következő statisztikai adatok tükrözik: 5.193 személlyel szemben az eljárást megszüntették a határidő eredményes eltelte folytán, 737 személlyel szemben pedig az eljárás megszüntetését az tette lehetővé, hogy a terhelt a

feltételeket teljesítette. Mindössze 1.588 terhelttel szemben vált szükségessé vádemelés.

Örvendetes, hogy a vádemelés elhalasztására 19,5 %-kal több terhelt esetében került sor, a közvetítői eljárásra utalások száma gyakorlatilag nem változott (0,5 %-os növekedés volt tapasztalható).

Az eljárás egyszerűsítését, gyorsítását és a munkateher csökkenését szolgálja, amikor a bíróság – az ügyész indítványára – tárgyalás, illetve a vádlott meghallgatása és bizonyítás lefolytatása nélkül állapít meg büntetést, illetőleg alkalmaz intézkedést. A beszámolás évében az ügyész az összes vádemelés 24,5 %-ában (15.694 ügy) tárgyalás mellőzésére tett indítványt. A tárgyalás mellőzésére tett indítványok száma a megelőző évhez képest 4,5 %-kal csökkent.

Az arra alkalmas ügyek gyors lezárását szolgálja a bíróság elé állítás intézménye is. Egyszerű megítélésű, bizonyítási nehézségektől mentes ügyekben alkalmazható a terhelt beismerése vagy tettenérés esetén. Bíróság elé állításra a 2013. évben az összes vádemelések 21,1 %-ában (13.532 ügy) került sor. Örvendetes, hogy a lehető leggyorsabb felelősségre vonást szolgáló eljárások száma a megelőző évhez képest 45,6 %-kal nőtt.

2.2. A vádhatósági tevékenység

Az ügyészi szervezet vádképviselési tevékenységet ellátó ügyészei az állam büntetőjogi igényét érvényesítik a bíróság előtt, és közreműködnek abban, hogy a bíróság határozatai valamennyi, jogszabályban írt követelménynek megfeleljenek. Az ügyész a tárgyaláson képviseli a vádat, azzal rendelkezik. A bíróság döntése előtt az ügy valamennyi kérdésében indítványt, észrevételt tehet, és a büntetőeljárási törvényben biztosított jogorvoslati jogokat gyakorolja.

2013-ban a bíróság 59.296 ügyben (2012: 62.153) 78.684 terheltet (2012: 83.053) érintően hozott jogerős bírósági határozatot. (A statisztikában még nem jelentkezhettek azok a bonyolult megítélésű, széleskörű és hosszadalmas bizonyítást igénylő ügyek, amelyekben az elbírálás igen sok terheltet érintően a tárgyéven túl történt.)

A büntetőbíróság előtti ügyészi tevékenység egyik legjelentősebb területe tavaly is a tárgyalásokon való részvétel volt. A büntetőbíróság a 2013. évben is az ügyész által megvádoltak döntő többségének (2013: 85,4 %, 2012: 89 %) büntetőjogi felelősségében a rendes eljárás szabályai szerint tárgyaláson döntött. 2013-ban 48.742 ügyben (2012: 49.764) 66.463 terheltet (2012: 68.131) érintően került sor egy vagy több napos első fokú tárgyalás tartására.

A másodfokú eljárásban befejezett ügyek száma 11.359 volt (2012: 11.547). Ebből ügyészi részvétellel tartott tárgyalás eredményeként 813

ügyben (2012: 788) született érdemi döntés. Nem jelentéktelen azon ügyek aránya sem, ahol a kötelező ügyészi részvételt nem igénylő nyilvános ülésen az ügyészek személyesen képviselték álláspontjukat. 2013-ban 2.057 ügy nyilvános ülésén, a nyilvános ülések 23,2 %-án vett részt ügyész (2012: 2.147 ügy, 23,8 %).

Tovább emelkedett a harmadfokú eljárások száma, de továbbra is elenyésző maradt. A 2013. évben 148 ügyben (2012: 124) 176 terheltet (2012: 150) érintően harmadfokon emelkedett jogerőre a bíróság érdemi döntése. Némileg emelkedett a kötelező ügyészi részvétellel tartható harmadfokú nyilvános ülések száma. 2013-ban 133 ügy (2012: 117) nyilvános ülésén vett részt ügyész.

Az ügyészség tárgyalási terhével kapcsolatban összefoglalóan megállapítható, hogy a csökkenés minimális volt, lényegében a 2012. évi szinten maradt.

Továbbra is elenyésző, 63 a vádemelést követően a tárgyalásról lemondó vádlottak száma (2012: 62). [Jelentősen – 136-ra (2012: 93) – emelkedett, de továbbra is elenyésző maradt a vádemelést megelőzően a tárgyalásról lemondók száma.]

A rendkívüli perorvoslati eljárások során a Legfőbb Ügyészség ügyészei az előző évet meghaladó számban, 339 ügyben (2012: 248), 140 tárgyalási napon (2012: 117) képviselték álláspontjukat a Kúria előtt.

Az ügyészek 2013-ban is kiemelt feladatuknak tekintették a büntetőeljárás hatékonyságát és gyorsítását szolgáló külön eljárások szorgalmazását.

Jelentősen, 11.484-re (2012: 8.675) emelkedett azon terhelték száma, akiknek az ügyét bíróság elé állítás keretében bírálták el. Ily módon a megvádoltak 14,6 %-a (2012: 10,5 %) esetében került sor a gyorsított eljárás alkalmazására. Az ügyész bíróság elé állításra irányuló kezdeményezése 94,7 %-ban vezetett eredményre.

A tárgyalás mellőzésével született jogerős ügydöntő határozatok száma jelentősen 12.619-re csökkent (2012: 14.708). Ez részben annak tudható be, hogy 17.076-ra (2012: 19.590) csökkent az ilyen irányú ügyészi indítványok száma. Az indítványok 74 %-a eredményes volt. A vádlottak 26 %-a esetében döntően jogorvoslat miatt, vagy más okból rendes eljárás szerinti tárgyalást tartottak.

A már részletezett tárgyalásról lemondás alapján változatlanul csekély arányban – az ügyek 0,3 %-ában, valamint a terhelt távollétében lefolytatott eljárás szabályai szerint mindössze 0,6 %-ban – vonta felelősségre a terheltet a bíróság.

A jórészt átalakult büntetési rendszer ellenére a büntetések és intézkedések megoszlásának aránya lényegében a korábbi éveknek megfelelően alakult a tárgyévben is, a bíróság 57.522 terheltet (2012: 58.291) sújtott büntetéssel.

A bíróság 36 terheltet (2012: 22) ítelt életfogytig tartó szabadságvesztésre. Az emelkedés az ügyészség azon törekvésének is eredménye, hogy a kimagasló tárgyi súlyú és a jogbiztonságot alapjaiban veszélyeztető bűncselekmények elkövetőivel szemben példás büntetés kerüljön kiszabásra. Nem hagyható figyelmen kívül azonban az sem, hogy a jogszabály a törvényi feltételek fennállásakor – az erőszakos, többszörös visszaesőkre, illetve az ún. három csapásra vonatkozó rendelkezésekre figyelemmel – kötelező erővel rendeli e büntetés alkalmazását.

Továbbra is a szabadságvesztés büntetést szabja ki leggyakrabban a bíróság. A tárgyévben 27.578 terhelttel (2012: 28.694) szemben került erre sor. A végrehajtandó (34 %), illetve felfüggesztett (66 %) szabadságvesztések egymáshoz viszonyított aránya a 2013. évben sem változott.

A 2013-ban kiszabott büntetések között a közérdekű munka 23,6 %-ot tett ki (2012: 21 %).

A pénzbüntetésre ítelt terheltek aránya 29,1 % volt (2012: 30,9 %).

Az új Btk. által beiktatott elzárás, illetve a sportrendezvények látogatásától való eltiltás alkalmazásának gyakorlata még nem alakult ki, mert elrendelésükre csak a tárgyév második felében volt lehetőség. A sportrendezvények látogatásától való eltiltást mindössze egy terhelt, míg az elzárást 66 terhelt esetében alkalmazta a bíróság.

Lényegében nem változott az elsőfokú bíróság ügydöntő határozata ellen bejelentett ügyészi fellebbezéseknek az összes fellebbezéshez viszonyított aránya. A 2013. évben a terheltek 40,6 %-át, míg a 2012. évben a terheltek 39,7 %-át érintette a perorvoslat. Az ügyészi fellebbezések eredményessége nem változott, 52,7 % volt. Fellebbezéseink 79,2 %-a (2012: 78,4 %) irányult a büntetés súlyosítására. A súlyosításra irányuló fellebbezések eredményessége 26,6 % volt (2012: 28,9 %), nem jelentősen, de csökkent. Az ügyész által a büntetés enyhítése érdekében bejelentett fellebbezések száma változatlanul nem számottevő. A tárgyévben 31 terheltet (2012: 29) érintett ilyen jogorvoslat. Felmentés érdekében a 2013. évben 10 esetben (2012: 21) jelentett be az ügyész fellebbezést.

A váderedményesség változatlanul kedvező, 96,4 % volt (2012: 95,9 %).

Annak ellenére, hogy csökkent a jogerősen elbírált ügyek – s ennek megfelelően a vádlottak – száma, nem jelentősen, de emelkedtek a másodfokú bíróság által hatályon kívül helyezett ügyek. 2013-ban a terheltek 8,62 %-át (2012: 8,1 %) érintette a másodfokú bíróság ilyen

határozata. Erre a leggyakrabban megalapozatlanság adott okot. Tekintettel arra, hogy a hatályon kívül helyezéssel jelentősen romlik a büntetőeljárás időszerűsége és hatékonysága, elkerülését az ügyészek továbbra is kiemelt feladatuknak tekintik. Harmadfokon a terheltek 17 %-ának ügyét helyezték hatályon kívül (2012: 19,33 %). A megalapozatlanság miatti hatályon kívül helyezés azonban a harmadfokú eljárás során csak kivételesen kerülhető el, mivel az ítélet megalapozatlanságának kiküszöbölése érdekében az eljárás ezen szakaszában bizonyítás felvételére már nem kerülhet sor.

Az egységes jogalkalmazás megteremtésére való ügyészi törekvés eszközei közül a rendkívüli jogorvoslati eljárásokban való ügyészi tevékenység emelendő ki elsőként.

Az elmúlt időszak nagyságrendi emelkedéséhez képest is további jelentős növekedést mutat a felülvizsgálati ügyek száma. A 2013. évben 478 ügyben (2012: 425) tettünk nyilatkozatot a Kúria felé. Az ügyészség a terheltek és védők által előterjesztett 326 indítványból 33-at támogatott. Tovább emelkedett az ügyészség által benyújtott indítványok száma, melyek nagy részét a korábbi bűncselekmények dekriminalizációja tette szükségessé. Az ügyészi felülvizsgálati indítványok eredményessége rendkívül kedvező volt a 2013. évben is. A Kúria az ügyek 89,9 %-ában a Legfőbb Ügyészség álláspontjával egyező döntést hozott.

A törvényesség érdekében jogorvoslat bejelentése iránti kérelmek száma 75 volt (2012: 76). Jogorvoslati indítványt 8 esetben nyújtott be az ügyész (2012: 6). Az eddig elbírált 5 ügyben a Legfőbb Ügyészség indítványának a Kúria helyt adott.

Különösen fontos, hogy a büntetőjog új rendelkezéseit a bíróság és a büntető igazságszolgáltatás más résztvevői egységesen értelmezzék, alkalmazzák. A vádhatósági tevékenység ellátása során az év közben hatályba lépett Btk. pedig számos megoldásra váró kérdést vetett fel. Növekedett ezért a jelentősége a jogalkalmazás egységének megteremtését szolgáló jogegységi eljárásoknak, és ennek megfelelően nőtt a legfőbb ügyész, illetve a Kúria által előterjesztett jogegységi indítványok száma. 3 esetben – ebből 1 esetben eredményesen – nyújtottam be jogegységi indítványt. A Kúria Jogegységi Tanácsának elnöke 3 jogegységi indítványt küldött meg nyilatkozat tételre. Ezekben a kérdésekben a jogegységi tanács egyetértett az ügyészségi nyilatkozatban kifejtett állásponttal.

A perújítási eljárások kezdeményezésére 2013-ban is viszonylag csekély számban, 1.252 ügyben került sor (2012: 1.261). Az ügyész 198 ügyben hivatalból kezdeményezte a perújítási eljárás lefolytatását, amiből 154 bizonyult eredményesnek.

Az elvi irányítás további fontos és felelősségteljes eszköze volt a zökkenőmentes munkavégzés és a jogalkalmazás egységének biztosítása érdekében az ügyészi apparátus gondos felkészítése a jogszabály sokrétű

változására. Ennek érdekében került sor valamennyi ügyészt érintően a Btk. oktatására, több állásfoglalás kiadására, elemző vizsgálatok végzésére és tapasztalatainak értékelésére.

Az egységes jogértelmezést és jogalkalmazást szolgálják az ügyészség által végzett vizsgálatok is.

Az ügyészség megvizsgálta a kiemelt és közérdeklődésre számot tartó ügyekben az ügyészi állásponttól eltérő bírósági döntések – felmentés, részfelfüggetlés – okait. A vizsgálat tapasztalatait országos ügyészségi, illetve vezetői értekezlet keretében ismertettük és értékeltük.

További vizsgálat keretében elemeztük, hogy a Btk. 83. §-ának (2) bekezdésében meghatározott középértékű joghátrány alkalmazásának ismételt bevezetése óta történt-e változás az ítélkezési gyakorlatban. A vizsgálat tapasztalatai alapján az ügyészség a rendelkezésre álló eszközökkel igyekszik elérni, hogy az előírás a gyakorlatban megfelelően érvényesüljön. Ezt szolgálja a büntetőjogi legfőbb ügyész helyettesnek a büntetőbírósági eljárásban folytatandó joghátrány indítványozási és fellebbezési gyakorlat egyes kérdéseiről szóló körlevele is.

2.3. Gyermek- és fiatalkorúak büntető ügyeiben kifejtett ügyészi tevékenység

A felnőtt és fiatalkorúak bűnelkövetői struktúráját tekintve megállapítható, hogy az elmúlt évekhez hasonlóan a 2013. évben a regisztrált bűnelkövetők 9,9 %-a volt fiatalkorú. A fiatalkorú bűnelkövetők száma jelentéktelen mértékben emelkedett, míg 2012-ben 10.056, addig 2013-ban 10.213 regisztrált fiatalkorú bűnelkövető volt. A gyermekkorú bűnelkövetők száma (2.196 fő) csökkent, az elmúlt éveket jellemző 2.500 fő körüli átlaghoz viszonyítva.

A fiatalkorúakat érintően a Btk. egyik jelentős rendelkezése a 16. §-ában meghatározott bűncselekmények miatti büntethetőség kiterjesztése a tizenkettő és a tizennégy év közötti életkorúakra.

A 2013. évben 18 ügyben 19 fő tizenkettő és tizennégy év közötti gyanúsítottkénti kihallgatására került sor, egy esetben életveszélyt okozó testi sértés büntette, a többi esetben rablás büntette miatt. A legjellemzőbb elkövetés a tizennégy és tizenhét év közötti társakkal megvalósított csoportos rablás büntette volt (15 fő). A gyanúsítottak közül a bíróság 2 fő előzetes letartóztatását rendelte el. A nyomozások még nem fejeződtek be.

A tárgydőszakban 12.938 vádemelési javaslattal és 474 megszüntetési javaslattal befejezett, a szakterületre tartozó ügy érkezett a nyomozó hatóságoktól. Az év eleji és év végi korrigálások eredményeként megállapítható, hogy a fiatalkorúak ügyészei összesen 13.585 ügyet intéztek el érdemben, amely a teljes büntető szakág adataival összehasonlítva, az ügyérkezés 11 %-át jelenti. A vádemelési javaslattal érkezett ügyek közül a

tárgyidőszak végén 556 elintézetlen ügy volt, amely 22 %-kal kevesebb az előző évinél (706). Az elintézetlen vádemelési javaslatok 85,1 %-a 30 napon belül, 14,9 %-a 30 és 60 nap között érkezett az ügyészséghez.

Az ügyészek a befejezett nyomozások iratai közül a vádemelési javaslattal érkezetteket 87 %-ban (2012: 84 %), a megszüntetési javaslattal érkezetteket 94,7 %-ban (2012: 94,6 %) 30 napon belül feldolgozták, 60 napon belül pedig az ügyek 98,3 %-át (2012: 95,8 %) intézték el. A szakterületen az ügyintézési határidő megtartásában jelentős javulás következett be.

A fiatalkorúak elleni büntetőeljárásokban az időszerűség kiemelten fontos. A büntetési cél elérése érdekében a leghatékonyabb intézkedési formák megválasztására, így a büntetőeljárás lefolytatásának törvényes gyorsító lehetőségeire (tárgyalás mellőzése, bíróság elé állítás), valamint a tárgyaláson kívüli elintézési megoldásokra (vádemelés elhalasztása, közvetítői eljárás) e szakterületen különösen fokozott figyelmet kell fordítani. E követelmény érvényesülése érdekében a 2013. évben több intézkedés történt, amelynek eredményeként a gyermek- és fiatalkorúak elleni büntetőeljárások időszerűsége országosan jelentős mértékben javult.

A bíróság elé állítások számát tekintve a több éve csökkenő tendenciát megtörve (2012: 244 ügy, 270 fiatalkorú terhelt), a 2013. évben jelentős emelkedés következett be, 362 ügyben 376 fiatalkorú bíróság elé állítására került sor. A tárgyalás mellőzésére az ügyész 1.231 ügyben (2012: 1.143) tett indítványt, amely az előző év adataihoz viszonyítva 7,7 %-os emelkedésnek felel meg. Az ügyész a vádemelést 1.984 fiatalkorúval szemben halasztotta el (2012: 1.840), amely 7,8 %-os emelkedést jelent.

A tárgyidőszakban 414 fiatalkorúval szemben emelt az ügyész vádat a vádemelés elhalasztását követően. A közvetítői eljárásra utalások száma 527 volt, amely az előző évi adattal (524) szinte teljesen megegyezik, ugyanakkor a közvetítői eljárások utáni vádemelések száma tovább emelkedett, 85 ügyben kellett vádat emelni (2012: 73). Az ügyészség megrovást 1.748 fiatalkorúval szemben alkalmazott.

A tárgyidőszakban az ügyészség 4.977 ügyben 9.845 fiatalkorúval szemben emelt vádat. A vádemeléskor 213 személy előzetes letartóztatásban, 10 személy őrizetben volt. A vádemeléskor a megvádolt személyek 4,05 %-a állt kényszerintézkedés hatálya alatt.

A bíróság a 2013. évben 4.357 ügyben 5.830 fiatalkorú ügyét bírálta el jogerősen.

A bíróság 87,07 %-ban az ügyészi indítványokban foglaltakkal egyezően döntött, azaz 5.076 fiatalkorú vádlott tekintetében osztotta az ügyészi vádban és végindítványban foglaltakat. A tárgyidőszakban az első fokú bírói döntés ellen az ügyészség 280 vádlottat érintően nyújtott be

fellebbezést. A bejelentett fellebbezések közül a másodfokú ügyész 42 vádlott tekintetében vonta azt vissza. A tárgydíszakban a másodfokú bíróság – a védelmi fellebbezéssel együtt – 449 ügyben 573 vádlott vonatkozásában bíralt el fellebbezést. Az ügyészi fellebbezések országos eredményességi mutatója az elmúlt évhez viszonyítottn javult (2013: 51,65 %), a másodfokú bíróság 141 vádlottat érintően osztotta az ügyész álláspontját. A megyék közötti eltérés azonban továbbra is jelentős, 28 % és 100 % közötti. Harmadfokú eljárásra 4 ügyben, 5 vádlott esetében került sor.

A 2013. évben a fiatalkorúakkal szemben a törvényszék hatáskörébe tartozó bűncselekmények miatt folytatott büntetőügyekben a joghátrány indítványozási gyakorlatot vizsgáltuk meg. A vizsgálat a 2013. év I. félévében első fokon ügydöntő határozattal elbírált büntetőügyekre és a fiatalkorúak elleni büntetőügyeken kívül az azokkal egy tekintet alá eső ún. vegyes büntetőügyekre terjedt ki. Az összefoglaló jelentés megállapította, hogy a vizsgált ügyekben az ügyészi vádképviselési tevékenység összességében egyenletes színvonalat mutatott és hatékonyan szolgálta azt a célt, hogy a bíróság határozatai megfeleljenek az anyagi jogi és az eljárási szabályoknak.

A jogerős határozattal elbírált ügyekben 5.624 vádlottal szemben szabott ki a bíróság büntetést (2.438 fő), mellékbüntetést (265 fő), illetőleg intézkedést (4.373 fő). Határozott tartamú szabadságvesztésre 1.567 fiatalkorú vádlottat ítelt a bíróság, amelyből a végrehajtandó szabadságvesztések száma 362, míg a felfüggesztett szabadságvesztések száma 1.205 volt. Évek óta növekedő tendenciát mutat a közérdekű munkára ítétek száma. A tárgydíszakban a bíróság 794 fiatalkorút (2012: 615, 2011: 575) ítelt közérdekű munka büntetésre. Pénzbüntetést a 2012. évi jelentős, mintegy 50 %-os csökkenést követően, 2013-ban továbbra is alacsony számban, 52 vádlottal szemben szabta ki a bíróság.

Fiatalkorú vádlott vonatkozásában elzárás kiszabására nem került sor.

Az intézkedések körében továbbra is a leggyakrabban alkalmazott a próbára bocsátás volt (2.901), amely arányaiban 51,58 %-ot jelent. Ezt követte jelentősen alacsonyabb számban a javítóintézeti nevelés (169) és a megrovás (112) elrendelése. A pártfogó felügyelet alkalmazására 3.668 terhelttel szemben került sor, azaz a fiatalkorú vádlottak 65,22 %-ánál.

A bíróság 173 fiatalkorú vádlott vonatkozásában döntött elkobzásról és 328 terhelt tekintetében rendelt el vagyonelkobzást.

A tárgydíszakban a rendkívüli jogorvoslatok közül a felülvizsgálati eljárások száma jelentősen, mintegy 40 %-kal emelkedett, azaz 33 ügyben (2012: 24 ügy), 37 személyt érintett felülvizsgálati eljárás, amelyből 22 ügyben az ügyész nyújtotta be a felülvizsgálati indítványt.

A szakterületi ügyészek hatáskörébe tartozó ügyekben a váderedményesség 98,3 % volt, amely az elmúlt évek átlagának megfelel.

3. A közjogi ügyészi tevékenység

3.1. A közérdekvédelmi ügyészi tevékenység

Az ügyész az igazságszolgáltatás közreműködőjeként – törvényben biztosított perindítási, fellépési jogával – gyakorolja közérdekvédelmi hatáskörét. A feladatok ellátásához szükséges jogi eszközöket részben az Ütv. tartalmazza, részben pedig külön törvények határozzák meg.

Az Ütv. 2012. január 1-jei hatálybalépését követően a tartalmában és eszközeiben megújult közérdekvédelmi ügyészi tevékenység a 2013. évben megszilárdult.

3.1.1. A közérdekvédelmi ügyészi tevékenységet érintő változások

Az ügyészség szervezetéről és működéséről szóló 12/2012. (VI. 8.) LÜ utasítás módosításával végbement profiltisztítás eredményeként az ügyész gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatai a közérdekvédelmi szakterületbe integrálódtak.

A területváltoztatásról szóló jogszabályi rendelkezések alapján 2013. január 1. napjával kialakításra kerültek a járások, illetőleg megkezdtek működésüket a járási hivatalok és a hivatalokba integrált szakigazgatási szervek. A járások kialakításával összefüggésben megváltozott a bíróságok (és az ügyészségek) elnevezése. Az általános szabálysértési hatósági hatáskör a megyei kormányhivataloktól a járási hivatalokhoz került. Ugyancsak 2013. január 1. napjával megkezdtek működésüket az önálló közigazgatási és munkaügyi bíróságok is.

Az ügyész által közérdekvédelmi feladatkörben alkalmazott számos alapvető jogszabály a 2013. évben több esetben módosult. Az Ütv., a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény és a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény mellett megemlítendő, hogy a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvényt (Szabs. tv.) az év során többször módosították, egyrészt a kapcsolódó jogszabályok változása miatt, másrészt a jogalkalmazás során feltárt hiányosságok kiküszöbölése érdekében. Jelentős változás, hogy 2013. szeptember 1-jétől szélesebb körben – a bíróság elzárásra átváltoztató végzése ellen is – élhet az ügyész perújítással.

A szabálysértési eljárásokkal kapcsolatos ügyészi ellenőrzés végrehajtásában lényeges változást jelentett az, hogy a rendőri szabálysértési

hatóságtól érkező elővezetést elrendelő határozatok és a vonatkozó iratanyag ügyészi feldolgozása elektronikusan történik. A rendőri szabálysértési hatóságok 2013. szeptember 1-jétől az eljárást megszüntető határozatokat is elektronikusan küldik meg.

Az ügyész a 2013. évben kifejtett, peres vagy nemperes eljárásokkal kapcsolatos tevékenységét – a vonatkozó törvények mellett – alapvetően meghatározta a Kúria 2012. december 5-én meghozott 2/2012. KMPJE jogegységi határozata, mely kimondta, hogy az ügyész a fél jogainak gyakorlására törvény által feljogosított absztrakt közjogi jogalany. Az ügyészt, mint absztrakt jogalanyt az illetékes ügyészi szerv képviseli. A jogegységi határozat elfogadásával egyértelművé vált az ügyész perjogi helyzete, így az elmúlt évben az ügyészi kereseteket a bíróság immár eljárásjogi akadály nélkül befogadta.

A struktúraváltás, valamint a közérdekvédelmi tevékenység tapasztalatai alapján sor került az ügyészség közérdekvédelmi feladatairól szóló 3/2012. (I. 6.) LÜ utasítás módosítására is, amely 2013. november 1-jén lépett hatályba.

3.1.2. A közérdekvédelmi ügyészi tevékenység főbb mutatói

A beszámolási időszakban az ügyészségre érkezett közérdekvédelmi ügyek száma 210.789 volt.

A magánszemélyektől, külső szervektől érkezett, intézkedés iránti kérelmek és felülvizsgálati kérelmek száma 4.491 volt. Az ügyészséghez fordulók továbbra is legnagyobb számban a közigazgatással, szabálysértési eljárással, egyesületekkel és alapítványokkal, környezet- és természetvédelemmel, építésügyekkel kapcsolatosan nyújtottak be kérelmet. A nagyszámú kérelem változatlanul az ügyészség iránti közbizalomról tanúskodik.

A törvénytisértések orvoslása érdekében az ügyészség 3.187 esetben felhívással, 3.629 esetben jelzéssel élt, hatósági eljárást 406 esetben, míg felelősségre vonást 1.717 alkalommal kezdeményezett. 61.794 elővezetési határozat, továbbá 107.234 szabálysértési eljárást megszüntető határozat jogszerűségének felülvizsgálatára, valamint 1.400 panasz elbírálására került sor.

A tárgyévben összesen 19.621 magánjogi tárgyú ügy érkezett az ügyészi szervekhez. Ezek jelentős részét (8.918) a bíróságtól érkezett ügyek tették ki. Az ügyész a 2013. évben 1.398 esetben terjesztett elő keresetet, míg a fellebbezések száma 553 volt. Az ügyész 22 esetben kérte a Kúriától a jogerős ítélet, illetve az ügy érdemében hozott jogerős végzés felülvizsgálatát.

3.1.3. A törvényességi ellenőrzés

Jogsabálysértésre utaló adatok alapján az ügyészség – a korábbi évekhez hasonlóan – a közigazgatás legkülönbözőbb területein (adó, ingatlan-nyilvántartás, kereskedelem, szociális ellátás, gyámhatósági, közlekedési közigazgatási ügyek stb.) meghozott *hatósági döntések törvényességét* ellenőrizte. Ennek során kiemelt figyelmet kapott a közérdeket és a jogaikat hatékonyan érvényesíteni nem tudó személyeket sértő jogellenes hatósági döntések orvoslása. Például egy Baranya megyei alapítvány által fenntartott szociális intézmény a jogszabályi rendelkezéseket megsértve a korlátozottan cselekvőképes ellátottjaitól a térítési díjon felüli összegeket kért az intézményi költségek fedezésére. A gyámhivatal – törvénysértő módon – a gondnokolt vagyonából ezen összeg kifizetését engedélyezte. A főügyészség a gyámhatóság határozatának orvoslására eredményes felhívást nyújtott be.

Az ügyész az Ütv. 5. §-a értelmében a tudomására jutott jogsértés, vagy jogszabálysértő mulasztás miatt – a törvényi feltételek fennállása esetén – felelősségre vonás iránti eljárást, és amennyiben indokolt, közigazgatási hatósági eljárást kezdeményez. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Főügyészség egy szegényeket segítő alapítvány oktatási tevékenységének törvényességi ellenőrzését kezdeményezte a kormányhivatalnál. Egy másik ügyben a rendelkezésére bocsátott foglalkoztatási adatok alapján a Szombathelyi Járási Ügyészség a megyei kormányhivatal munkavédelmi és munkaügyi szakigazgatási szervénél kezdeményezte hatósági ellenőrzési eljárás lefolytatását.

Az ügyészség 2013-ban is kiemelt figyelmet fordított a környezet, a természet és a fogyasztók védelmét szolgáló tevékenységére. Környezet- és természetvédelmi ügyben a határozatok érdemére kiható törvénysértések miatt 19, fogyasztóvédelmi ügyben 18 felhívással éltek a főügyészségek. A környezetvédelmi felügyelőségekhez, valamint a kormányhivatalok fogyasztóvédelmi felügyelőségeihez 48-48 jelzést nyújtottak be.

A közigazgatási hatósági eljárás kezdeményezése a környezetet sértő jogellenes cselekményekkel szembeni és a prevenciót is szolgáló ügyészi fellépés hatékony eszközévé vált. Környezet- és természetvédelmi tárgyú hatósági eljárás kezdeményezéssel 376 ügyben éltek az ügyészségek (2012: 198 ügy). Az eljárás kezdeményezésre okot adó jellemző magatartás volt például az engedély nélküli hulladékkezelés, amelynek során veszélyes hulladékkal szennyezték a talajt, kábelégetéssel a levegőt.

A közigazgatási hatóságok által elrendelt egyes kényszerintézkedések foganatosításához – a törvényességi kontroll biztosítása érdekében – ügyészi jóváhagyás szükséges. A közigazgatási hatósági eljárásban történő elővezetés jóváhagyása érdekében az ügyészi szervekhez a 2013. évben 1.193 megkeresés érkezett. A jóváhagyás megtagadására – az előző évhez

hasonlóan alig több mint az előterjesztések 5 %-ában – 64 esetben került sor.

Az elmúlt évben az ügyészséghez több megkeresés érkezett a katasztrófavédelmi, az élelmiszerbiztonsági és a népegészségügyi hatóságtól életveszéllyel, vagy súlyos kárral fenyegető helyzetben azonnali intézkedés érdekében szükséges, lezárt helyiség felnyitásával járó szemle előzetes jóváhagyása céljából.

A *szabálysértési jogterületen* végzett ügyészi tevékenységhez kapcsolódó ügyérkezés – ide nem értve az elővezetést elrendelő határozatokat – 10,5 %-kal csökkent az előző évhez képest.

Az ügyészek az előző évinél 21,5 %-kal több, 1.400 panaszt bíráltak el, melyek több mint egynegyedében (389 esetben) a határozatot hatályon kívül helyezték, illetve a szabálysértési eljárás folytatására adtak utasítást.

Kimagasló emelkedés következett be az elővezetési határozatok számában: az előző évi 20.999 határozat helyett 61.794 elővezetés érkezett. Az elővezetési határozat hatályon kívül helyezésére 4.873 esetben került sor. Ez az adat továbbra is felhívja a figyelmet az ügyészi ellenőrzés garanciális jelentőségére.

Szabálysértési ügyben az ügyészség 2013-ban (az előző évinél összességében közel 10 %-kal kevesebb) 2.673 felhívással, 2.567 jelzéssel élt, és 1.035 felelősségre vonási eljárást kezdeményezett.

A *megbízhatósági vizsgálatok* elrendelése jogszerűségének ellenőrzésére a 2013. évben megküldött valamennyi (556) határozat törvényes volt. A befejező határozatok (melyek száma szintén 556 volt) vizsgálata során az ügyészség azonban egy alkalommal új határozat hozatalára adott utasítást, 10 esetben pedig jelzéssel élt.

Az *ügyészséghez érkezett kérelmek, bejelentések* száma az előző évihez képest – a szabálysértési és közlekedési közigazgatási tárgyú ügyek kivételével – minden tárgykörben csekély mértékben csökkent.

Az ügyész az egyes hatósági eljárásokkal kapcsolatos ügyféli kérelmek esetén azt vizsgálja, hogy történt-e olyan, a hatósági döntés érdemére kiható súlyos törvénysértés, amely miatt a közérdek védelmében, a törvényesség helyreállítása érdekében ügyészi fellépésnek van helye. Az ügyészség a kérelmek 11,5 %-ában állapította meg a fellépés szükségességét: 293 esetben élt felhívással, jelzés benyújtására pedig 127 esetben került sor. A kérelmek 30 %-át az ügy érdemi vizsgálatát követően az ügyész elutasította.

Az Ütv. 5. §-ának (4) bekezdése alapján jelentős számban mellőzte az ügyészség a nem jogosult által előterjesztett, vagy változatlan tényállás mellett már korábban elbírált kérelmek ismételt elbírálását, vagy olyan ügyek

vizsgálatát, amelyben a kérelmező a megfelelő jogorvoslati tájékoztatás ellenére a jogorvoslati lehetőséggel nem élt.

A törvényességi ellenőrzési tárgykörben érkezett 4.491 kérelem 34 %-a közlekedési jogsértés miatti közlekedési közigazgatási, vagy szabálysértési eljárással volt kapcsolatos. Az ügyészség által benyújtott felhívások egynegyede, a jelzéseknek pedig közel 36 %-a a közigazgatási vagy szabálysértési bírságot megállapító szervek döntését kifogásolta. Az ún. objektív közlekedési bírságolási ügyekben az első fokú eljárások ellenőrzésére kizárólagos illetékességgel rendelkező Vas Megyei Főügyészség, illetőleg másodfokú eljárásokban illetékes Fővárosi Főügyészség a Legfőbb Ügyészség Közérdekvédelmi Főosztályával együttműködésben kialakított, egységes szakmai álláspont alapján alkalmazott ügyészi eszközökkel, eredményes felhívásokkal és jelzésekkel járult hozzá ahhoz, hogy az eljáró hatóságok a törvénytiséket kiküszöböljék.

Az ügyészi felhívások többségét a címzettek elfogadták. Három esetben a hatóságok eljárási kötelezettségüknek nem tettek eleget. Az emiatt benyújtott felhívások elutasítása ellen az ügyész (Nógrád, Veszprém és Zala Megyei Főügyészség) nemperes eljárást kezdeményezett, melynek eredményeként a bíróság kötelezte a közigazgatási szerveket a hatáskörükbe tartozó eljárás lefolytatására.

A törvényességi ellenőrzési ügyek körében a 2013. évben külső szervek 186 esetben kértek jogalkalmazási kérdésben állásfoglalást, melyekre az ügyészek a nem kötelező érvényű szakmai álláspontjukat kifejtették. Az általános szabálysértési hatósági jogkört gyakorló járási hivatalok – szakmai felettes szerv hiányában – gyakran az ügyészségtől kértek állásfoglalást.

3.1.4. A magánjogi ügyészi tevékenység

A közigazgatási határozatok felülvizsgálata körében a tagállami állampolgárok termőföld tulajdonának törvénytisértő ingatlan-nyilvántartási bejegyzésére vonatkozó határozatok visszavonása érdekében – a 2012-ben benyújtott felhívások elutasítására tekintettel – a Somogy megyei, a Vas megyei és a Zala megyei ügyészségek kereseteket nyújtottak be a bejegyző határozatok hatályon kívül helyezése érdekében. A bíróság a jogi megítélés szempontjából azonos tényállású ügyekben, 26 esetben az ügyészi keresetnek helyt adott, 4 esetben pedig elutasította azt. Az ügyész a keresetet elutasító, az alperes földhivatalok, vagy az alperes oldalán beavatkozó tagállami állampolgárok pedig a keresetnek helyt adó ítéletek ellen felülvizsgálati kérelemmel fordultak a Kúriához. A felülvizsgálati eljárások 2013-ban indultak, egy részük jelenleg is folyamatban van. Az eddig megszületett döntések lényege szerint az ügyész a felhívás benyújtására nem vitásan jogosult volt. Ugyancsak felülvizsgálati kérelem alapján mondta ki a Kúria azt is, hogy a rendőrség által kezdeményezett megelőző távoltartás iránti nemperes eljárást nem lehet megszüntetni, ha a bántalmazott a meghallgatáson nem jelenik meg és távolmaradását nem menti ki.

A bíróság hatáskörébe tartozó kontradiktórius és egyoldalú *polgári eljárásokban az ügyészi részvétel* célja a közérdek érvényesítése. Ennek keretében egyfelől a keresetindítási felhatalmazást tartalmazó törvényi rendelkezések biztosítják az ügyésznek a bírósághoz fordulás jogát a megsértett, illetve vitássá tett alanyi jog védelme érdekében, másfelől az ügyész polgári nemperes és peres eljárásbeli közreműködése – az egyesületek, alapítványok nyilvántartásba vételével, működésével kapcsolatban – a törvénysértések megelőzését, illetőleg orvoslását hivatott szolgálni. Azokban az ügyekben, amelyekben az ügyész fellép, és az ellenérdekű fél a fellépésre okot adó körülményt maga is orvosolni tudja, az ügyész a fellépést megelőzően önkéntes teljesítésre történő felhívással élhet.

Környezetvédelmi ügyekben 14 esetben éltek tavaly sikeres felhívással az ügyészek olyan gazdálkodó szervezetekhez, amelyeket visszatérően bírságoltak víz- és talajszennyezés miatt. A Vas Megyei Főügyészség egy olajtársaság szombathelyi töltőállomásánál tartósan észlelt olajszennyezés megszüntetésére hívott fel. A cég az azonnali kárelhárító intézkedéseket megtette, a környezetvédelmi felülvizsgálati eljárást lefolytatta.

Az elmúlt évben az ügyészek 47 keresetet nyújtottak be, amiből 25 állatvédelmi, 13 természetvédelmi és 9 környezetvédelmi tárgyú volt, többségében eltiltásra, kisebb részben kártérítésre irányultak. A már befejeződött peres eljárásokban jellemzően a keresetnek helyt adó ítéleteket hozott a bíróság.

Fogyasztóvédelmi jogterületen az ügyészi tevékenység eltolódott a perindítást megelőző felhívások irányába. (15 felhívás került benyújtásra.) A fogyasztóvédelemről szóló törvény módosult szabályai szerint benyújtott 4 keresetből már két ügyben helyt adó ítéletet hozott a bíróság, így például: a Szarvasi Járásbíróság megállapította, hogy az alperes kábeltelevízió szolgáltató az előfizetőket károsító jogsértést követett el a csatornakiosztásra vonatkozó téves közlésekkel.

Az ügyészi szervek 2008 óta fokozott figyelemmel kísérik az ingatlanhoz kapcsolódó csalási típusú cselekményeket. A komplex ügyészi szemlélet jegyében a polgári jogi jogkövetkezmények levonása érdekében is fellép az ügyész. Így például az ingatlanra megkötött adásvételi szerződés semmisségének a megállapítását kérve fordult a bírósághoz, mert a szerződéskötés idején a 18. életévét éppen csak betöltött eladó, a szellemi állapota miatt kiszolgáltatott helyzetben volt. Az ügyben jelentős kárt okozó csalás büntetnének megalapozott gyanúja miatt büntetőeljárás is indult.

Az uzsorás jogügyletek egyre gyakoribb és kíméletlenebb előfordulása által keltett fokozott társadalmi figyelem ad kiemelt jelentőséget a semmisség megállapítása és a jogkövetkezményei levonása érdekében történő ügyészi fellépéseknek. Gyakori, hogy a semmisségi ok természete folytán a felek egyikének sem érdeke az érvénytelenség megállapítása. Nehézséget okoz

továbbá az is, hogy a szerződésekről rendszerint nem készül okirat, nem állapítható meg a szerződéskötés időpontja, de még a kölcsön tényleges összege sem.

A termőföld tulajdonjogának, használatának jogellenes megszerzése tárgyában a 2013. évben 58 esetben – melyből 41 megkeresés állami vezetőtől érkezett – jártak el az ügyészi szervek. A beszámolási időszakban 9 keresetet nyújtott be az ügyész a semmis szerződést támadva a termőföld megszerzését tiltó, korlátozó rendelkezések megsértése miatt. A perekben idáig jogerős döntés még nem született.

Az általános szerződési feltételek tisztességtelen volta miatt a 2013. évben 13 ügyben került sor perindításra többnyire pénzügyi szolgáltatókkal, biztosítókkal, valamint ingatlanforgalmazással foglalkozó gazdálkodó szervezetekkel szemben. A keresetindítások száma csökkenő tendenciát mutat, melynek oka az is, hogy a gazdasági élet azon területein, ahol az ügyész a korábbi években nagyobb számban indított pert – ilyen például az ingatlanközvetítési tevékenység –, a gazdálkodó szervezetek már igazodtak a széles körben ismertté vált bírói gyakorlathoz.

A beszámolási időszakban az *alapítványok és egyesületek működését* érintő ügyek száma 13.726 volt. A keresetek túlnyomó többségét (1.065) is az alapítványokkal és az egyesületekkel szemben terjesztette elő az ügyész, a működés törvényességének helyreállítása érdekében vagy a jogi személy megszüntetése iránt.

A *cégeljáráásban való közreműködés* körében a 2013. évben az ügyész 58 esetben – az előző évit több mint 10 %-kal meghaladóan – nyújtott be keresetet cégbejegyző (változásbejegyző) végzések hatályon kívül helyezése érdekében. Az előző évvel gyakorlatilag azonos számban, 1.034 esetben kezdeményezte az ügyész cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárását amiatt, mert a cégjegyzékbe bejegyzett adatok törvénysértőek, a létesítő okirat vagy a cégjegyzéki adatok hiányosak voltak, illetve a cég nem tartotta be a működésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket.

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvény a nőkkel szembeni és a kapcsolati erőszak megelőzése érdekében az áldozatok védelmének intézményi pillérei között külön nevesíti az ügyészséget. A *megelőző távoltartásra* irányuló, a bíróság hatáskörébe tartozó nemperes eljárásban az ügyészt korlátozás nélkül megilleti a fellépés és az indítvány tételének a joga. A 2013. évben 1.169 esetben (2012: 991) élt az ügyész ilyen ügyekben a fellépés lehetőségével, továbbá 12 fellebbezést és 4 felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a bíróság jogszabálysértő döntésével szemben.

A *családjog területéhez tartozó eljárásokban*, így az apaság védelmének megdöntése, gondnokság alá helyezés, szülői felügyelet megszüntetése iránt 677 érdemi ügyészi intézkedés történt. Ezeken kívül 23 egyéb, személyi

állapotot érintő pert is kezdeményezett az ügyész. A házassága érvénytelenségének a megállapítását kérte például annak a 82 éves, leromlott fizikai, mentális állapotú személynek, aki a házasság megkötésekor – bár nem állott gondnokság alatt –, de a teljes cselekvőképtelenség állapotában volt.

3.1.5. Gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység

A beszámolási időszakban a törvényességi ellenőrzési tevékenység 7 %-át (14.239 ügy) tette ki a fiatalkorúak ügyeiben folytatott ügyészi feladatellátás, amely az előző évhez képest 2 %-kal csökkent. A fiatalkorúakat érintő szabálysértési eljárást megszüntető határozatok és panaszok száma 32 %-kal csökkent ugyan, az elővezetésekről rendelkező határozatok száma azonban 48 %-kal – 994-ről 1.474-re – nőtt. A fiatalkorúak szabálysértési ügyeiben benyújtott, kiemelt ügyészi intézkedések száma 646-ról 683-ra emelkedett. A felhívások száma mérséklődött, a jelzések és a felelősségre vonási eljárás kezdeményezések száma viszont nőtt.

Az óvodai nevelésben való részvételi kötelezettség és a tankötelezettség megszegése szabálysértés megítélése körében jelentős bizonytalanságot tapasztaltunk a járási hivatalok gyakorlatában. Az egységes joggyakorlat kialakítása és a törvénysértés orvoslása érdekében felhívásokra került sor.

A gyermek- és ifjúságvédelmi szakfeladatok körében a gyermektartásdíj állam által történő megelőlegezése tárgyában hozott határozatok törvényességét az ügyészek az év során rendszeresen vizsgálták. Felhívás és jelzés benyújtására – közel 300 határozatot érintően – a jogosultság törvényi feltételek hiányában történő megállapítása, valamint a folyósítás kezdő és befejező időpontjának jogszabálysértő megállapítása miatt került sor.

Az ügyészség 2013-ban is lefolytatta a speciális gyermekotthonok és a gyermekotthonok speciális csoportjai működésének jogszerűségére vonatkozó éves ellenőrzést, melynek egyik célja a 2012. évben feltárt törvénysértések miatti ügyészi intézkedések eredményességének vizsgálata volt. Megállapítható, hogy a jogszabálysértések jelentős része az ügyészi fellépést követően megszűnt. A gyermekotthon fenntartója például intézkedést tett a gondozottak kapcsolattartását biztosító vezetékes telefonszolgáltatás és az internet elérhetőség helyreállítására, kialakította a látogatók fogadására alkalmas külön helyiséget. Más intézményekben a jogszabálynak megfelelően szakképzett pszichológust alkalmaztak, és megszüntették a kapcsolattartás nyilvántartásában feltárt hiányosságot.

Az elmúlt évi tapasztalatok szerint a gyermekvédelmi szolgáltató intézmények működése törvényességi szempontból általában megfelelő volt, a feltárt jogszabálysértések kiküszöbölése érdekében 14 intézkedést tettünk. Kirívóan súlyos törvénysértés egy esetben fordult elő, az intézmény a

gondozási és ellátási kötelezettségét olyan súlyosan megszegte, hogy az ügyben nyomozás elrendelésére került sor.

3.1.6. Együttműködés a büntetőjogi szakággal

A büntető szakággal történő kölcsönös együttműködés lehetőségeinek széleskörű kihasználása jelentősen előmozdítja az ügyésznek a közérdek védelme érdekében kifejtett tevékenységét. A környezetvédelem területén folytatott rendkívül hatékony és példaértékű együttműködés mellett a büntetőjogi szakág jelzése alapján az uzsora-bűncselekményekkel összefüggő jogügyletek semmisségének megállapítása és az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazása tárgyában, valamint az ún. lakásmaffia ügyekben is sor került ügyészi fellépésre. Az együttműködés kiszélesedésének köszönhetően nemcsak a gondnokság alá helyezési keresetek, valamint a kötelező gyógykezeléssel kapcsolatos eljárást megalapozó iratok kerülnek megküldésre a közérdekvédelmi szakterületnek, hanem – a büntető szakág tájékoztatása alapján – a gazdasági társaság szabadságvesztéssel, foglalkozástól eltiltás büntetéssel sújtott vezető tisztségviselőjével kapcsolatban is lehetőség nyílik cégtörvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezésére.

A közérdekvédelmi ügyészi tevékenység nyomán (így a szabálysértési eljárást megszüntető, a tartásdíj állam által történő megelőlegezése tárgyában hozott határozatok értékelését követően, továbbá környezet- és természetvédelmi tárgyú ügyekben) összesen 802 esetben kezdeményezett büntetőeljárást az ügyészség. A büntetőjogi szakág kezdeményezése alapján nőtt azoknak a perújításoknak a száma, amelyeket olyan vagyon elleni bűncselekmények ügyében terjesztettünk elő, amelyeket a bíróság tulajdon elleni szabálysértésként bírált el.

3.1.7. A legfőbb ügyész hatásköreinek gyakorlásával kapcsolatos tevékenység

A *véleményezésre megküldött* 267 közérdekvédelmi tárgyú *jogszabálytervezetre* 110 esetben tettünk észrevételt, melyből 46 törvényjavaslat tervezetére vonatkozott. Kiemelt jelentőséggel bírt a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) széleskörű jogalkotási munkáihoz nyújtott számos szakmai észrevétel. Az új Ptk.-val összefüggésben sor került például az ingatlan-nyilvántartásról szóló, a termőföld védelméről szóló törvények tervezetének, valamint az egyes földügyi tárgyú rendeletek módosításáról szóló tervezetek véleményezésére is.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosításának tervezetére tett észrevételünknek megfelelően 2014. július 1-jétől a gyermekvédelmi eljárásokban a gyermekvédelmi szakértői bizottság szakmai véleménye a törvény előírása folytán kötelezően alkalmazandó bizonyítási eszköznek minősül, valamint a szabálysértési hatóság 2015. január 1-jétől az elzárással is sújtható szabálysértést

megvalósító gyermekkorú esetében védelembe vételt kezdeményez a gyámhatóságnál.

A szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény módosítását és értelmező rendelkezéseinek kiegészítését kezdeményeztem a belügyminiszternél annak érdekében, hogy az üzletek ideiglenes bezáratására vonatkozó szabályai összhangban legyenek az uniós jogi normákkal, valamint a kereskedelemről szóló törvénnyel és az üzletek működésére vonatkozó kormányrendelettel. A törvény módosítása, s ezáltal a joghézag megszüntetése megtörtént.

A bírói jogalkalmazás egységesítését és továbbfejlesztését szolgáló jogegységi eljárásban 9 közérdekvédelmi tárgyú jogegységi indítványra vonatkozó nyilatkozatot tettem. Például a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény 12/A. §-ának egységes értelmezésére irányuló 2/2013. KMJE jogegységi határozat megállapította, hogy első esetben előforduló jogsértés esetén bírságolás helyett figyelmeztetést kell alkalmazni – a kis- és középvállalkozások támogatásáról szóló törvényben meghatározott keretek között – az e szervezeteket érintő bármely hatósági eljárásban.

További 3 esetben fejtettem ki álláspontomat a Pp. 274. §-ának (6) bekezdése szerinti eljárásban. Szakmai véleményemet kérte a Kúria például abban a kérdésben, hogy üzemszerű működésen kívül álló oknak tekinthető-e az engedélytől eltérő működtetés, és az annak következtében kialakuló rendkívüli szennyezés miatt kiszabható-e rendkívüli csatornabírság. Két ún. devizaügylet érintő kérdésben is kifejtettem álláspontomat. (Egyrészt, hogy tisztességtelen-e a fogyasztói szerződés kikötése amiatt, hogy a devizaalapú kölcsönszerződésben a kölcsön folyósításakor devizavételi, törlesztéskor pedig eladási árfolyamot alkalmaz a bank, másrészt, hogy semmis-e a lakossági kölcsönszerződés akkor, ha a devizaalapú kölcsön esetén a szerződés a devizavételi és eladási árfolyama közötti különbözetet, mint költséget nem tartalmazza.)

3.1.8. Külső szervekkel való kapcsolattartás

A Legfőbb Ügyészség és az Állami Számvevőszék között fennálló kiegyensúlyozott szakmai kapcsolat alapján a 2013. évben 78 esetben került sor számvevőszéki jelentés értékelésére, szükség szerint a büntetőjogi szakággal együttműködésben. Folyamatos a kapcsolat az alapvető jogok biztosával is, akit a felvetett kérdésekben tájékoztattunk az ügyészség álláspontjáról (pl. a rendőrség ellenőrzési és bírságolási gyakorlatával összefüggésben).

A Polgári Perjogi Kodifikációs Főbizottságban a képviselőlemben eljáró ügyész részvételével folynak az 1267/2013. (V. 18.) Korm. határozattal elrendelt, a polgári perjog átfogó korszerűsítésére irányuló munkálatok.

A Közérdekvédelmi Főosztály ügyészei részt vettek a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium által létrehívott „Gyermekebarát Igazságszolgáltatás Munkacsoport”-ban, a Belügyminisztérium Szabs. tv. hatályosulását vizsgáló munkacsoportjában, valamint a Kúria által szervezett Közigazgatási Perjogi Joggyakorlat-elemző Csoportban. Az ügyészség környezetvédelmi tevékenységét a Jövő Nemzedékek Érdekeinek Védelmét Ellátó Biztoshelyettes, továbbá a Magyar Bíróképző Akadémia felkérésére tartott előadásokon és civil szervezetek számára rendezett ankéton ismertettük, valamint részt vettünk az Országos Állatvédelmi és Állatjóléti Tanács munkájában is.

3.2. A büntetés-végrehajtás törvényességi felügyelete

A büntetés-végrehajtási törvényességi felügyeleti és jogvédelmi (bv. felügyeleti) szakterületnek a korábbi évekhez hasonlóan kiemelt jelentőségű feladatát képezi valamennyi büntetés, büntetőjogi intézkedés, a legsúlyosabb jogkorlátozással járó eljárásjogi kényszerintézkedések, továbbá az egyéb, nem büntetőjogi jogszabályokban előírt szankciók, jogkorlátozások végrehajtásának jogállami szempontú kontrollja.

Az elmúlt évben a bv. felügyeleti tevékenység hatóköre tovább bővült, s ezáltal nőttek a bv. felügyeleti ügyészek feladatai is. 2013. január 1-jétől bővült a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala Bűnügyi Nyilvántartó Hatósága (BNYH) által vezetett és az ügyészség által felügyelt bűnügyi nyilvántartások köre. A 2012. évi CLXXXI. törvény 62. §-a ugyanis létrehozta a külföldre utazási korlátozás hatálya alatt állók nyilvántartását. A 2013. július 1-jén hatályba lépett Btk. olyan új büntetésekkel (elzárás, sportrendezvények látogatásától való eltiltás) és intézkedésekkel (jóvátételi munka, elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tétele) gazdagította a büntetőjogi szankciók rendszerét, amelyekre kiterjed az ügyészi törvényességi felügyelet. Ugyancsak az említett naptól része jogrendszerünknek a menekültügyi eljárásban elrendelhető menekültügyi őrizet, mely fogva tartás törvényességét a bv. felügyeleti ügyészek szintén rendszeresen ellenőrzik. (Az elmúlt év utolsó napján 389 férőhelyen 274 menekültügyi őrizettest tartottak fogva.) 2013. július 1-jétől törvényi felhatalmazás alapján a bv. felügyeleti szakterület ügyészei látják el a szabálysértési nyilvántartás törvényességi felügyeletét is.

Az ügyészségen 2013. október 1-jével végrehajtott profiltisztítás számottevő mértékben érintette a szakterületet. A javítóintézeti nevelés, valamint a fiatalkorúakkal szembeni személyi szabadságkorlátozás végrehajtásának törvényességi felügyelete a gyermek- és ifjúságvédelmi szakterületről a bv. felügyeleti szakterülethez került. A fenti időponttól kezdődően kizárólag a bv. felügyeleti szakterület látja el a büntetés-végrehajtási bíró (bv. bíró) eljárásával kapcsolatos ügyészi feladatokat is.

A bv. felügyeleti ügyészi tevékenység mutatói jól tükrözik a szakterületen jelentkező munkaterhet. Az elmúlt évben a bv. felügyeleti ügyészekhez érkezett, intézkedést igénylő kezdeményezések száma 12.033, a kezdeményezések alapján tett ügyészi intézkedések száma 9.629 volt.

2013-ban a büntetés-végrehajtást érintő, az ügyészséghez benyújtott panaszok, kérelmek és bejelentések száma 20 %-kal nőtt az előző évhez képest (a panaszok száma 996, a kérelmeké 1.803, a bejelentéseké pedig 330 volt).

A főügyészségek büntetés-végrehajtási tárgyú panaszt, kérelmet, illetőleg bejelentést elutasító állásfoglalásai ellen az elmúlt évben 124 panasz (2012: 81) érkezett a Legfőbb Ügyészség Büntetés-végrehajtási Törvényességi Felügyeleti és Jogvédelmi Önálló Osztályára, amely 23 esetben (18,5 %) adott helyt a bejelentett jogorvoslati kérelemnek.

A személyes szabadságelvonnással összefüggő törvénysértések megszüntetése egy jogállamban azonnali intézkedést igényel. Ezt biztosítja a bv. felügyeleti ügyészek vizsgálati és intézkedési jogköre, amivel az elmúlt évben kitartó következetességgel éltek. A szakterület ügyészei ellenőrzéseik segítségével az elmúlt évben is feltárták a büntetés-végrehajtás területén előforduló jogszabálysértéseket, és azok megszüntetése, valamint megelőzése érdekében is határozottan felléptek. 2013-ban a bv. felügyeleti ügyészek 20 esetben éltek rendelkezéssel, míg felhívás kibocsátására 79 alkalommal került sor.

A fogva tartást foganatosító intézetek munkájának törvényessége alapvetően befolyásolja a végrehajtás eredményességét. Ezen intézetek tevékenységének jogszerűségére objektív körülményként hat telítettségük. A büntetés-végrehajtási intézetek (bv. intézet) normál befogadó-képessége 2013. december 31-én 12.584 főre volt méretezve. A bv. intézetben fogva tartottak összlétszáma az év utolsó napján 17.841 fő volt (2013. december 31-én a telítettség szintje elérte a 141,8 %-ot, ami az előző év végi adathoz képest 5,2 %-os növekedést jelent), amelyből 5.053 személy előzetes letartóztatását töltötte. Ezzel összefüggésben említést érdemel, hogy 2012. december 31-én a rendőrségi fogdákbán mindössze 262 főt tartottak fogva 641 férőhelyen. Ezekből az adatokból arra lehet következtetni, hogy a rendőrségi fogdák kihasználtsága az elmúlt évben is viszonylag alacsony volt.

Továbbra is zavaróan hat a jogfosztó büntetések és a közügyektől eltiltás végrehajtásának törvényességére a megfelelő, részletes végrehajtási szabályok hiánya. Az év utolsó napján 451 személy foglalkozástól eltiltás, 12.039 fő járművezetéstől eltiltás hatálya alatt állt, 277 személy kiutasított, 16 fő kitiltott, 20.628 fő közügyektől eltiltott volt. A 2012. év adataival összehasonlítva különösen szembetűnő a foglalkozástól eltiltás hatálya alatt állók számának szignifikáns növekedése, amelynek mértéke 48,8 %-ot tett ki.

A bv. bíró eljárásában 22.619 ügyészi elintézésre váró első fokú határozat született. A bv. felügyeleti ügyészek 13.112 ügyben voltak jelen a bv. bírói meghallgatáson, illetőleg tárgyaláson, és közreműködésükkel elősegítették a törvényes határozat meghozatalát, valamint az eljárás gyors lefolytatását.

Éves viszonylatban 14,8 %-kal volt kevesebb azoknak az elítélteknek a száma, akiket a bv. bíró az elmúlt év folyamán enyhébb fokozatba helyezett. A szigorúbb fokozatba helyezések száma 24,4 %-kal csökkent. Az enyhébb végrehajtási szabályokkal kapcsolatos bv. bírói gyakorlat enyhülését jelzi, hogy tavaly e kedvezmény engedélyezésére 3,4 %-kal több, megszüntetésére pedig 51,8 %-kal kevesebb esetben került sor, mint 2012-ben.

A 2013. év folyamán 5.515 elítéltet bocsátottak feltételes szabadságra. 1.307 személynek a feltételes szabadságra bocsátását a bv. bíró nem engedélyezte, 920-at pedig azért zárt ki a feltételes szabadság kedvezményéből, mert az elítélt a szabadságvesztés letöltését önhibájából nem kezdte meg. Az elmúlt évben a bv. bírák 47 javítóintézeti nevelésre ítéltet bocsátottak el ideiglenesen, ugyanakkor 78 személy esetében mellőzték az ideiglenes elbocsátást.

Az elmúlt évben a közérdekű munka végrehajtásával kapcsolatos, intézkedést igénylő kezdeményezések száma 11.858 volt. A közérdekű munka szabadságvesztésre átváltoztatására irányuló ügyészi indítványok száma 2.921 volt, megközelítőleg ugyanannyi, mint 2012-ben (2.901). A közérdekű munka végrehajthatósága megszűnésének megállapítására 2013-ban 710 esetben került sor. Figyelembe véve azt a körülményt, hogy az elmúlt év utolsó napján 17.773 elítélt töltötte közérdekű munka büntetését, az említett adatok jól érzékeltetik e büntetési nem végrehajtásával kapcsolatban jelentkező problémák súlyosságát.

A 2013. évben a bv. felügyeleti ügyészek 6.836 vizsgálatot tartottak. Ebből a munkatervi vizsgálatok száma 1.775 (26 %) volt. Pozitív fejleményként értékelhető, hogy az elmúlt évben a 2012. évhez képest 31,6 %-kal kevesebb bűncselekménnyel, illetőleg 28,3 %-kal kevesebb rendkívüli eseménnyel kapcsolatos vizsgálat vált szükségessé.

A bv. felügyeleti ügyészek által lefolytatott vizsgálatok tárgyát többek között az alábbiak képezték:

- a kitoloncolás végrehajtásának törvényessége,
- a fogvatartottak letétjeinek kezelése,
- a bv. intézetben lefolytatott fegyelmi eljárások törvényessége,
- a fogvatartottak elhelyezése,
- a fogvatartottak munkáltatása,
- a fogvatartottak anyagi és egészségügyi ellátása, valamint
- a szabadságvesztésre ítélték büntetésének foganatba vétele és szabadítása.

A bv. felügyeleti szakterület ügyészeinek hosszú idő óta kiemelt feladatát képezi a fogvatartottakkal való bánásmód törvényességének folyamatos ellenőrzése. A 2013. évben a korábbi évekhez hasonlóan hazánkban a fogvatartottakkal való bánásmód – bár nem volt mentes az eseti jelleggel előforduló hibáktól, hiányosságoktól – általában megfelelt a nemzetközi jogi normákban és ajánlásokban megfogalmazott elvárásoknak, valamint a hatályos jogszabályokban előírtaknak. Az ügyészi szervek az esetenként feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében a szükséges intézkedéseket minden alkalommal megtették.

A főügyészségek intézkedései alapján megállapítható, hogy a fogvatartottak elhelyezési körülményei több fogva tartó intézetben különböző hiányosságokra utalnak, ezek azonban a legtöbbször nem eredményeztek törvénysértő bánásmódot, illetve nem vezettek az emberi méltóság sérelméhez. A bv. intézetek zsúfoltsága mellett alkalmanként a törvényes bánásmód sérelmét idézték elő az egyéb, elégtelennek minősülő fogva tartási körülmények – így pl. a zárkákban kialakított mellékhelyiségek nem megfelelő elkülönítése – is. A bv. felügyeleti ügyészek a túlzásúfoltság, illetve a nem megfelelő fogva tartási körülmények miatt esetenként rendelkezéssel, illetőleg felhívással éltek az érintett bv. intézetek parancsnokai felé.

A BNYH működése vonatkozásában ellátott ügyészi törvényességi felügyeleti tevékenységhez kapcsolódóan említést érdemelnek a bírósági mentesítésről rendelkező, valamint a büntetés vagy intézkedés végrehajthatóságának elévülését megállapító bírói döntések. A beszámolási időszakban végzett vizsgálatok szerint a bírósági mentesítés tárgyában hozott határozatok alapján többször volt szükség ügyészi intézkedésre a törvényes állapot helyreállítása érdekében, mivel a bírósági mentesítés törvényi feltételei a bírói döntés ellenére nem álltak fenn. A végrehajthatóság elévüléséről szóló bírói végzések felülvizsgálata, valamint a nyilvántartási (mentesítési és selejtezési) határidők törvényi előírásoknak megfelelő rögzítésének ellenőrzése – a korábbi évekhez hasonlóan – minden esetben megtörtént. A beszámolási időszakban megvizsgált, elévülést megállapító bírói határozatok ügyészi intézkedést nem igényeltek.

Ügyészi hatáskörbe tartozik a bíróságok által a BNYH részére eljuttatott jogerős bírói döntésről szóló adatlapok törlésének felügyelete. Az adatlapok törlésére tipikusan rendkívüli jogorvoslat (perújítás, felülvizsgálat vagy ritkábban a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat), valamint új összbüntetési ítélet miatt kerül sor. Említést érdemel, hogy a 24/2013. (X. 4.) AB határozat közzétételét követően több esetben a 2006 őszi tömegosztatásokkal összefüggő elítélések orvoslásáról szóló 2011. évi XVI. törvény alapján hozott a bíróság végzést az elítélés semmisnek nyilvánításáról, s ennek alapján intézkedett a terhelt elítéléssel érintett adatainak a bűnügyi nyilvántartásból való törléséről is. A BNYH adatlapok törlésével kapcsolatos gyakorlatával összefüggésben ügyészi intézkedésre nem volt szükség.

A bűnügyi nyilvántartásokkal összefüggő jogsegély típusú ügyek feldolgozása a tárgydőszakban is soron kívüliséget élvezett.

A bv. felügyeleti szakterület a 2010. év vége óta látja el a kitoloncolások végrehajtásának törvényességi felügyeletét. Az ezzel kapcsolatban az ügyészségre háruló feladat nagyságát jól érzékelteti, hogy az illetékes idegenrendészeti hatóságok a 2013. évben 746 alkalommal 3.988 személy kitoloncolását hajtották végre.

A kínzás és az embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megelőzésére létrehozott Európai Bizottság (CPT) 2013. április 3. és 12. között ellenőrzést végzett hazánkban. A bizottság delegációjának munkáját a Legfőbb Ügyészségnek a magyar kormány és a CPT közötti összekötői feladatokat ellátó önálló szervezeti egysége (Büntetés-végrehajtási Törvényességi Felügyeleti és Jogvédelmi Önálló Osztály) eredményesen segítette. A CPT ellenőrzését lezáró konferenciának – a kialakult gyakorlatnak megfelelően – ezúttal is a Legfőbb Ügyészség adott otthont.

4. Az Országgyűlés és az ügyészség kapcsolata

4.1. Kérdések

Az Alaptörvény 7. cikkének (1) bekezdése alapján az országgyűlési képviselő kérdést intézhet a legfőbb ügyészhez a feladatköréhez tartozó bármely ügyben.

Az országgyűlési képviselők 2013-ban 31 írásbeli kérdést, 15 azonnali kérdést és 3 kérdést intéztek a legfőbb ügyészhez.

A legfőbb ügyészhez intézett írásbeli kérdések:

- „A jogszabályok lábbal tiprása?”, dr. Vadai Ágnes (független) K/13482,
- „Büntetőeljárások állásáról”, dr. Simon Gábor (MSZP) K/13319,
- „Folyik-e büntetőeljárás Hanti Vilmos, a Magyar Ellenállók és Antifasiszták Szövetségének elnöke 2012. augusztusi bántalmazásával kapcsolatban?”, dr. Szanyi Tibor (MSZP) K/13083,
- „Kivizsgálják-e, hogy fekete húspiác szereplői milyen kapcsolatban állnak a kormánnyal?”, dr. Schiffer András (LMP), Lengyel Szilvia (LMP) K/12935,
- „Nyomoznak-e még a Föminél?”, Szilágyi György (Jobbik) K/12895,
- „A törvények felett áll II?”, dr. Vadai Ágnes (független) K/12880,
- „A törvények felett áll?”, dr. Vadai Ágnes (független) K/12744,
- „Melyik ügyészség vizsgálódik?”, Gögs Zoltán (MSZP) K/12703,
- „Fideszes képviselő a törvények felett?”, Zakó László (Jobbik) K/12641,

- „Milyen ügyben folytat nyomozást és eljárást az ügyészség Péceli Edit, a NMHH volt elnöki főtanácsadójával szemben? Mi indokolta a rendkívüli erők bevetését a letartóztatásánál?”, Mandur László (MSZP) K/12613,
- „Miért titkos az eljárás Péceli Edit ügyében?”, Mandur László (MSZP) K/12611,
- „Továbbra is büntetlenséget élvez?”, dr. Vadai Ágnes (független) K/12555,
- „Milyen szakaszban van a büntetőeljárás? II.”, Juhász Ferenc (MSZP) K/12321,
- „Milyen szakaszban van a büntetőeljárás?”, Juhász Ferenc (MSZP) K/12036,
- „Mégis viselhető a vörös csillag?”, Németh Zsolt (Jobbik) K/11984,
- „Folyik-e büntetőeljárás az „In memoriam Csatáry László” feliratú transzparensnek az FTC–MTK labdarúgó mérkőzésen való kifeszítése miatt?”, dr. Steiner Pál (MSZP) K/11945,
- „Folyik-e nyomozás az EU-s operatív programok felfüggesztésével összefüggésben?”, Harangozó Gábor (MSZP) K/11936,
- „Milyen eredményre vezetett a Jobbik Délvidéki mészárlással kapcsolatos feljelentése alapján elrendelt nyomozás?”, Szilágyi György (Jobbik) K/11837,
- „Ér-e havi 15 perces tanács 670 ezer forintot?”, dr. Molnár Csaba (független) K/11819,
- „Az állampolgárok állják a Matolcsy könyv fordítását”, dr. Molnár Csaba (független) K/11800,
- „Mi alapján jutott az ügyészség arra a következtetésre, hogy Gaudi-Nagy Tamás nem követte el a nemzetiszocialista rendszer bűneinek nyilvános tagadása büntetét?”, dr. Steiner Pál (MSZP) K/11787,
- „A belügyminiszter valóban jogosult a nyomozások irányítására?”, dr. Harangozó Tamás (MSZP) K/11771,
- „Az ügyészség vagy a belügyminiszter jogosult a nyomozások irányítására?”, dr. Harangozó Tamás (MSZP) K/11695,
- „Elrendelték-e a nyomozást a feljelentés-kiegészítés alapján Gaudi-Nagy Tamás ellen?”, dr. Steiner Pál (MSZP) K/11686,
- „Elfogulatlan az Ügyészség?”, dr. Molnár Csaba (független) K/11598,
- „Érkezett-e feljelentés Gaudi-Nagy Tamásnak az auschwitz-birkenau-i emlékhelyre vonatkozó megnyilvánulása miatt?”, dr. Steiner Pál (MSZP) K/11547,
- „Miért ajánlja az ügyészség inkább a pótmagánvádat a tisztességes nyomozás helyett az igazságát kereső, jóhiszemű polgárnak?”, dr. Vadai Ágnes (független) K/11516,
- „Nyomoznak-e még a Föminél?”, Szilágyi György (Jobbik) K/11507,
- „Nyomozások állásáról”, dr. Simon Gábor (MSZP) K/11243,
- „Mit tesz az ügyészség a trafikügyben?”, dr. Harangozó Tamás (MSZP), Mesterházy Attila (MSZP) K/10923,
- „Döntöttek-e a Nemzeti Központi Nyomozó Ügyészség vezetője ellen benyújtott feljelentésről?”, dr. Harangozó Tamás (MSZP) K/10922;

azonnali kérdések:

- „Miért falaz az ügyészség a politikusbűnözőknek?”, Novák Előd (Jobbik) A/13067,
- „Él a véd- és dacszövetség?”, dr. Nemény András (MSZP) A/13063,
- „És Leisztinger mikor fog a vádlottak padján ülni?”, Hegedűs Lórántné (Jobbik) A/12983,
- „És Leisztinger mikor fog a vádlottak padján ülni?”, Hegedűs Lórántné (Jobbik) A/12917,
- „Miért falaz az ügyészség a politikusbűnözőknek?”, Novák Előd (Jobbik) A/12850,
- „Két ügy – két kérdés”, dr. Harangozó Tamás (MSZP) A/12808,
- „Miért nem indított hivatalból eljárásokat az Ügyészség a devizahitelek, ezen hibás termékek miatt?”, Vágó Gábor (LMP) A/12800,
- „Nincs válasz, nincs nyomozás. Akkor mi lesz a lelátókon és bárhol az országban?”, dr. Steiner Pál (MSZP) A/12508,
- „Miért falaz az ügyészség a politikusbűnözőknek?”, Novák Előd (Jobbik) A/11572,
- „Legfőbb ügyész vagy vállalati jogász?”, dr. Harangozó Tamás (MSZP) A/11482,
- „Lesz-e következménye Szima Judit, a Tettekrekesz Magyar Rendőr Szakszervezet főtitkára elleni kényszerintézkedések törvénytelen meghosszabbításának?”, dr. Gaudi-Nagy Tamás (Jobbik) A/11222,
- „Vannak-e leporolandó akták a Portik-ügyben?”, Hegedűs Lórántné (Jobbik) A/11010,
- „Indítványozza-e az ügyészség a bíróságnál Ronald Laude tanúként történő meghallgatását a Sukoró-ügyben?”, Balczó Zoltán (Jobbik) A/10909,
- „Milyen lépéseket tervez az ügyészség az MSZMP és KISZ vagyon államtól történt elvonása és az MSZP mai napig elmaradt vagyonelszámolása miatt?”, dr. Gaudi-Nagy Tamás (Jobbik) A/10524,
- „Testközelben az ötvenes évek? (2)”, dr. Harangozó Tamás (MSZP) A/10252;

Az írásbeli kérdések között a következő témák több alkalommal merültek fel: a Lakisz Szövetkezet tevékenysége, a zuglói Földmérési és Távérzékelési Intézet székházának felújítása, Gaudi-Nagy Tamás 2013. május 23-ai parlamenti ülésen és később egy bizottsági ülésen tett kijelentése, az Együtt Egymásért, Egy-másért Alapítvány ügye, valamint Dietmar Clodo ügye.

kérdések:

- „Mit tesz a legfőbb ügyész a korrupció ellen?”, dr. Dorosz Dávid (független), Karácsony Gergely (független) K/12088,
- „Mit tesz a legfőbb ügyész a korrupció ellen?”, Karácsony Gergely (független), dr. Dorosz Dávid (független) K/12029,

– „Korrupciós ügyek Nyíregyházán?”, dr. Dorosz Dávid (független) K/11716.

4.2. A mentelmi jog felfüggesztésének indítványozása

A legfőbb ügyész indítványozza az országgyűlési képviselőknek az Alaptörvény 4. cikkében biztosított mentelmi joga felfüggesztésére irányuló eljárást az országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvényben és a Házzsabályban szabályozottak szerint. A legfőbb ügyész a mentelmi jog felfüggesztését büntetőügyben a vádirat benyújtásáig terjeszti a házelnökhöz. Szabálysértési ügyben pedig akkor indítványozza a mentelmi jog felfüggesztését az országgyűlési képviselő tekintetében, ha arról önként nem mond le.

2013-ban 7 országgyűlési képviselő mentelmi jogának felfüggesztését indítványoztam.

Az országgyűlési képviselőkhez hasonló mentelmi joguk miatt a tárgyévből 2 bíró és 3 diplomata mentelmi jogának felfüggesztésére tettem előterjesztést, illetve egy ügyész mentelmi jogát függesztettem fel. Két diplomata vonatkozásában a küldő ország a büntetőeljárás lefolytatásához nem járult hozzá, így a Legfőbb Ügyészség kezdeményezte a büntetőeljárás átadását. Egy diplomata vonatkozásában a diplomata státusz megszűnt, viszont tájékoztatás szerint lakóhelyére távozott, így a Legfőbb Ügyészség ugyancsak a büntetőeljárás átadását kezdeményezte. A többi esetben sor került a mentelmi jog felfüggesztésére.

Szabálysértési ügyben országgyűlési képviselők tekintetében 3 alkalommal érkezett megkeresés – közlekedési szabálysértés miatt – mentelmi jog felfüggesztése iránt. Mindhárom esetben indítványoztam a mentelmi jog felfüggesztését, de arról a képviselők még a döntés előtt lemondtak.

Az Országgyűlés és az ügyészség kapcsolatát illetően említést igényel, hogy a Nemzetbiztonsági Bizottság ülésén a Legfőbb Ügyészség egyik főosztályvezető ügyésze 3 alkalommal vett részt, ebből 2 esetben az ún. Portik ügy miatt, míg egy alkalommal az ún. NAV ügy (Horváth András) kapcsán.

5. Az ügyészség nemzetközi tevékenysége

5.1. Nemzetközi kapcsolatok

5.1.1. A legfőbb ügyész nemzetközi tevékenysége

A 2013. év folyamán számos legfelsőbb szintű kétoldalú találkozóra került sor a magyar és más európai ügyészségek között, arra is figyelemmel,

hogy a személyes szakmai kapcsolatok nagyban segítik a folyamatos nemzetközi együttműködést.

2013. április 14. és 16. között Magyarországra látogatott Gianfranco Ciani olasz legfőbb ügyész és helyettese – egyben az Európai Ügyészek Konzultatív Tanácsának elnöke – Antonio Mura. Az ügyészségi megbeszélések a partnerek közös érdeklődésének megfelelően elsősorban a szervezeti működés hatékonyságára, a kiemelt ügyek prioritási szempontjainak, a szakmai ellenőrzés módszertanának és az informatikai eszközök használatának kérdéseire fókuszáltak. A küldöttség részt vett a Kúria büntető szakági joggyakorlat elemző munkacsoportjának beszámoló ülésén is, amely a bíróság hatályon kívül helyezési gyakorlatát vizsgálta.

2013. április 29. és 30. között bajor partnerem, Christoph Strötz meghívására Münchenbe látogattam. A megbeszélések kiemelt tárgya az Európai Ügyészség létrehozása volt, mint az egész európai ügyésztársadalom érdeklődésére számot tartó olyan kérdés, amely a tárgyév európai vonatkozású ügyészségi rendezvényeinek napirendjén is rendszeresen szerepelt. A korrupciós ügyekkel foglalkozó Münchener I. számú Ügyészségen tett látogatás során eszmét cseréltünk ennek a társadalmainkra különösen veszélyes bűncselekményi körnek az üldözése során szerzett aktuális tapasztalatainkról.

Dr. Ernst-Eugen Fabrizy osztrák legfőbb ügyész 2012. évi budapesti látogatását 2013. szeptember 16. és 18. között viszonzotam. Találkozásunk alkalmával áttekintettük a közös ügyeket, valamint a két ügyészi szervezetet érintő európai vonatkozású kérdéseket. A magyar küldöttséget fogadta az osztrák igazságügyi miniszter, a Legfelsőbb Bíróság elnöke és az Alkotmánybíróság alelnöke is.

A cseh legfőbb ügyésszel, Pavel Zemannel nem csak a Visegrádi Csoport keretében, de kétoldalú találkozók során is rendszeresen egyeztetek. A tárgyévben a szeptember 23-25. közötti budapesti megbeszélések fő témái a 2013. év nyarán az Európai Bizottság által kibocsátott, az Európai Ügyészség létrehozásáról és az Eurojust reformjáról szóló rendelet-tervezetek, a titkos információszerzés szabályai és intézményei voltak.

Hazánk külpolitikai törekvéseivel összhangban, az Európai Unió vilniusi keleti partnerségi csúcstalálkozója előtt, 2013. november 4. és 6. között fogadtam Budapesten ukrán partneremet, Victor Pshonkát és delegációját. A találkozóknak különös aktualitást adott, hogy az Európai Unió – többek között – az ukrán ügyészség reformjáról szóló, az ügyészi intézményrendszer függetlenségét megerősítő törvény elfogadásához kötötte a társulási szerződés aláírását. A küldöttség teljes körű tájékoztatást kapott a sikeres tagállami ügyészségi működés közel 10 éves magyar tapasztalatairól.

A 2013. évi kétoldalú találkozók sorának zárásaként november 24. és 26. között Budapestre látogatott a francia legfőbb ügyész, Jean-Claude

Marin. A találkozó során áttekintésre kerültek az Európai Ügyészség létrehozásának egyes kérdései, különös tekintettel arra, hogy e tárgyban Franciaország és Németország alternatív – a területi működést sürgető – javaslatot tett. A francia és a magyar ügyészségi rendszer eltéréséből adódóan különösen a legfőbb ügyész és az ügyészség Kúria előtti tevékenysége tartott számot Jean-Claude Marin érdeklődésére.

A 2013. év során – a korábbi évekhez hasonlóan – aktív szerepet vállaltam az egyes regionális, európai uniós, vagy összeurópai szinten működő, ügyészeket, legfőbb ügyészeket tömörítő hálózatok és munkacsoportok szakmai munkájában.

A Visegrádi Csoport országainak legfőbb ügyészei – felismervén a regionális együttműködés e formájának jelentőségét az Európai Unión belüli ügyészi együttműködés területén is – immár rendszeresen, évenkénti találkozók során vitatják meg a szervezeteiket érintő aktuális uniós szintű szakmai kérdéseket. A 2013. évi találkozóra április 24. és 27. között került sor Prágában. A megbeszélés témája az Európai Ügyészség létrehozásának kérdése volt, amelyben a résztvevők olyan közös álláspontot alakítottak ki, amelyet együttesen kívánnak képviselni uniós szintű ügyészségi fórumokon. Az ülésen ennek szellemében írták alá a résztvevők az ún. Prágai Nyilatkozatot, amelyben hangsúlyozzák, hogy az Európai Ügyészség – létrehozása esetén – hozzáadott értéket kell, hogy teremtsen, és hozzá kell, hogy járuljon az EU pénzügyi érdekeinek védelme körében folyó büntetőeljárások hatékonyságának növeléséhez. Az ülésen bejelentettem, hogy 2014-ben Magyarország lesz a soros ülés házigazdája.

Az Európai Unió Legfőbb Ügyészeinek Konzultatív Fóruma félévente, az Európai Unió Tanácsa soros elnökségét ellátó ország szervezésében ülésezik Hágában, az Eurojust székhelyén. 2013 első félévében az ír elnökség által szervezett ülésen – melynek témája az Európai Ügyészség létrehozása mellett a sértettek jogairól szóló európai uniós irányelv volt – a közjogi legfőbb ügyész helyettes vett részt. 2013. december 12. és 13. között, a litván elnökség által összehívott ülésen személyesen képviseltem a szervezetet és felszólaltam az Eurojust reformjáról, valamint – a tárgyévi folyamán intenzíven folyó, és időről időre újabb fejleményekkel színesített – az Európai Ügyészség létrehozásáról szóló vitában.

2012 májusában a lengyel legfőbb ügyész tőlem vette át az Európai Unió tagállami Legfelsőbb Bíróságai mellett működő legfőbb ügyészek, vagy e tisztségnek megfelelő intézmények Hálózatának elnöki feladatait. A 2013. évi ülésre május 15. és 17. között került sor Krakkóban, amelynek témája szintén az Európai Ügyészség létrehozása volt. A rendezvényen felkért előadóként vettem részt. Előadásomban hangsúlyoztam, hogy az Európai Ügyészség létrehozását nem ellenzem, azonban jelenleg nem egy új intézmény felállítására, hanem a meglévők megerősítésére kell koncentrálni az EU pénzügyi érdekeinek hatékonyabb védelme céljából. Az ülésen való részvételem nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a rendezvény

záródokumentuma a Visegrádi Csoport véleményével összhangban álló megállapításokat tartalmaz az Európai Ügyészség létrehozásának kérdésében.

A magyar legfőbb ügyész létrehozása óta tagja az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága tanácsadó testületeként működő Európai Ügyészek Konzultatív Tanácsának (CCPE). A CCPE 2013. évi munkájában – amely az ügyészségek és a média kapcsolatáról szóló vélemény kidolgozására irányult – jelentéstevőként vettem részt és aktívan közreműködtem a tervezet márciusi és júniusi, Strasbourgban tartott vitájában is. A CCPE által 2013 októberében elfogadott vélemény, az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlatára alapozva, hangsúlyozza a szólásszabadság, az információhoz való jog, az átláthatóság, a magánélet és az emberi méltóság védelme, az ártatlanság védelme, a fegyveregyenlőség és a nyomozás titkosságának védelme, mint olyan alapelvek fontosságát, amelyeknek át kell hatniuk az ügyészségek és a média sokrétű kapcsolatát.

A legfőbb ügyész nemzetközi tevékenységének meghatározó része azok a protokolláris, illetve szakmai látogatások, melyek keretében a más hazai intézmények vendégeként Magyarországra látogató, külföldi hivatalos személyeket fogad hivatalában, ezzel is erősítve Magyarország ügyészsége nemzetközi kapcsolatait. Ennek keretében az elmúlt év folyamán – a teljesség igénye nélkül – megbeszéléseket folytattam az Emberi Jogok Európai Bírósága elnökével, a montenegrói, az orosz és az osztrák Legfelsőbb Bíróságok elnökeivel, a vietnámi Központi Katonai Bíróság elnökével, valamint a Magyarországra akkreditált horvát, izraeli és norvég nagykövetekkel.

5.1.2. Szakértői szintű nemzetközi tevékenység

Az ügyészi szervezet kiemelt figyelmet fordít a határ menti szakmai kapcsolatokra, erősítve ezzel a határokon átnyúló bűnözés egyes fajtái elleni küzdelem igazságügyi aspektusait. Ennek jegyében 2013-ban három rendezvényre került sor: a Nógrád Megyei Főügyészség és a Besztercebányai Kerületi Ügyészség találkozájára Hollókőn szeptember 26-án, a román-magyar főügyészi találkozóra Aradon október 24. és 25. között, valamint az ukrán-magyar határ menti főügyészi találkozóra Ungváron november 12-én.

Magyarország Ügyészsége és az Orosz Föderáció Ügyészsége Együttműködési Megállapodásának keretében 2013-ban két szakértői csereprogram került megrendezésre. Október 15. és 17. között három orosz ügyész látogatott Magyarországra a határon átnyúló szervezett bűnözés elleni küzdelem tanulmányozására, november 19. és 21. között pedig négy magyar ügyész járt Moszkvában, hogy eszmét cseréljen a két ország ügyészségeinek stratégiai tervezési gyakorlatáról.

Az Európai Unió Bizottsága által támogatott Bűnüldözési és bűnmegelőzési finanszírozási programok (ISEC) közül – a román Legfőbb

Ügyészség partnereként – a magyar ügyészi szervezet egy cigarettacsempészet és egy korrupció ellenes projektben vett részt. Ennek keretében egy saját szervezésű budapesti és három partnerországbeli szemináriumon összesen 8 fő képviselte hazánkat.

A 2013. évben közel 60 képzési jellegű nemzetközi konferencián, szemináriumon, tanulmányúton, előadáson mintegy 100 ügyész vett részt, sok esetben felkért előadóként. E rendezvények többségét az Európai Igazságügyi Képzési Hálózat (EJTN) szervezte és finanszírozta. Az EJTN és a magyar ügyészi szervezet közös szervezésében Budapesten került megrendezésre a „Büntetőeljárásai bizonyítékok beszerzése és átadása a tagállamok között” című nemzetközi szeminárium 2013 februárjában. Az EJTN eseményein túl, a következő szervezetek fogadták képzéseiken a magyar ügyészeket: Európai Rendőrakadémia (CEPOL), Közép-európai Rendőrakadémia (KERA), Európai Jogi Akadémia (ERA), Európai Közigazgatási Intézet (EIPA), francia Nemzeti Magisztrátusképző Iskola (ENM) és az Európai Unió Bírósága.

Nemzetközi szakértői, kijelölt kontaktponti vagy felkért szakértői, előadói minőségben, valamint konkrét büntetőügyekben megtartott koordinációs értekezleteken 68 alkalommal 87 fő vett részt.

5.2. Jogsegély ügyek

Az eljárási jogsegélyforgalom túlnyomó részét az Európai Unió tagállamai igazságügyi hatóságaihoz intézett, illetve az e hatóságoktól érkezett kérelmek alkotják.

Az Európai Unió tagállamai közötti kölcsönös bűnügyi jogsegélyről szóló, 2000. május 29-én kelt egyezmény és az egyezmény 2001. október 16-án kelt kiegészítő jegyzőkönyve (2005. évi CXVI. törvény) lehetőséget teremtett a részes államok igazságügyi hatóságainak a közvetlen jogsegélykérelemre.

Az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről rendelkező 2003. évi CXXX. törvényt 2013. január 1-jei hatállyal a 2012. évi CLXXX. törvény váltotta fel, amelybe a jogalkotó több tanácsi kerethatározatot is implementált. Ezek közül az eljárási jogsegélyek körében az egyik legfontosabb a Tanács 2009/948/IB (2009. november 30.) joghatóság gyakorlásával kapcsolatos, büntetőeljárások során felmerülő összeütközések megelőzéséről és rendezéséről szóló kerethatározata, amely lehetőséget teremtett a két tagállamban párhuzamosan folyó büntetőeljárások kiküszöbölésére.

2012-ben 1.637, míg 2013-ban 1.976 (+20,7 %) kérelem érkezett tagállami igazságügyi hatóságoktól közvetlenül a főügyészségekhez és a járási ügyészségekhez. A külföldre irányuló közvetlen jogsegélyek száma kisebb mértékben (-1,3 %) csökkent, 2012-ben 1.453, 2013-ban 1.434 volt.

5.2.1. Jogsegély ügyek a Nyomozás Felügyeleti és Vádelőkészítési Főosztályon

A Legfőbb Ügyészség Nyomozás Felügyeleti és Vádelőkészítési Főosztálya 2012-ben 133, 2013-ban 38 kérelmet továbbított külföldre, míg 388 kérelmet fogadott (2012: 373). 20 ügyben tettünk feljelentést külföldi államnál, és 866 ügyben történt határozat kézbesítése külföldre.

Az uniós jogsegélyegyezményen kívül a Strasbourgban, 1959. április 20-án kelt, a kölcsönös bűnügyi jogsegélyről szóló Európai Egyezmény, és a kétoldalú jogsegélyszerződések is alapját képezik az együttműködésnek. Néhány esetben olyan külállamból érkezett jogsegélykérelem teljesítését engedélyeztük – a külügyminiszter álláspontjának megismerését követően –, amely állammal nincs bűnügyi jogsegélyszerződése hazánknak.

Eljárási jogsegélyt jellemzően az emberkereskedelem büntette és a vagyon elleni bűncselekmények miatt indult büntetőeljárásokban kértek a külföldi igazságügyi hatóságok, a magyar ügyészség pedig főként vagyon elleni bűncselekményekben.

Magyar állampolgár külföldön elkövetett bűncselekménye ügyében 151 esetben vettük át az eljárást a külföldi igazságügyi hatóságtól (2012: 156), míg 16 ügyben történt az eljárás átadása (2012: 21) külföldi állampolgár Magyarországon elkövetett bűncselekménye ügyében.

2013-ban Magyarországon 3.910 külföldi állampolgár követett el bűncselekményt. Ebből 1.056 román, 505 ukrán, 467 szerb és 215 szlovák állampolgár volt. 303 külföldi állampolgár előzetes letartóztatását rendelte el a bíróság (83 román, 55 szerb, 20 ukrán, 14 szlovák, 14 vietnámi állampolgár).

Magyarországon 7.294 bűncselekményt követtek el külföldi állampolgár sértett sérelmére, amelynek zöme vagyon elleni bűncselekmény volt.

5.2.2. Jogsegély ügyek a Kiemelt és Katonai Ügyek Főosztályán

A Kiemelt és Katonai Ügyek Főosztálya a 2013. évben összesen 722 nemzetközi ügyben járt el.

Az Európai Unió országaiból 200 eljárás jogsegély iránti megkeresés érkezett, míg a főosztály 4 esetben kért eljárás jogsegélyt uniós országtól. Az Európai Unióhoz nem tartozó országoktól 59 ügyben kértünk eljárás jogsegélyt, míg ezek az országok 40 esetben fordultak megkereséssel a főosztályhoz.

24 esetben egyéb előterjesztés, illetve megkeresés érkezett (pl. külföldre kézbesítés céljából felterjesztett határozatok, külföldi hatóságtól érkezett, kézbesítésre irányuló megkeresés, más állam előtti feljelentés megtételére irányuló kezdeményezés, nem magyar állampolgár külföldön elkövetett bűncselekménye tárgyában előterjesztés a büntetőeljárás megindítására).

5.2.3. Jogsegély szabálysértési ügyekben

Az elmúlt évben 7.063 szabálysértési jogsegély iránti megkeresés érkezett a Legfőbb Ügyészségre, ami 56 %-kal több az előző évinél. A magyar hatóságok 122 esetben, míg külföldi hatóságok – jellemzően az osztrák szervek – 6.941 ügyben kértek jogsegélyt. A külföldi megkeresések 95 %-a – 6.598 ügy – Ausztriából érkezett, de kaptunk kérelmeket Németországból 198 ügyben, Olaszországból 107 esetben, Svájcban 14 ügyben, Nagy-Britanniából 6 esetben, Törökországból 2 ügyben, Liechtensteinből és Romániából egy-egy ügyben. A magyar hatóságok 16 európai uniós tagállam hatóságaihoz éltek előterjesztéssel.

732 ügyben hiánypótlási felhívásra volt szükség, míg 712 ügyben a jogsegélykérelem megtagadására került sor.

5.3. Az Eurojust magyar nemzeti tag tevékenysége

Az Eurojust az Európai Unió tagállamai közötti büntető igazságügyi együttműködés Hágában működő szerve, amelyet az Európai Unió Tanácsa 2002/187/IB határozatával hozott létre és jelenleg az Eurojust megerősítéséről szóló 2009/426/IB határozat (új Eurojust Határozat) alapján folytatja tevékenységét. Feladata a határokon átívelő súlyos, különösen a szervezett bűnözés elleni küzdelem, a tagállamokban a büntető eljárások összehangolásának, az igazságügyi együttműködésre irányuló megkeresések teljesítésének, illetve a kölcsönös elismerés elvén alapuló határozatok végrehajtásának előmozdítása.

Az új Eurojust Határozat nemzeti jogba átültetésének végrehajtását még 2012 novemberében vizsgálta az Európai Unió Tanácsa Általános és Értékelési Munkacsoportjának (GENVAL) 6. értékelési fordulója. A vizsgálat eredményének közzétételére 2013-ban került sor. A Magyarországra vonatkozó jelentés minden tekintetben elismerte az új Eurojust Határozatnak a 2012. évi CLXXX. törvényben és az új legfőbb ügyészi utasításban határidőre történt átültetését, valamint a statisztikai adatokkal is igazolt ügyészségi végrehajtását.

Magyarországnak az Eurojustban való részvételével kapcsolatos feladatait 2004 óta az ügyészség teljesíti. 2012. július 1-jétől négyéves megbízatással nemzeti tagként a legfőbb ügyész által kinevezett főosztályvezető-helyettes ügyész képviseli Magyarországot az Eurojustban. A nemzeti tag helyettese és asszisztense legfőbb ügyészségi ügyészek, akik hazai munkavégzési hellyel részmunkaidőben teljesítik az Eurojust nemzeti

szekcióhoz és az Eurojust nemzeti koordinációs rendszerhez kapcsolódó változatos feladataikat. Hágában a magyar nemzeti tagot tevékenységében ugyancsak legfőbb ügyészégi ügyész segíti kiküldött nemzeti szakértőként.

Az Európai Unió tagállamainak igazságügyi hatóságai 2013-ban összesen 1.576 ügyet terjesztettek az Eurojust elé, amely kisebb mértékű növekedést jelent. Ezen belül 308-ról 311-re nőtt a kettőnél több tagállamot érintő ügyek száma. Az Eurojust elé vitt ügyek többsége a különféle csalásokkal, ezen belül adócsalásokkal volt kapcsolatos, ezek száma mintegy negyedével nőtt, 302-ről 449-re. A kifejezetten az Európai Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekmények miatt indult, Eurojust koordinációt igénylő ügyek száma 31 volt. A szervezeten elkövetett más bűncselekmények miatt beterjesztett ügyek száma 231-ről 257-re emelkedett, és a pénzmosással kapcsolatos ügyek száma is harmadával, 144-ről 193-ra nőtt. Az emberkereskedelemmel, prostitúcióval kapcsolatosan regisztrált Eurojust ügyek száma – a 2012-es évben tapasztalt csökkenéshez képest (2011: 79, 2012: 60) – 2013-ban 84 volt.

A magyar szekciónak 2013-ban az előző évhez képest 36-tal több, összesen 153 új, az Eurojust Kollégiuma által regisztrált két vagy többoldalú koordinációt igénylő üggyel kellett foglalkoznia. Ebből 67 konkrét bűnügyben kezdeményeztek eredményesen Eurojust ügyet a magyar igazságügyi hatóságok, zömében ügyészek, ami jelentős, 40 %-os emelkedést mutatva, 19 üggyel több az előző évinél. A magyar Eurojust ügyek mintegy 40 %-a alapjául a Fővárosi Főügyészség hatáskörébe tartozó büntetőügyek szolgáltak. A bíróság hatáskörébe tartozó európai elfogatóparancs tekintetében a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, mint központi hatóság 9 ügyben fordult együttműködést igényelve az Eurojust magyar nemzeti tagjához, illetve ezen keresztül 12 tagállami megkeresést továbbítottak Magyarországra a bírói határozatok megfelelő teljesítése érdekében. A Magyarországgal szemben beterjesztett 86 ügy 17-tel, azaz 25 %-kal volt több 2013-ban, mint egy évvel korábban. Ezek közül azonban 11 ún. általános, nem konkrét büntetőügyhöz kapcsolódó megkeresés volt. Így a 28 tagállam között Magyarország a beterjesztett saját ügyek és a felénk irányuló ügyek számát tekintve ismét, ezúttal két helyet is előrelépett, s kiegyensúlyozott teljesítményével mindkét listán a 11. helyen szerepel. Meg kell említeni, hogy a fentiekén túl további 25 nem regisztrált ügyben kértek a magyar nemzeti szekciótól különböző terjedelmű jogi természetű adatszolgáltatást, többnyire kétoldalú viszonylatban.

Az Eurojustnál regisztrált magyar ügyek számának emelkedése az Eurojust kínálta lehetőségek bemutatását célzó hazai előadás-sorozat folytatásának és a legfőbb ügyészi utasításban meghatározott, az új Eurojust Határozat 13. cikke alapján fennálló tagállami értesítési kötelezettség fegyelmezett teljesítésének is köszönhető, amint arra az említett GENVAL-jelentés is utal. A kötelező értesítések elsődleges célja, hogy a párhuzamosan folyamatban lévő, vagy más tagállamokat súlyuk, jellegük miatt érintő büntetőeljárásokról az érintett tagállamok időben értesüljenek, ezáltal

elkerüljék a kétszeres eljárásból fakadó büntethetőségi akadályt, illetve a felesleges eljárási költségeket. A kötelező értesítések számát illetően, annak 2011-ben történt hazai bevezetése óta a magyar ügyészek tartósan az elsők között szerepelnek, ennek megfelelően a 2013-ban megküldött 25 magyarországi értesítés közül 10-ből új Eurojust ügyet is nyitottak. Fontos továbbá, hogy a fejlesztések eredményeként 2013-ra teljes körűen megvalósult az Eurojust és a magyar ügyészség informatikai rendszerei között a biztonságos adattovábbítást lehetővé tévő technikai kapcsolat. A két szervezet között létrejött megállapodás tartalma szerint minősített adatra vonatkozó információcsere azonban ezen a csatornán sem történik.

2013-ban a magyar részvétellel is működő és Eurojust támogatásban részesülő, elsősorban a bizonyítékok kölcsönös elismerése miatt hatékonynak bizonyuló közös nyomozócsoportok száma 2-ről 5-re emelkedett. Az ügyészek a közös nyomozócsoportban meghatározó szerepet játszanak, hiszen az a bűnügyi jogsegélyt kiküszöbölő igazságügyi együttműködési forma, amelyről a megállapodást magyar részről a legfőbb ügyész írja alá. A közös nyomozócsoportok működése során az Eurojust fontos koordinációs szerepet tölt be az igazságügyi együttműködés területén és igénybe vehető az Europol nyújtotta operatív támogatás is. A tagállami igazságügyi hatóságok együttműködését segíti, hogy a közös nyomozócsoportok költségeinek finanszírozására az Eurojust rendszeresen, pályázatok útján biztosít fedezetet. Sikerrel, mégpedig a hazai bűnügyben 46 fővel szemben vádemeléssel zárult – a már korábban említett – a nem csupán európai, de utóbb több kontinensre is kiterjedő sportfogadási vesztegetés ügy. Ehhez az eredményhez jelentős mértékben hozzájárult az első magyar részvétellel és vezetéssel működő nemzetközi közös nyomozócsoport munkája is. A másik, még 2012-ben megalakult magyar kezdeményezésű közös nyomozócsoport – amely egy komoly tárgyi súlyú költségvetési csalás miatt folyamatban lévő bűnügy nyomozására jött létre – 2013-ban ugyancsak folyamatosan részesült az Eurojust pénzügyi támogatásában. A többi magyar vonatkozású, tavaly alakult közös nyomozócsoport 2013 után is folytatja tevékenységét.

2013-ban az Eurojust 202, az utazás, szállás és ellátás biztosításával javarészt általa finanszírozott koordinációs értekezletet tartott a tagállamok – esetenként harmadik államok – ügyészei és nyomozói részvételével. Koordinációs értekezletet az Eurojust székhelyén magyar résztvevőkkel összesen 17 alkalommal szerveztek, de ezúttal csak 1 ügyben látták szükségesnek koordinációs értekezlet kezdeményezését a hazai hatóságok. A fenti támogatást igénybe véve ezeken az értekezleteken 14 magyar ügyész külföldi kiküldetés keretében vett részt, a többi esetben a Hágában szolgálatot teljesítő magyar ügyészségi alkalmazottak voltak jelen a megbeszéléseken.

Az Eurojust működésének fontos feltétele, hogy a 28 tagállam nemzeti tagjából álló Kollégium heti plenáris ülésein a tagok részt vegyenek. A Kollégium konkrét büntetőügyekkel kapcsolatos feladatain túl

igazgatótanácsként felelős az Eurojust szervezetéért és irányításáért. 2013-ban az üléseken a magyar nemzeti tag részvétele mindvégig zökkenőmentes és biztosított volt. A nemzeti tag és a kirendelt nemzeti szakértő is részt vett az Eurojust egyes állandó és ad hoc – pl. az Eurojust jövőjével foglalkozó – bizottságainak tevékenységében.

Az új Eurojust Határozatnak az Eurojust nemzeti koordinációs rendszerre (ENKR) vonatkozó rendelkezéseit uniós szinten az elsők között a 17/2011. (VIII. 19.) LÜ utasítás hajtotta végre. Eszerint az Európai Igazságügyi Hálózat (EIH) magyar ügyészségi és bírósági kontaktpontjai – mint az Eurojust privilegizált partnerei – is kapcsolódtak az ENKR-hez. A Legfőbb Ügyészségen működő EIH kontaktszemély 2013-ban mintegy 200, zömében írásos, kisebb részben telefonos, az igazságügyi együttműködést megkönnyítő információ szolgáltatására vonatkozó megkeresést kapott, nagyobb részt hazai ügyészi szervektől, illetve külföldi igazságügyi hatóságoktól. A magyar ügyészekről érkezett megkeresések kiterjedtek az egyszerű kérdésektől (pl. illetékes külföldi hatóság címe, a kapcsolatfelvétel célszerű módja) a bonyolultabbakig (pl. külföldi jogról felvilágosítás kérése). Hasonló képet mutatnak a külföldről érkezett megkeresések is, az egyszerű érdeklődéstől (pl. jogsegély teljesítésének állása) a magyar büntető anyagi és eljárásjogról történő felvilágosításig.

6. Az ügyészség személyügyi helyzete

6.1. Az ügyészség személyügyi helyzete

Az ügyészségi alkalmazottak jogállásának szabályozásában a 2013. év során változást eredményezett az egyes igazságügyi jogviszonyokban alkalmazandó felső korhatárral kapcsolatos törvénymódosításokról szóló 2013. évi XX. törvény (Fktv.), amely módosította az Üjt.-t. Az Fktv. 2013. április 2-án lépett hatályba.

A módosítás eredményeképpen az Üjt. 11. §-ának (4a) bekezdése szerint nem nevezhető ki ügyésszé az a személy, akinek a részére nyugdíjat, korhatár előtti ellátást vagy más olyan pénzbeli ellátást folyósítanak, amelyet a nyugdíjkorhatár betöltésekor hivatalból öregségi nyugdíjként kell továbbfolyósítani, vagy aki betöltötte az Alaptörvény 29. cikkének (3) bekezdése szerinti általános öregségi nyugdíjkorhatárt.

2023. január 1-jét követően az Alaptörvény 29. cikkének (3) bekezdésében meghatározott általános öregségi nyugdíjkorhatár a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvényben meghatározott öregségi nyugdíjra jogosító legmagasabb öregségi nyugdíjkorhatár, de legalább 65 év. Az Üjt. átmeneti szabályokat állapít meg a 165/C. §-ában, és meghatározza, hogy az Fktv. hatálybalépésétől 2022. december 31-ig mit kell érteni az Alaptörvény 29. cikkének (3) bekezdésében foglalt korhatár alatt.

Az Üjt. 34. §-ának d) pontja értelmében a legfőbb ügyész által kinevezett ügyész szolgálati viszonya megszűnik az Alaptörvény 29. cikkének (3) bekezdése szerinti általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltésével. Ezt a szabályt azonban ugyancsak 2023. január 1-jétől kell alkalmazni. 2022. december 31-ig a hivatásgyakorlás felső korhatára az előbbieken említett, az Üjt. 165/C. §-ában meghatározott életkor, melynek betöltésével a szolgálati viszony a törvény erejénél fogva szűnik meg [Üjt. 41. § (1) bekezdés].

Az Üjt. módosításával lehetővé vált, hogy a legfőbb ügyész felmentéssel megszüntesse annak az ügyésznek is a szolgálati viszonyát, aki az öregségi nyugdíj jogosultság feltételeivel legkésőbb a felmentési idő leteltekor rendelkezik, és erre hivatkozva felmentését maga kéri. Ezt a rendelkezést a nem ügyész ügyészségi alkalmazottak esetében is alkalmazni kell.

Ha az ügyész nem igényli az előzőekben foglaltak szerinti felmentését, kérheti a társadalombiztosítási öregségi nyugdíjra jogosító öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követő időszakra, hogy – az ügyészi szolgálati jogviszonya fenntartása mellett – a legfőbb ügyész helyezze rendelkezési állományba. A rendelkezési állományba helyezett ügyészekre az Üjt. rendelkezéseit a 165/G.-165/I. §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

Az Üjt. módosítása egyben rendezte azoknak a volt ügyészeknek a helyzetét, akiknek a szolgálati viszonya az – Fktv.-vel hatályon kívül helyezett – Üjt. 160. §-a alapján, illetve 2013. január 1-jétől az Fktv. hatálybalépéséig a rájuk irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltésével szűnt meg.

Az Üjt. 2013. áprilisi módosítását követően a 70. életévét addig be nem töltött 101 ügyész közül mindössze 19 kérte az ügyészi tisztségbe történő visszahelyezését.

Az ügyészi szervezet létszáma a 2013. évben a következőként alakult:

2013. január 1-jén az ügyészi szervezet engedélyezett álláshelyeinek száma 4.695 volt, amely az év végéig 4.771-re emelkedett.

Az emelkedés oka egyrészt, hogy a Be. XXXVIII/A. fejezetében szabályozott kiemelt jelentőségű ügyek elbírálása időszerűségének javítása végett a Kormány bírói, tisztviselői és bírósági ügyintézői létszámot biztosított a Fővárosi Törvényszék számára. A bírói létszám megerősítése szükségessé tette a Fővárosi Főügyészség ügyészi álláshelyeinek 20 fővel, ügyészségi megbízotti álláshelyeinek 50 fővel történő megemelését. További változást eredményezett, hogy az emelkedő alügyészi létszám biztosításához 4 ügyészi álláshelyet 10 alügyészi álláshellyé kellett ideiglenesen átalakítani.

2013. január 1-jén az engedélyezett ügyészi álláshelyek száma 2.014 volt, amely 2013. december 31-ig 2.034-re emelkedett. A szervezeti egységek

között felosztott ügyészi álláshelyek száma a 2013. január 1-jei állapothoz képest 2013. december 31-ig 1.998-ról 2.022-re változott. A betöltött ügyészi létszám 1.795-ről 1.824-re emelkedett. A központi tartalékban lévő ügyészi álláshelyek száma 16-ról 12-re csökkent.

A betöltetlen álláshelyek száma a 2013. év elején 203 volt és az 56 ügyészi kinevezés ellenére is csak 198-ra változott, ami 9,7 %-os létszámhiányt mutat.

Az 56 ügyészi kinevezéssel szemben 27 ügyészi szolgálati viszony szűnt meg. A kinevezések száma 18-cal, míg a megszűnéseké 92-vel volt kevesebb, mint az előző évben.

2013. január 1. és december 31. között nyugdíjjogosultság címén felmentéssel 15, ugyancsak ezen a címen lemondással egy, halál bekövetkezésével egy, egyéb okból lemondással illetve felmentéssel egy-egy ügyésznek szűnt meg a szolgálati viszonya. Közös megegyezéssel 7, hivatalvesztéssel egy ügyész hagyta el a szervezetet.

2013-ban az engedélyezett alügyészi álláshelyek száma a korábban említett okból 121-ről 131-re emelkedett, ebből 2013. december 31-én 116 volt betöltve. Az alügyészek körében 2013-ban 63 kinevezésre 14 szolgálati viszony megszűnés jutott (2012-ben a 63 kinevezés mellett megszűnés nem volt).

2013-ban az engedélyezett fogalmazói álláshelyek száma 414, a betöltött 381 volt. 2013-ban 39 fogalmazó kinevezése mellett mindössze 6-nak szűnt meg a szolgálati viszonya (2012-ben 125 kinevezésre 4 megszűnés jutott).

2013-ban összesen 96 ügyészi, 70 vezető állású ügyészi és 16 magasabb vezető állású ügyészi (összesen 182), továbbá 36 fogalmazói és 5 alügyészi álláshelyre írtunk ki pályázatot. 2012-ben összesen 185 ügyészi, továbbá 124 fogalmazói pályázat kiírás történt.

6.2. Az ügyészségi alkalmazottak képzése, továbbképzése

2013-ban az oktatási-képzési tevékenység középpontjában az utánpótlás (a fogalmazók és az alügyészek) ügyészi hivatásra való felkészítése, valamint az ügyészek szakmai továbbképzése állt. Az ügyészi szervezet képzési és továbbképzési programjainak megvalósítása az éves képzési és továbbképzési tervnek megfelelően történt. 2013-ban az ügyészségi alkalmazottak döntő többsége részese volt a továbbképzés valamely formájának.

Működésének nyolcadik évébe lépett az ügyészségi fogalmazók és alügyészek intézményes képzésének keretét adó Magyar Ügyészképző Központ (MÜK). 2011-ben és 2012-ben összesen mintegy 300 új fogalmazó

került a szervezetbe. 2013-ban a már említettek szerint további 39 fogalmazói álláshelyet töltöttünk be. A kiemelkedően nagy fogalmazói létszámmal is sikeresen folyt a fogalmazók jogi szakvizsgára való elméleti felkészítése, négy féléves egységes tematika és képzési program alapján, amely jól kiegészíti a területi ügyészségeken az instruktorok által irányított gyakorlati ismeretszerzést.

2013-ban a központi képzés keretében négy évfolyam számára, 9 csoportban, összesen 18 oktatási hétre szerveztünk tanfolyamot a Balatonlellel Továbbképzési Központban, valamint az Igazságügyi Palotában. Az előadásokat az ügyészi szervezet nagy szakmai tapasztalatú és elméleti felkészültségű vezetői és ügyészei tartották, díjazás nélkül. Előadásait belső hálózatunkon elektronikus formában is elérhetővé tettük a hallgatók számára.

A MÜK keretében folytatódott az alügyészek képzése is. Az ötnapos tanfolyamon az ügyészi hivatásra felkészüléshez fontos ismeretek (etika, retorika, kriminalisztika) mellett a napi munkában jól hasznosítható tréningelemek is szerepeltek (pl. konfliktuskezelés).

A fogalmazók és alügyészek továbbképzéséhez hozzájárultak mindazok a rendezvények, pályázatok, amelyeken lehetőség nyílt a részvételre (Szakmai Tudományos Konferencia, Kozma Sándor Tudományos Pályázat, tanfolyamok, konferenciák stb.).

Az oktatási tevékenység kiemelt területe, egyben az ügyészi szervezet szakmai irányításának egyik meghatározó fontosságú és az eredményességet is befolyásoló eszköze az ügyészek továbbképzése. A 2013. január 1-jétől hatályos az ügyészek kötelező továbbképzését szabályozó 25/2012. (XI.16.) LÜ utasítás az év végére működő rendszerré alakult, elősegítve ezzel a szervezeten belüli kiegészített képzéshez jutást is. 2013-ban 25 központilag tervezett tanfolyamot szerveztünk, ezen belül – a teljes ügyészi kar részvételével – az új Btk.-val és az új Ptk.-val összefüggő jogalkalmazási kérdésekről tartottunk oktatást.

Központilag szervezett képzésben vettek részt a közérdekvédelmi szakterület ügyészei, valamint a közjogi főügyész-helyettesek, továbbá a szakági, illetve szakterületi főügyész-ségi ügyészek, a büntetés-végrehajtási törvényességi felügyeleti és jogvédelmi ügyészek, a büntető szakági főügyész-helyettesek, a fiatalkorúak ügyészei, a sajtószóvivők, a személyügyi és továbbképzési feladatokat ellátó ügyészek, valamint a nyomozó ügyészek.

A három egyhetes szakaszból álló kriminalisztikai tanfolyamot 59 ügyész, illetve alügyész végezte el.

2013 végén megkezdődött az ügyészek és alügyészek felkészítő oktatását a 2014. március 15-én hatályba lépett új Ptk.-ról. A tanfolyamsorozatot Dr. Vékás Lajos professor emeritus nyitotta meg. Az új törvénykönyv által

felvetett jogalkalmazási kérdésekről szóló képzés első részében legfőbb ügyészségi vezetők és ügyészek, valamint a főügyészek vettek részt, majd a közérdekvédelmi szakterület valamennyi ügyésze és alügyésze részesült további egynapos felkészítésben.

A nem ügyészi állományon belül informatikusoknak, rendszergazdáknak, munkavédelmi megbízottaknak, pénzügyi vezetőknek és pénzügyi feladatokat ellátó ügyészségi alkalmazottaknak is szerveztünk tanfolyamokat.

Továbbra is kiemelt jelentőségüként kezeljük, és a szervezet anyagi lehetőségeihez mérten támogatjuk az ügyészek posztgraduális tanulmányait és szakmai idegen nyelvi képzését.

7. Az ügyészségi informatika

Az informatika mára szerteágazóan beépült a jogi munkafolyamatokba, egyre több jogszabály tartalmaz olyan rendelkezéseket, melyek már nem csak lehetőségként, de kötelezően írják elő az elektronikus kapcsolattartást. A hatékony igazságszolgáltatáshoz nélkülözhetetlen a folyamatos, egyben gyors és megbízható információcsere.

2013-ban ezért a külső kapcsolatok, valamint a társszervekkel való együttműködés területeinek szélesítését tekintettük a legfontosabb feladatnak az ügyészségi informatikában. Az ügyészségi informatikai stratégia kiemelten kezeli az ügyészségnek a jogszabályok által előírt, számítástechnikán alapuló adatáramlásba történő teljes körű bekapcsolását, az adminisztrációs munkaterhek csökkentését, az ügyészség munkáját támogató nyilvántartások minél szélesebb körű elérhetőségének biztosítását.

Az ügyészség országos, minden telephelyet érintő táv-adatátviteli hálózatot (Praetor Net) működtet. Az ehhez szükséges integrált adat- és központi internet szolgáltatásokat a Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt. biztosítja, az adatvédelmi és biztonsági szempontból lényeges hálózati eszközök tulajdon- és üzemeltetési jogával az ügyészség rendelkezik.

2013-ban folytattuk a központosítás irányába mutató fejlesztéseinket, a magas rendelkezésre állást igénylő rendszerek biztosításához szükséges redundáns kialakítások tervezését, kiépítését. A telephelyi eszközigény minimalizálása mellett olyan környezetet biztosítunk, amellyel jelentősen csökkenthető a szolgáltatások kieső időtartama.

A Praetor Net szolgáltatásai kiterjednek az internet elérésére, a gyors információ-átadást biztosító elektronikus levelezésre, ügyészségi munkát támogató – ügyészségi, illetőleg külső fejlesztésű – adatbázisok, nyilvántartások lekérdezésére.

Jelenleg több mint 4.000 ügyészségi alkalmazott éri el saját munkaállomásán keresztül, jogosultságainak megfelelően az e-hálózatot, amely folyamatosan biztosítja az alkalmazások, adatok on-line elérését.

Rendkívül hatékonyá teszi az ügyészségi munkavégzést, hogy – megfelelő biztonsági intézkedések mellett – egyes informatikai szolgáltatások az ügyészségen kívül is elérhetők. Az ügyészek például a tárgyalóteremben is kezelhetik az elektronikus iratokat. Ennek érdekében a munkaállomások beszerzése során olyan eszközöket biztosítunk, melyek az irodai munkavégzést a meglévő monitorok és egyéb perifériák használatával, míg az irodán kívüli tevékenységet mobilitásukkal támogatják. Költségtakarékossági szempontok alapján az újonnan beszerzett munkaállomásokat nyílt forráskódú irodai szoftverekkel telepítjük.

Minden ügyészségi szervezeti egységnél lehetőség van a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, a Belügyminisztérium, az Országos Rendőr-főkapitányság, a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala nyilvántartási rendszereiből, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága fogvatartotti rendszeréből történő lekérdezésre.

Az ügyészség elektronikus úton tájékoztatja a Szervezett Bűnözés Elleni Koordinációs Központot a szervezett bűnözéssel összefüggő bűncselekményekkel kapcsolatos, az 1999. évi LXXV. törvényben meghatározott adatokról.

A Legfőbb Ügyészség 2013-ban új informatikai együttműködési megállapodást kötött az Országos Bírósági Hivatallal az ügyészség és a bíróság informatikai fejlesztéseinek összehangolása érdekében. Ez a korábbi, elsősorban a meglévő rendszerek közötti adatcserére fókuszáló partnerséget jelentősen kiszélesíti. Az együttműködés egyik első eredménye, hogy elindult a vádiratok elektronikus küldése.

2013-ban az ügyészség folytatta az együttműködést a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat eSzolgálati Jegy Rendszer informatikai projektjével.

Az ügyészség 2013-ban is kiemelt résztvevője volt a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltár elektronikus levéltár projektjének. A büntetőjogi szakág ügyészségi ügyviteli adatait feldolgozó rendszerből újabb adatcsomagot adtunk át.

Az ügyészség részt vesz a szabályozott elektronikus ügyintézési szolgáltatásra kijelölt Magyar Posta pilot projektjében.

Nemzetközi együttműködésünk kapcsán kiemelendő az Eurojust Határozat végrehajtásával kapcsolatos informatikai részvétel. Az Eurojust belső ügyviteli rendszerével való kapcsolatteremtés terén Magyarország a tagállamok között kiemelkedően gyors eredményeket ért el. Az ügyészség

által kialakított, a közvetlen, titkosított levelezés feltételeinek megfelelő hardver kapcsolat működtetésére 2013-ban együttműködési megállapodást kötöttünk az Eurojust-tal.

2013-ban tovább bővítettük a biztonságos aláíró eszköz állományt, amely a minősített elektronikus aláírás létrehozásán túl a cég-, valamint az ingatlan-nyilvántartás elektronikus rendszeréhez való hozzáférést is biztosítja. Így mára az ügyészek több mint fele érheti el közvetlenül ezeket a szolgáltatásokat.

2013-ban az informatikai beruházásokra, fejlesztésekre rendelkezésre álló összeg felhasználásánál a hálózati fejlesztések elsődleges célja a gazdaságosabb üzemeltetést és megfelelő biztonságot nyújtó központosított struktúra véglegesítése volt, olyan környezet biztosításával, amellyel a helyi kiszolgáló meghibásodása esetén a működés központilag helyreállítható vagy kiváltható, így jelentősen csökkenthető a szolgáltatások kieső időtartama.

A jogszabályi és szervezeti változásokat követve folyamatosan korszerűsítjük a saját fejlesztésű ügyviteli, nyilvántartó és statisztikai rendszereinket. Az egyik legösszetettebb feladatként megkezdtuk a meglévő ügyészségi ügyviteli rendszerek integrációját az Elektronikus Közigazgatás Operatív Programban (EKOP) 2012-ben megvalósított „Ügyészségi eljárások elektronizálása” projekt eredményeként létrehozott – az ügyészségre érkező, itt készített, illetve innen továbbított elektronikus iratok hiteles, jogszabályoknak megfelelő kezelésére alkalmas – irat- és dokumentumkezelő rendszerbe (EIR).

2013-ban az ügyész büntetőbíróság előtti tevékenységére vonatkozó adatokat feldolgozó Vádképviselési Informatikai Rendszerben is megszüntettük a papír alapú adatrögzítést. Így valamennyi ügyészségi statisztikai adatgyűjtés teljes körűen elektronikussá vált.

Az ügyészség a büntetőeljárással érintett terheltek adatait tartalmazó – az ügyészségi ügyviteli adatokat feldolgozva létrehozott – adatbázis analizálását, az összefüggések felderítését végző rendszert működtet. Ennek kiemelkedő fontosságát mutatja, hogy felhasználásával az ügyészség 2013-ban a korábbi éveket jelentősen meghaladó számban, több tízezer személyről szolgáltatott adatot a törvényi felhatalmazással rendelkező katonai és polgári nemzetbiztonsági szolgálatok megkeresése nyomán.

Saját fejlesztésű ügyviteli alkalmazásaink naprakész információt képesek adni az ügyészség büntetőjogi, közjogi tevékenységéről, illetve a rögzített adatok alapját képezik azoknak a központilag ellenőrzött és jóváhagyott információs rendszereknek, melyek részei a Kormány országos statisztikai adatgyűjtési programjának (OSAP).

Az ügyészség közvetlenül rögzíti az adatokat az egységes nyomozó hatósági és ügyészségi bűnügyi statisztika (ENyÜBS) informatikai

rendszerében. Az ügyészség az egyik adatgazdája ezen, a honi bűnözés és bűnüldözés jelenségeit legátfogóbban bemutató statisztikának, részt vesz az annak irányítását, ellenőrzését ellátó Bűnügyi Statisztikai Munkacsoportban.

Az ügyészség papír alapú, illetve elektronikus kiadványaiban megjelenteti a bűnözés, a bűnüldözés, a vádképviselés, illetve az ügyészségi tevékenység tematikus adatait. A közvélemény mellett tájékoztatást adtunk az Országgyűlés elnökének és alelnökeinek, az Alkotmánybíróságnak, az Országos Bírósági Hivatal elnökének, az Országgyűlés bizottságainak, a parlamenti pártok frakcióvezetőinek, minisztériumoknak, valamint az országgyűlési biztosoknak.

Az ügyészség 2013-ban is teljesítette a közérdekű adatok elektronikus szolgáltatásának törvényes kötelezettségét.

Honlapunkon (www.mklu.hu) az információs szabadság témakörében előírtakon túl rendre közzétesszük a közbeszerzéssel kapcsolatos hirdetményeket, valamint további – a tapasztalatok szerint leginkább közérdeklődésre számot tartó – tájékoztatásokat, statisztikai adatokat.

Az ügyészség folyamatosan szolgáltatott statisztikai adatot szervezeten kívülről érkező eseti megkeresésre. Ezek zöme minisztériumok, társszervek részére történt adatközlés, valamint jelentős a tudományos kutatásokhoz, a nemzetközi szervezetek, illetve a sajtó, média részére adott adatok aránya is. Az ügyészség több nemzetközi vonatkozású tárcaközi bizottságot – a részvétel mellett – statisztikai adatok szolgáltatásával is támogatja. 2013-ban ilyenek voltak például az emberkereskedelemmel szembeni fellépés, valamint a Moneyval országvizsgálattal összefüggő feladatok ellátása.

Az ügyészség tagja biztosítja a nemzeti képviselést az EUROSTAT Statistics on Crime, Victimization and Criminal Justice munkacsoportjában.

8. Az ügyészség működésének gazdasági feltételei

Az ügyészi szervezet szakmai feladatainak ellátására az elmúlt évben fejezeti szinten 36.802,8 millió forint eredeti kiadási előirányzat állt rendelkezésre, amely 66,8 millió forinttal, 0,2 %-kal csökkent az előző évi előirányzathoz képest. A kiadási előirányzat csökkenését eredményezte Magyarország 2012. évi központi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvényben meghatározott 972,1 millió forint fejezeti egyensúlybiztosítási tartalék végleges elvonása, valamint a támogatási előirányzat 904,8 millió forintos, illetve a saját bevétel 0,5 millió forintos emelkedése.

A fejezet támogatási előirányzatát növelte a tárgyidőszakot érintő jogszabályváltozások, illetve az új feladatok forrásigénye, nevezetesen

- az Üjt. változásához kapcsolódó szintre hozás 2013. évi hatása 300,8 millió forinttal,
- az ügyészi szervek új elhelyezésének forrásigénye és többletkiadásai 604 millió forinttal.

A tárgyév folyamán a különböző jogcímenek végrehajtott előirányzat-módosítások következtében a módosított kiadási előirányzat 41.542,9 millió forintra emelkedett.

A Kormány hatáskörében végrehajtott előirányzat módosítás – a központi költségvetés céltartaléka terhére nyújtott 218,1 millió forint többlet-támogatás – a központi költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2013. évi kompenzációjának fedezetét biztosította.

A fejezetet irányító szerv, valamint a költségvetési szerv hatáskörében végrehajtott előirányzat módosítások:

- a 2012. évi előirányzat maradvány igénybevétele: 4.118,2 millió forint,
- támogatásértékű működési és felhalmozási bevételek megvalósulása az EKOP és az ÁROP pályázat keretében: összesen 184,9 millió forint,
- fejezetek közötti előirányzat átadás-átvétel (bírószágok, rendőrség) alapján a támogatási előirányzat növekedése: 18,9 millió forint,
- bevétel teljesítéséhez kapcsolódó előirányzat-módosítás: 200 millió forint.

A fejezetnél a kiegyensúlyozott likviditási feltételeket egész évben sikerült biztosítani. Jelentős hangsúlyt kapott a gazdálkodásban a napi működés zavartalan feltételeinek megteremtése, az informatikai eszközellátottság szinten tartása, illetve javítása, a birtokba vett új épületek területi növekedésével, modern infrastruktúrájával együtt járó megemelkedő üzemeltetési költségek megfelelő biztosítása.

A 2013. évben rendelkezésre álló forrás szerkezete az előző évekhez képest alig változott. A kiadások forrását mintegy 92,3 %-ban a tárgyévi támogatás, kisebb mértékben – 7,2 %-ban – az előző évi előirányzat maradvány igénybevétele és mindössze 0,5 %-ban a saját bevétel biztosította.

A beszámolási időszakban rendelkezésre álló támogatási előirányzatot a Magyar Államkincstár 100 %-ban finanszírozta.

A felhasznált előirányzathoz – az előző évekhez hasonlóan – 79,5 %-ot a személyi jellegű kiadások és a kapcsolódó járulékok tették ki, mindössze 4,9 % jutott a fejlesztésre, 15,6 % pedig az üzemeltetési kiadások fedezetét biztosította.

Személyi juttatásra 24.656 millió forintot használtunk fel, amely fedezetet nyújtott a rendszeres személyi juttatásokra, a nem rendszeres személyi juttatások közül az ügyészségi alkalmazottakat alanyi jogon megillető, az Üjt.-ben előírt kötelezettségekre, valamint a külső személyi juttatások körébe tartozó kifizetésekre.

A személyi juttatásokon belül a rendszeres személyi juttatásokra teljesített kiadás 16.943,1 millió forint volt, amely tartalmazta az Üjt. alapján kifizetendő illetmények és kötelező előresorolások összegét.

Az ügyészségi alkalmazottak nem rendszeres személyi juttatásaira 7.486,6 millió forintot fordítottunk, többek között jutalom, készenléti, ügyeleti és helyettesítési díj, túlóra, jubileumi jutalom, napidíj, ruházati költségterítés, valamint cafetéria-juttatás jogcímenek.

A külső személyi juttatásokra kifizetett összeg 226,3 millió forint volt, amely különösen a felmentési idejüket töltő ügyészségi alkalmazottak részére a munkavégzés alóli mentesítés idejére kifizetett illetmény összegét, illetve a tanúk díjazását tartalmazta.

Az ügyészségi alkalmazottak lakáshoz jutását a 2013. évben 72,2 millió forint kamatmentes munkáltatói kölcsön folyósításával támogattuk. Összesen 52 fő részesült átlagosan 1.388 ezer forint támogatásban.

Dologi kiadásokra 4.148,5 millió forintot fordítottunk, amely 146,4 millió forinttal több, mint az előző évi felhasználás. Az üzemeltetési költségek az áremelkedések, valamint a létszámnövekedések miatti fejlesztésekkel bővülő új, vagy felújított épületek területnövekedése miatt az előző évekhez hasonlóan emelkedtek. Megtakarítást az irodaszer, nyomtatvány és folyóirat beszerzések területén sikerült elérni. Jelentősen nőtt a kísértékű tárgyi eszköz beszerzésére fordított összeg.

A dologi kiadások 7,9 %-át a szakmai feladat ellátásához szükséges irodaszerek, nyomtatványok, a tevékenységet segítő könyvek, közlönyök, egyéb információhordozó eszközök beszerzése, 6,9 %-át az ügyészségi országos számítógépes hálózat üzemeltetése, 5,5 %-át szakértői, védői díjak, fordítási és tolmácsolási díjak tették ki.

A fejezet a 2012. évben a felső korhatár elérésével jogellenesen felmentett ügyészek részére a 2013. évben fizetendő átalány-kártérítés, illetve elmaradt illetmény fedezetére kezdeményezte a 2012. évben képzett és kötelezettségvállalással nem terhelt 972,1 millió forint fejezeti egyensúlybiztosítási tartalék visszahagyását, amelyet a Kormány az 1356/2013. (VI. 24.) Korm. határozatban engedélyezett. Átalány-kártérítés jogcímen 914,2 millió forintot, elmaradt illetményként 22,7 millió forintot fizettünk ki.

A 2013. évben a fejezetnél felhalmozási kiadásokra 1.374 millió forint támogatással finanszírozott eredeti előirányzat állt rendelkezésre, amely az év közbeni előirányzat változások – döntően az előző évi maradvány – hatására 2.851,8 millió forintra módosult.

Az intézményi beruházásra fordítható eredeti előirányzat 1.334 millió forint volt, mely az év közbeni előirányzat módosítások hatására 2.588 millió forintra emelkedett. A módosítás forrása elsősorban az előző évi előirányzat maradvány igénybe vétele, továbbá a kiemelt előirányzatok közötti átcsoportosítás volt.

Felújításra mindössze 30 millió forint eredeti előirányzattal rendelkezett a fejezet, amely az évközi módosításokkal 253,8 millió forintra emelkedett. Egyéb intézményi felhalmozási kiadásra 10 millió forint támogatással finanszírozott előirányzat állt rendelkezésre.

A felhalmozási kiadásokon rendelkezésre álló forrásokat 100 %-ban lekötöttük. Ezen előirányzatoknál 915,5 millió forint előirányzat-maradvány keletkezett.

A fejezetnél a befektetett eszközök nettó értéke a beszámolási időszak végén 17.591,4 millió forint volt, amely 745,5 millió forinttal haladta meg az előző évi időszak záró értékét.

A vagyonváltozáson belül legnagyobb mértékben az ingatlanok nettó értéke nőtt a Központi Nyomozó Főügyészség új épülete aktiválásának és használatba vételének köszönhetően 1.055,2 millió forinttal. Az EKOP pályázat keretében megvalósult elektronikus iratkezelő rendszer üzembe helyezése és az év közbeni gépkocsi korszerűsítések következtében 65,8 millió forinttal emelkedett az immateriális javak, illetve 8 millió forinttal a járművek mérleg szerinti értéke.

A gépek, berendezések és felszerelések eszközcsoportban az eszközbeszerzések értéke elmaradt az elszámolt értékcsökkenés és egyéb állománycsökkenés értékétől, így az eszközcsoport mérleg szerinti értéke jelentősen, 89,3 millió forinttal csökkent.

A befejezetlen beruházások állománya 293,5 millió forinttal, a befektetett pénzügyi eszközök állománya (lakáskölcsön) 0,7 millió forinttal csökkent.

A 2013. évben a fejezetnél a jelentősebb beruházások, felújítások tárgyévi pénzforgalmi finanszírozása az alábbiak szerint alakult:

	Teljesített kiadás (millió forintban)
Számítástechnikai beszerzések	337,6
Budapest, Könyves K. krt. 38. sz. épület kivitelezése	712,0
Baranya Megyei Főügyészség épületének felújítása	243,0
Szolnok, Dr. Balogh K. u. 8. sz. ingatlan vásárlása	39,3
Szolnok, Somogyi B. u. 1-2. sz. ingatlan vásárlása	5,9
Jászberény, Lehel vezér tér 30. sz. ingatlan vásárlása	34,3
Zalaegerszeg, Jókai u. 2. sz. ingatlan átalakítása	20,1
Kecskemét, Rákóczi u. 7. sz. ingatlan klimatizálása	24,8
Forrás KGR ügyviteli program vásárlása	68,7

Járműállományunk a 2013. évben korszerűsödött: 20 személygépkocsi beszerzésére került sor 93,5 millió forint értékben.

Az ügyészi szervezet a korábbi években bevezetett takarékosági intézkedések érvényesítésével gazdálkodott a 2013. évben is. A fejezet a szakmai feladat-ellátás alapvető személyi és tárgyi feltételeinek biztosításán túl kiemelt figyelmet fordított a folyamatos működés és likviditás feltételeinek megteremtésére is.

9. Az ügyészek tudományos tevékenysége és az Országos Kriminológiai Intézet

9.1. Az ügyészek tudományos tevékenysége

Az ügyészek megbecsült résztvevői a jogi tudományos közéletnek. A Jogtudományi Közönyben, a Magyar Jogban, az Ügyészek Lapjában, a Belügyi Szemlében és más szakmai-tudományos folyóiratokban rendszeresen jelennek meg cikkeik, tanulmányaik. Számos ügyész szakkönyvek, egyetemi tankönyvek és más felsőfokú oktatási kiadványok szerzője. Az ügyészek közül 19 fő, az ügyészségi alkalmazottak közül összesen 41 fő rendelkezik tudományos fokozattal. Közülük hárman a Magyar Tudományos Akadémián DSc (MTA doktora) címet szereztek. 31 ügyész, alügyész és fogalmazó pedig – önerőből – különböző doktori iskola hallgatója. Az egyetemek állam- és jogtudományi karain, más felsőfokú oktatási intézményekben és posztgraduális szakokon közel 70 ügyész oktat.

9.2. Az Országos Kriminológiai Intézet

Az Országos Kriminológiai Intézet az ügyészség tudományos és kutató intézményeként átfogóan foglalkozik a bűnözés okainak, a megelőzés lehetőségeinek, valamint a bűnözés és bűnüldözés aktuális elméleti és gyakorlati kérdéseinek kutatásával.

Az Intézet kutatói közül tizenháromnak van tudományos fokozata. Hárman akadémiai doktori, tízen kandidátusi, illetve Ph.D fokozattal, míg kettő kutató habilitált egyetemi tanári fokozattal rendelkezik.

Az OKRI kutatásainak eredményei – különösen a Legfőbb Ügyészség által kezdeményezett kutatások körében – az ügyészség kodifikációs és jogértelmezési tevékenységében hasznosulnak. Mindemellett a bűnügyi tudományok elméleti teljesítményét is gazdagítják, főként a kriminálprevenció és a kriminálpolitika területén. Említésre érdemes az egyetemi, főiskolai oktatómunkában, valamint a posztgraduális képzésekben történő hasznosulásuk is.

A kutatók a tárgyévben összesen 99 publikációt jelentettek meg, ebből húszat idegen nyelven. (Utóbbiak közül 17 külföldön jelent meg.) A publikációk között 9 monográfia és 12 könyvfejezet szerepel, 27 tanulmány tudományos szaklapban, 12 értekezés a Kriminológiai Tanulmánykötetben, illetve 7 tudományos cikk különböző konferenciái kötetekben jelent meg.

Az Intézet kutatói 2013-ban különböző konferenciákon és szakmai fórumokon összesen 133 előadást tartottak, amelyekből 38 hangzott el idegen nyelven, 25 külföldi konferencián.

A tárgyévben az Intézetben összesen 46 kutatási program zajlott, ezek közül 31 kutatás fejeződött be. A teljesség igénye nélkül a következő főbb kutatásokra került sor:

I. A Legfőbb Ügyészség által kezdeményezett kutatások:

- Korruptciós bűncselekmények a büntető igazságszolgáltatás tükrében, különös tekintettel a korruptciós cselekményekből származó előny felderítésének és hatékony elvonásának törvényi előfeltételeire.
- Az angolszász büntetőeljárás rendszer jogfilozófiai háttere és működési jellemzői.
- A fordított bizonyítási teher alkalmazásának gyakorlati problémái.
- A távoltartás gyakorlati alkalmazásának körülményei.

II. A kiemelt kutatási főirányok keretében végzett fontosabb kutatások:

- Cyberbullying – Online kortárs bántalmazás iskoláskorú gyerekek körében.
- A prostitúció gazdasági és erkölcsi megközelítése.
- A sportrendészet aktuális kérdései, különös tekintettel a Sportrendezvényeket Biztonsági Szempontból Minősítő Bizottság tevékenységére.
- A visszaélés kábítószerrel bűncselekmény törvényi tényállásának hatásvizsgálata.
- Harmadlagos megelőzés és kilépés fiatalok pártfogoltak körében.
- Hogyan lehet a békítőkör modellt a legalitás elvén működő országokban megvalósítani?

- Magyarországi műtárgyhamisítások elemzése bűnügyi iratok alapján.
- Több ember sérelmére elkövetett emberölések vizsgálata.
- Az emberöléshez vezető út rizikófaktorai fiatalok és fiatal felnőttek körében.
- A tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés-büntetésre ítélték longitudinális vizsgálata.
- A bűnügyi együttműködés csapdái – avagy miért van Ciaran Tobin még mindig szabadlábon?

Az OKRI nemzetközi kapcsolatai több szinten és különféle formában valósulnak meg. Az egyik legrégebbi, és legjobb kapcsolatuk a freiburgi Max-Planck Intézethez (MPI) fűződik, amellyel immár évtizedek óta jól működik a tapasztalat- és információcsere, a közös konferenciák szervezése. Az MPI kutatóinkat ösztöndíjasként is fogadja.

Az OKRI nemzetközi tekintélyét a külföldi konferenciákon való megjelenés mellett a határokon átívelő kutatások alapozzák meg. Az elmúlt évek során számos nemzetközi vizsgálatban bizonyította, hogy ezekben is képes helyt állni. A tárgyévben több nemzetközi pályázatban vett részt, és a nemzetközi szervezett bűnözés elleni fellépés témakörében folyamatos szakmai együttműködést tart fenn a Szövetségi Bűnügyi Hivatallal (Németország). Jelentős állomása a nemzetközi kapcsolatok építésének, hogy márciusban együttműködési megállapodást kötött az Intézet és a Beijing Normal University. Kutatóink jelentős részt vállaltak az Európai Kriminológiai Társaság Budapesten megrendezett konferenciájának munkájában is.

Tisztelt Országgyűlés!

Az előzőekben részletesen bemutatott adatok alapján meggyőződésem szerint az ügyészség 2013-ban is megfelelt az Alaptörvényből és a jogszabályokból eredő követelményeknek, valamint teljesítette állandó és új feladatait.

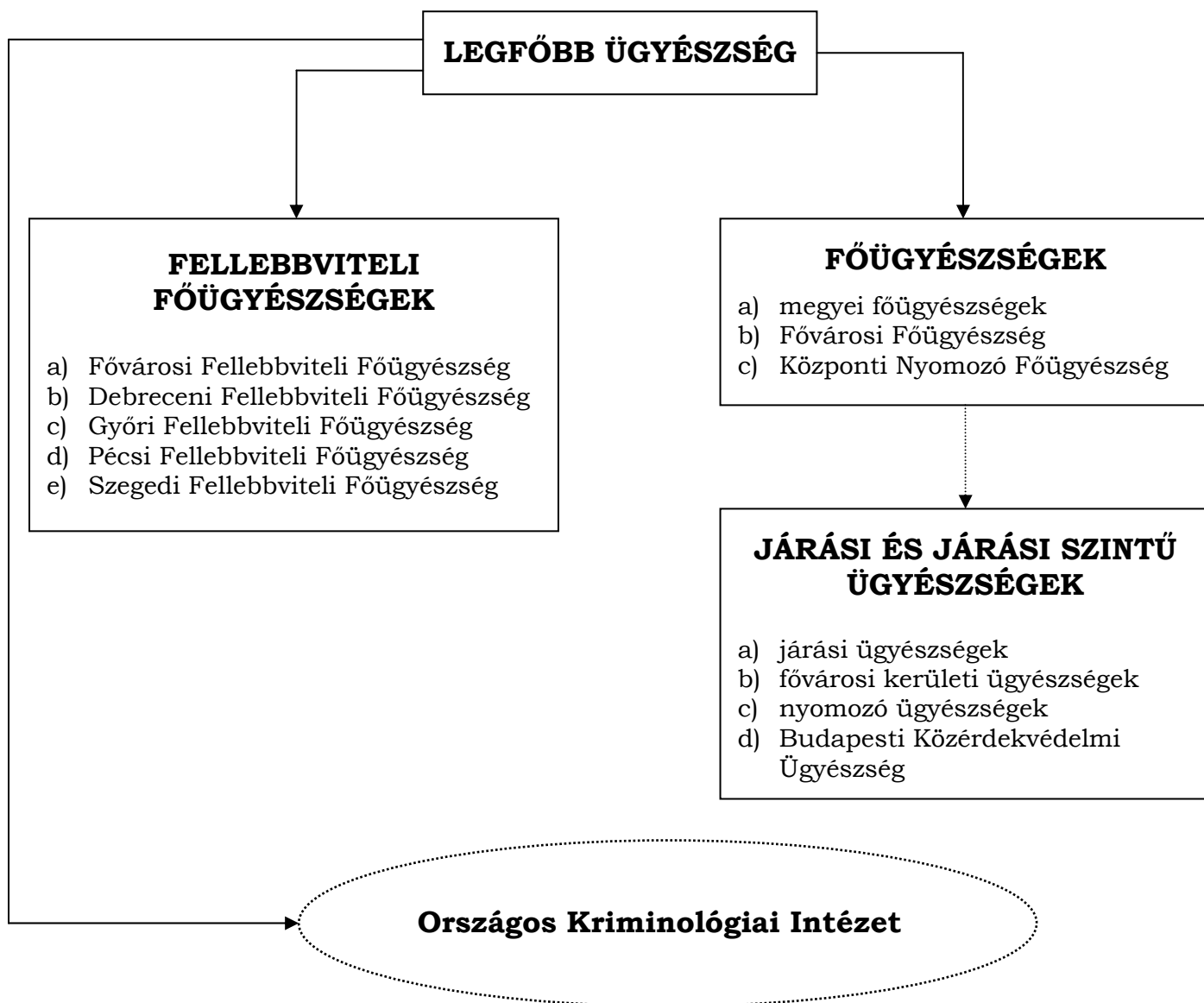
Kérem, hogy beszámolómat szíveskedjenek elfogadni.

Budapest, 2014. június 4.

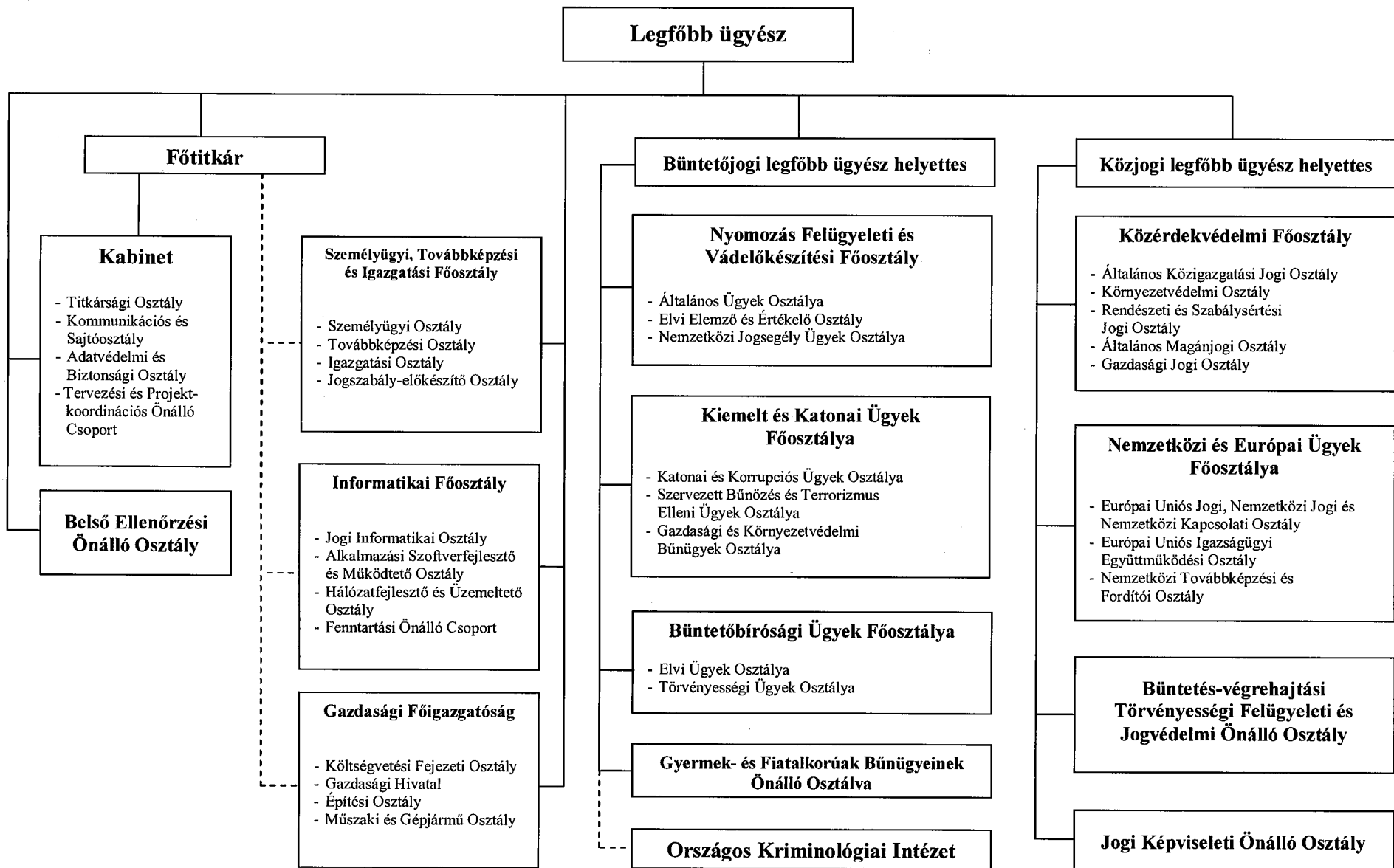

(Dr. Polt Péter)

1. melléklet

Az ügyészségi szervezetrendszer

A Legfőbb ügyesség szervezete

Függelék

Statisztikai táblák és ábrák
a legfőbb ügyésznek
az ügyészség 2013. évi tevékenységéről
szóló országgyűlési beszámolójához

TÁBLAJEGYZÉK

I. A büntetőjogi szakág táblázatai

1. számú tábla	Az ügyészségi ügyforgalom alakulása a 2004–2013. években	75
2. számú tábla	Az ügyészi szervezet tevékenységének fontosabb mutatói a 2004–2013. években	75
3. számú tábla	A főügyészségek ügyforgalma a 2013. évben	76
4. számú tábla	A regisztrált bűncselekmények számának alakulása a 2004–2013. években	77
5. számú tábla	A regisztrált elkövetők számának alakulása a 2004–2013. években	77
6. számú tábla	A büntetett (nem visszaeső, visszaeső, különös és többszörös visszaeső) előéletű elkövetők számának alakulása a 2004–2013. években	78
7. számú tábla	A külföldi állampolgárságú elkövetők számának alakulása a 2004–2013. években	78
8. számú tábla	A nyomozó hatóságok határozatai elleni panaszok számának alakulása a 2004–2013. években	79
9. számú tábla	Az ügyészségi határozatok elleni panaszok számának alakulása a 2004–2013. években	79
10. számú tábla	Az elsőfokú bíróság érdemi határozata ellen bejelentett fellebbezések alakulása a 2004–2013. években	80
11. számú tábla	A regisztrált elkövetők, ezen belül a fiatalkorú és gyermekkorú elkövetők számának és gyakoriságának alakulása a 2004–2013. években	80

II. Közérdekvédelmi szakterület táblái

12. számú tábla	Elővezetésekkel kapcsolatos ügyészi tevékenység a 2013. évben	81
13. számú tábla	A magánjogi ügyekben tett kiemelt ügyészi intézkedések eljáró ügyészségenként a 2013. évben	82
14. számú tábla	Törvényességi ellenőrzési ügyekkel kapcsolatos kiemelt ügyészi intézkedések, valamint az elbírált intézkedések száma és eredményessége a 2013. évben	83
15. számú tábla	Szabálysértésekkel kapcsolatos ügyészi tevékenység a 2013. évben	84
16. számú tábla	Jogszábálytervezetek észrevételezése a 2004–2013. években	85

III. Személyügyi és költségvetési adatok

17. számú tábla	Ügyészek, alügyészek és fogalmazók számának és nemek szerinti megoszlásának alakulása a 2004–2013. években	85
18. számú tábla	Ügyészek életkor szerinti megoszlása a 2013. évben	86
19. számú tábla	Az egyes költségvetési előirányzatok alakulása (millió Ft, %) a 2009–2013. években	86

ÁBRAJEGYZÉK

1. számú ábra	Ügyforgalom és trend az elmúlt 10 évben	87
2. számú ábra	A regisztrált bűncselekmények számának alakulása a 2004–2013. években	87
3. számú ábra	Fokozott ügyészi felügyeleti tevékenység a 2012–2013. években	89
4. számú ábra	Ügyészségi nyomozások adatai a 2012–2013. években	89
5. számú ábra	Az ügyészek, alügyészek és fogalmazók számának alakulása a 2004–2013. években	91

A statisztikai adatok forrásai

1. A büntetőjogi szakág számítástechnikai bázisú ügyvitelének bevezetéséről szóló 7/1992. Legf. Ü. utasítás alapján működő ügyviteli rendszer adatai (OSAP 1522. nyilvántartási szám):
1., 2., 3., 8., 9. sz. táblák, 1., 3., 4. sz. ábrák
2. Az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Programban nyilvántartott egységes nyomozó hatósági és ügyészségi bünygyi statisztikai rendszer (OSAP 1228. nyilvántartási szám):
4., 5., 6., 7., 11. sz. táblák, 2. sz. ábra
3. A Vádképviselési Informatikai Rendszer bevezetéséről szóló 16/2007. (ÜK. 12.) LÜ utasítás alapján működő statisztikai rendszer adatai (OSAP 1523. nyilvántartási szám):
2., 10. sz. táblák
4. A magánjogi és közigazgatási jogi szakág számítástechnikai bázisú ügyviteli rendszerének bevezetéséről szóló 3/2005. (ÜK. 2.) LÜ utasítás alapján működő ügyviteli rendszer adatai (OSAP 1522. nyilvántartási szám):
1., 3., 12., 13., 14., 15., 16. sz. táblák, 1. sz. ábra
5. A személyügyi és továbbképzési ügyvitel rendjéről szóló 10/2008. (ÜK. 12.) együttes főov. körlevél által előírt számítástechnikai alapú nyilvántartás:
17., 18. sz. táblák, 5. sz. ábra
6. Az ügyészség éves költségvetése és zárszámadása:
19. sz. tábla

1. számú tábla

Az ügyészségi ügyforgalom alakulása a 2004–2013. években

Év	Ügy- forgalom összesen	1 főre jutó ügyérkezés	Ebből			
			Büntetőjogi szakág ¹		Közjogi szakág ²	
			szám	%	szám	%
2004.	922 836	635	784 148	85,0	138 688	15,0
2005.	975 239	655	807 425	82,8	167 814	17,2
2006.	1 046 553	681	877 444	83,8	169 109	16,2
2007.	1 129 691	715	948 427	84,0	181 264	16,0
2008.	1 144 876	710	978 251	85,4	166 625	14,6
2009.	1 105 771	666	948 006	85,7	157 765	14,3
2010.	1 119 091	642	952 877	85,1	166 214	14,9
2011.	1 155 615	648	987 846	85,5	167 769	14,5
2012.	1 172 347	648	980 426	83,6	191 921	16,4
2013.	1 198 943	657	901 635	75,2	297 308	24,8

¹ A szakterületi változások miatt a 2013. év adatai nem tartalmazzák a büntetés-végrehajtási felügyeleti szakterület adatait (72 270).

² A szakterületi változások miatt a 2013. év adatai tartalmazzák a büntetés-végrehajtási felügyeleti szakterület adatait (72 270).

2. számú tábla

Az ügyészi szervezet tevékenységének fontosabb mutatói a 2004–2013. években
Büntetőjogi szakág

Év	Fokozott ügyészi felügyelet ³	Vádemelések száma (személyek)	Bíróság elé állítások (személyek)	Váderedmé- nyesség	A 30 napon belül elintézett vádemelési javaslatok száma ⁴
2004.	14 114	108 180	8 605	96,3	99 440
2005.	21 534	110 560	9 330	96,7	103 924
2006.	23 254	104 794	8 226	96,8	101 820
2007.	26 390	98 127	7 011	96,7	97 265
2008.	27 666	96 629	6 432	96,5	97 924
2009.	31 113	95 468	6 336	96,9	100 303
2010.	31 239	101 920	7 256	96,9	101 490
2011.	25 648	90 994	8 245	96,8	98 644
2012.	29 160	82 680	8 706	95,9	91 095
2013.	30 278	79 186	11 548	96,4	97 362

³ 2004-től a bejelentések és tevékenységek együttes számát tartalmazza.

⁴ 2004-től a vádemelési javaslatok és ügyészségi nyomozás befejezések együttes számát tartalmazza.

3. számú tábla
A főügyészségek⁵ ügyforgalma a 2013. évben

Terület	Ügyforgalom összesen		Ebből			
			Büntetőjogi szakág		Közbiztonsági szakág	
	szám	%	szám	%	szám	%
Főváros	246 017	20,9	188 798	76,7%	57 219	23,3%
Baranya	37 263	3,2	28 062	75,3%	9 201	24,7%
Bács-Kiskun	65 637	5,6	47 777	72,8%	17 860	27,2%
Békés	37 196	3,2	26 842	72,2%	10 354	27,8%
Borsod-Abaúj-Zemplén	87 627	7,5	63 619	72,6%	24 008	27,4%
Csongrád	54 743	4,7	42 797	78,2%	11 946	21,8%
Fejér	53 804	4,6	36 507	67,9%	17 297	32,1%
Győr-Moson-Sopron	32 141	2,7	23 196	72,2%	8 945	27,8%
Hajdú-Bihar	54 017	4,6	41 833	77,4%	12 184	22,6%
Heves	33 336	2,8	23 829	71,5%	9 507	28,5%
Jász-Nagykun-Szolnok	53 812	4,6	43 002	79,9%	10 810	20,1%
Komárom-Esztergom	35 327	3,0	27 474	77,8%	7 853	22,2%
Nógrád	23 848	2,0	18 405	77,2%	5 443	22,8%
Pest	117 687	10,0	96 768	82,2%	20 919	17,8%
Somogy	42 737	3,6	34 116	79,8%	8 621	20,2%
Szabolcs-Szatmár-Bereg	75 533	6,4	55 066	72,9%	20 467	27,1%
Tolna	24 641	2,1	18 884	76,6%	5 757	23,4%
Vas	29 561	2,5	20 583	69,6%	8 978	30,4%
Veszprém	32 363	2,8	25 046	77,4%	7 317	22,6%
Zala	31 108	2,6	23 597	75,9%	7 511	24,1%
Fővárosi Fellebbviteli Főü.	2 996	0,3	2 848	95,1%	148	4,9%
Debreceni Fellebbviteli Főü.	1 613	0,1	1 504	93,2%	109	6,8%
Győri Fellebbviteli Főü.	759	0,1	661	87,1%	98	12,9%
Pécsi Fellebbviteli Főü.	647	0,1	580	89,6%	67	10,4%
Szegedi Fellebbviteli Főü.	833	0,1	690	82,8%	143	17,2%
Összesen	1 175 246	100,0	892 484	75,9%	282 762	24,1%

⁵ Nem tartalmazza a Központi Nyomozó Főügyészség adatait.

4. számú tábla

A regisztrált bűncselekmények számának alakulása a 2004–2013. években

Év	Regisztrált bűncselekmények		Ebből	
			a bűncselekmény elkövetője ismeretlen maradt	
	szám	2004. = 100%	szám	arány %
2004.	418 883	100,0	181 245	43,3
2005.	436 522	104,2	179 328	41,1
2006.	425 941	101,7	174 120	40,9
2007.	426 914	101,9	187 668	44,0
2008.	408 407	97,5	178 306	43,6
2009.	394 034	94,1	182 602	46,3
2010.	447 186	106,8	221 194	49,5
2011.	451 371	107,8	245 080	54,3
2012.	472 236	112,7	274 143	58,1
2013.	377 829	90,2	177 877	47,1

5. számú tábla

A regisztrált elkövetők számának alakulása a 2004–2013. években

Év	Elkövetők száma	2004. = 100%
2004.	137 195	100,0
2005.	140 211	102,2
2006.	129 991	94,7
2007.	121 561	88,6
2008.	122 695	89,4
2009.	120 083	87,5
2010.	129 945	94,7
2011.	120 529	87,9
2012.	108 306	78,9
2013.	109 876	80,1

6. számú tábla

A büntetett (nem visszaeső, visszaeső, különös és többszörös visszaeső) előéletű elkövetők számának alakulása a 2004–2013. években

Év	Büntetett előéletű összesen	2004. = 100%
2004.	49 170	100,0
2005.	49 192	100,0
2006.	45 448	92,4
2007.	39 387	80,1
2008.	35 617	72,4
2009.	42 650	86,7
2010.	34 686	70,5
2011.	32 235	65,6
2012.	28 561	58,1
2013.	28 697	58,4

7. számú tábla

A külföldi állampolgárságú elkövetők számának alakulása a 2004–2013. években

Év	Külföldi elkövetők száma	2004. = 100%
2004.	6 969	100,0
2005.	7 578	108,7
2006.	5 954	85,4
2007.	4 583	65,8
2008.	4 419	63,4
2009.	4 604	66,1
2010.	4 778	68,6
2011.	5 447	78,2
2012.	5 230	75,0
2013.	4 063	58,3

8. számú tábla

**A nyomozó hatóságok határozatai elleni panaszok számának alakulása
a 2004–2013. években**

Év	A nyomozó hatóságok határozatai elleni panaszok									
	Összes elintézésre váró panasz		feljelentést elutasító	nyomozást		gyanúsítás ⁶	bűnügyi őrizet	házkutatás	lefoglalással kapcsolatos	egyéb
				felfüggesztő	megszüntető					
	szám	2004. = 100%	határozat elleni panasz				elleni panasz		panasz	
2004.	10 695	100,0	1 605	860	2 885	–	2 217	739	1 160	1 229
2005.	10 133	94,7	1 693	775	2 956	–	1 924	736	1 143	906
2006.	9 592	89,7	1 903	518	3 165	–	1 662	599	927	818
2007.	25 519	238,6	2 285	91	4 155	14 084	1 601	612	1 050	1 641
2008.	34 981	327,1	2 371	49	4 387	22 385	1 868	787	1 069	2 065
2009.	38 408	359,1	2 704	313	4 893	24 433	1 868	848	1 228	2 121
2010.	46 542	435,2	3 440	1 204	6 457	28 141	2 000	1 027	1 504	2 769
2011.	47 317	442,4	3 753	1 115	6 864	28 097	1 998	1 032	1 565	2 893
2012.	47 352	442,7	3 801	1 163	7 280	28 237	1 663	1 109	1 489	2 610
2013.	45 806	428,3	3 981	1 245	7 113	26 663	1 607	1 109	1 529	2 589

⁶ A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. tv. 196. §-a értelmében 2003. július 1-jétől 2007. május 31-éig a gyanúsítás elleni panasz: ellenvetés.

9. számú tábla

**Az ügyészségi határozatok elleni panaszok számának alakulása
a 2004–2013. években**

Év	Összes elintézésre váró panasz		első fokon elbírált panasz	másodfokon elbírált panasz ⁷
	szám	2004. = 100%		
2004.	9 383	100,0	660	8 723
2005.	9 664	103,0	806	8 858
2006.	6 893	73,5	506	6 387
2007.	8 832	94,1	1 116	7 716
2008.	8 979	95,7	532	8 447
2009.	9 694	103,3	559	9 135
2010.	10 348	110,3	576	9 772
2011.	9 624	102,6	560	9 064
2012.	7 896	84,2	498	7 398
2013.	8 869	94,5	483	8 386

⁷ A 2004. és 2005. évek adatai tartalmazzák a nyomozási határidő meghosszabbítása ellen bejelentett panaszokat is.

10. számú tábla

**Az elsőfokú bíróság érdemi határozata ellen bejelentett fellebbezések alakulása
a 2004–2013. években**

Év	Vádlottak, akiknek ügyében fellebbezés volt		A fellebbezés					
			ügyészi		kölcsonös		nem ügyészi	
	szám	2004. = 100%	vádlott	%	vádlott	%	vádlott	%
2004.	17 690	100,0	4 674	26,4	2 349	13,3	10 667	60,3
2005.	16 467	93,1	4 321	26,2	2 105	12,8	10 041	61,0
2006.	16 583	93,7	4 386	26,4	1 910	11,5	10 287	62,0
2007.	14 967	84,6	3 829	25,6	1 713	11,4	9 425	63,0
2008.	16 225	91,7	4 581	28,2	1 928	11,8	9 716	59,8
2009.	15 042	85,0	4 051	26,9	1 793	11,9	9 198	61,1
2010.	14 799	83,7	3 809	25,7	2 002	13,5	8 988	60,7
2011.	16 323	92,3	4 201	25,7	2 398	14,7	9 724	59,6
2012.	15 534	87,8	3 829	24,7	2 333	15,0	9 372	60,3
2013.	15 439	87,3	3 562	23,0	2 709	17,6	9 168	59,4

11. számú tábla

**A regisztrált elkövetők, ezen belül a fiatalkorú és gyermekkorú elkövetők
számának és gyakoriságának alakulása a 2004–2013. években**

Év	Regisztrált elkövetők		100 000 lakosra jutó el- követők száma	Fiatalkorú elkövetők			100 000 fiatal- korú lakosra jut	Gyermekekori elkövetők száma	
	szám	2004. = 100%		szám	arány %	2004. = 100%		szám	2004. = 100%
2004.	137 195	100,0	1 356,1	12 544	9,1	100,0	2 509,0	3 963	100,0
2005.	140 211	102,2	1 388,6	12 362	8,8	98,5	2 491,0	3 697	93,3
2006.	129 991	94,7	1 290,0	11 462	8,8	91,4	2 303,5	3 565	90,0
2007.	121 561	88,6	1 207,6	11 057	9,1	88,1	2 235,8	3 387	85,5
2008.	122 695	89,4	1 221,4	11 606	9,5	92,5	2 380,8	3 433	86,6
2009.	120 083	87,5	1 197,1	10 178	8,4	81,1	2 130,6	2 573	64,9
2010.	129 945	94,7	1 297,6	11 497	8,8	91,7	2 491,7	2 607	65,8
2011.	120 529	87,9	1 207,0	11 378	9,4	90,7	2 554,0	2 714	68,5
2012.	108 306	78,9	1 087,7	10 418	9,6	83,1	2 427,7	2 604	65,7
2013.	109 876	80,1	1 108,9	10 473	9,5	83,5	2 466,5	2 196	55,4

12. számú tábla

Elővezetésekkel kapcsolatos ügyészi tevékenység a 2013. évben

Ügyészségek	Elővezetés			
	közigazgatási ügyben		szabálysértési ügyben	
	jóváhagyás	megtagadás	tudomásul vétel	hatályon kívül helyezés
Főváros	48	5	2 853	614
Baranya megye	23	2	2 634	82
Bács-Kiskun megye	116	9	5 213	383
Békés megye	74	3	4 411	223
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	168	1	9 149	341
Csongrád megye	87	2	2 359	132
Fejér megye	85	0	1 367	206
Győr-Moson-Sopron megye	21	0	2 048	84
Hajdú-Bihar megye	15	4	1 326	667
Heves megye	132	2	3 682	248
Jász-Nagykun-Szolnok megye	66	2	1 842	107
Komárom-Esztergom megye	38	1	1 984	162
Nógrád megye	16	2	366	157
Pest megye	17	4	2 778	306
Somogy megye	39	13	2 348	146
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	65	7	5 372	459
Tolna megye	50	1	1 796	41
Vas megye	3	2	1 200	89
Veszprém megye	37	0	1 440	202
Zala megye	29	4	1 560	224
Összesen:	1 129	64	55 728	4 873

13. számú tábla

**A magánjogi ügyekben tett kiemelt ügyészi intézkedések
eljáró ügyészségeként a 2013. évben**

Ügyészségek	Kiemelt intézkedések összesen	ebből				
		kereset	nemperes eljárás	perújítási indítvány	perbelépés, fellépés	fellebbezés
Főváros	559	254	226	0	0	79
Baranya megye	294	92	152	0	45	5
Bács-Kiskun megye	221	34	21	0	41	125
Békés megye	108	79	13	0	13	3
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	635	114	9	2	484	26
Csongrád megye	80	29	2	0	44	5
Fejér megye	112	40	2	0	41	29
Győr-Moson-Sopron megye	103	48	12	0	28	15
Hajdú-Bihar megye	154	51	12	0	61	30
Heves megye	131	44	63	0	13	11
Jász-Nagykun-Szolnok megye	273	35	99	13	117	9
Komárom-Esztergom megye	261	62	80	0	85	34
Nógrád megye	79	10	17	0	52	0
Pest megye	176	62	66	0	22	26
Somogy megye	216	101	54	0	52	9
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	169	63	35	0	24	47
Tolna megye	35	33	0	0	2	0
Vas megye	218	53	127	0	24	14
Veszprém megye	222	108	44	0	31	39
Zala megye	271	86	128	0	10	47
Összesen:	4 317	1 398	1 162	15	1 189	553

14. számú tábla

Törvényességi ellenőrzési ügyekkel kapcsolatos kiemelt ügyészi intézkedések, valamint az elbírált intézkedések száma és eredményessége a 2013. évben

Ügyészségek	Kiemelt intéz- kedések száma össze- sen	ebből			a tárgydőszakban az elbírált intézkedések számából			
		felhívás	jelzés	felelős- ségre vonási eljárás kezdemé- nyezés	felhívás		jelzés	
		száma			össze- sen	ebből eredmény	össze- sen	ebből eredmény
Főváros	2 031	1 029	268	734	1 011	1 004	240	237
Baranya megye	223	44	115	64	44	43	27	27
Bács-Kiskun megye	174	52	105	17	55	53	29	26
Békés megye	459	97	298	64	109	73	334	334
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	397	238	95	64	248	246	84	84
Csongrád megye	176	67	107	2	60	60	22	22
Fejér megye	469	176	109	184	177	175	85	84
Győr-Moson-Sopron megye	266	107	119	40	93	91	24	24
Hajdú-Bihar megye	345	90	246	9	92	81	15	15
Heves megye	409	208	111	90	207	207	63	48
Jász-Nagykun-Szolnok megye	367	127	166	74	152	152	141	141
Komárom-Esztergom megye	590	153	385	52	132	132	36	36
Nógrád megye	142	52	77	13	53	45	9	9
Pest megye	441	202	151	88	204	200	94	88
Somogy megye	265	101	129	35	107	105	7	7
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	644	126	504	14	139	139	438	438
Tolna megye	68	36	28	4	34	33	23	23
Vas megye	547	107	367	73	133	128	69	68
Veszprém megye	253	82	87	84	80	77	44	44
Zala megye	267	93	162	12	106	92	18	17
Összesen:	8 533	3 187	3 629	1 717	3 236	3 136	1 802	1 772

15. számú tábla

Szabálysértésekkel kapcsolatos ügyészi tevékenység a 2013. évben

Ügyészségek	Szabálysértési							
	hatóság megszűntető határozata			panasz				
	érkezett ügy	tudomásul vétel	felvilágosítás, iratok, adatok kérése	érkezett ügy	elutasítás	határozat hatályon kívül helyezése	utasítás a szabálysértési eljárás folytatására	Egyéb érdemi
Főváros	31 699	31 264	1 504	458	280	89	69	115
Baranya megye	3 765	3 722	221	48	35	9	4	0
Bács-Kiskun megye	4 131	3 882	243	45	30	2	8	3
Békés megye	3 201	2 749	563	27	18	5	1	3
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	6 505	6 388	505	79	54	15	7	5
Csongrád megye	3 915	3 791	373	48	35	0	10	9
Fejér megye	3 725	3 471	366	56	34	3	12	17
Győr-Moson-Sopron megye	3 169	3 086	180	47	35	3	5	5
Hajdú-Bihar megye	5 723	5 260	740	63	47	0	7	4
Heves megye	3 366	3 226	496	59	40	17	1	4
Jász-Nagykun-Szolnok megye	4 436	4 156	737	30	20	6	1	5
Komárom-Esztergom megye	2 468	2 323	476	31	19	6	1	9
Nógrád megye	2 167	2 068	158	22	16	6	0	1
Pest megye	8 061	7 856	405	154	96	32	0	24
Somogy megye	2 889	2 745	154	40	31	1	7	0
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	6 876	6 412	539	62	29	5	15	9
Tolna megye	1 937	1 871	63	37	25	9	1	2
Vas megye	2 871	2 609	602	29	18	3	4	6
Veszprém megye	3 028	2 935	226	25	17	7	2	0
Zala megye	3 302	3 227	187	40	23	4	12	1
Összesen:	107 234	103 041	8 738	1 400	902	222	167	222

16. számú tábla

Jogszabálytervezetek észrevételezése a 2004–2013. években

Év	Észrevételezett jogszabályok		Ebből érdemi észrevétel	
	szám	2004. = 100%	szám	%
2004.	1 229	100,0	365	29,7
2005.	958	89,2	283	29,6
2006.	561	52,2	135	24,1
2007.	818	76,2	215	26,3
2008.	565	52,6	104	18,4
2009.	574	53,4	124	21,6
2010.	281	26,2	57	20,3
2011.	278	25,9	145	52,2
2012.	281	26,2	107	38,0
2013.	267	21,7	110	41,2

17. számú tábla

Ügyészek, alügyészek és fogalmazók számának és nemek szerinti megoszlásának alakulása a 2004–2013. években

Év	Főállású ügyészek ⁸		Alügyészek, fogalmazók		Ügyészek				Alügyészek, fogalmazók			
	szám	2004. = 100%	szám	2004. = 100%	férfi		nő		férfi		nő	
					szám	%	szám	%	szám	%	szám	%
2004.	1 453	100,0	443	100,0	609	41,5	858	58,5	164	37,0	279	63,0
2005.	1 490	102,5	468	105,6	612	40,6	897	59,4	170	36,3	298	63,7
2006.	1 538	105,8	412	93,0	622	40,1	928	59,9	148	35,9	264	64,1
2007.	1 580	108,7	364	82,2	636	40,1	952	59,9	130	35,7	234	64,3
2008.	1 612	110,9	318	71,8	646	40,1	966	59,9	109	34,3	209	65,7
2009.	1 660	114,2	270	60,9	660	39,8	1 000	60,2	86	31,9	184	68,1
2010.	1 741	119,8	261	58,9	685	39,3	1 056	60,7	86	33,0	175	67,0
2011.	1 850	127,3	402	90,7	759	41,0	1 091	59,0	118	29,4	284	70,6
2012.	1 809	124,5	497	112,2	741	41,0	1 068	59,0	143	28,8	354	71,2
2013.	1 824	125,5	497	112,2	739	40,5	1 085	59,5	145	29,2	352	70,8

⁸ A statisztikában főállás elnevezés alatt az engedélyezett létszám terhére foglalkoztatott ügyészségi alkalmazott értendő.

18. számú tábla
Ügyészek életkor szerinti megoszlása a 2013. évben⁹

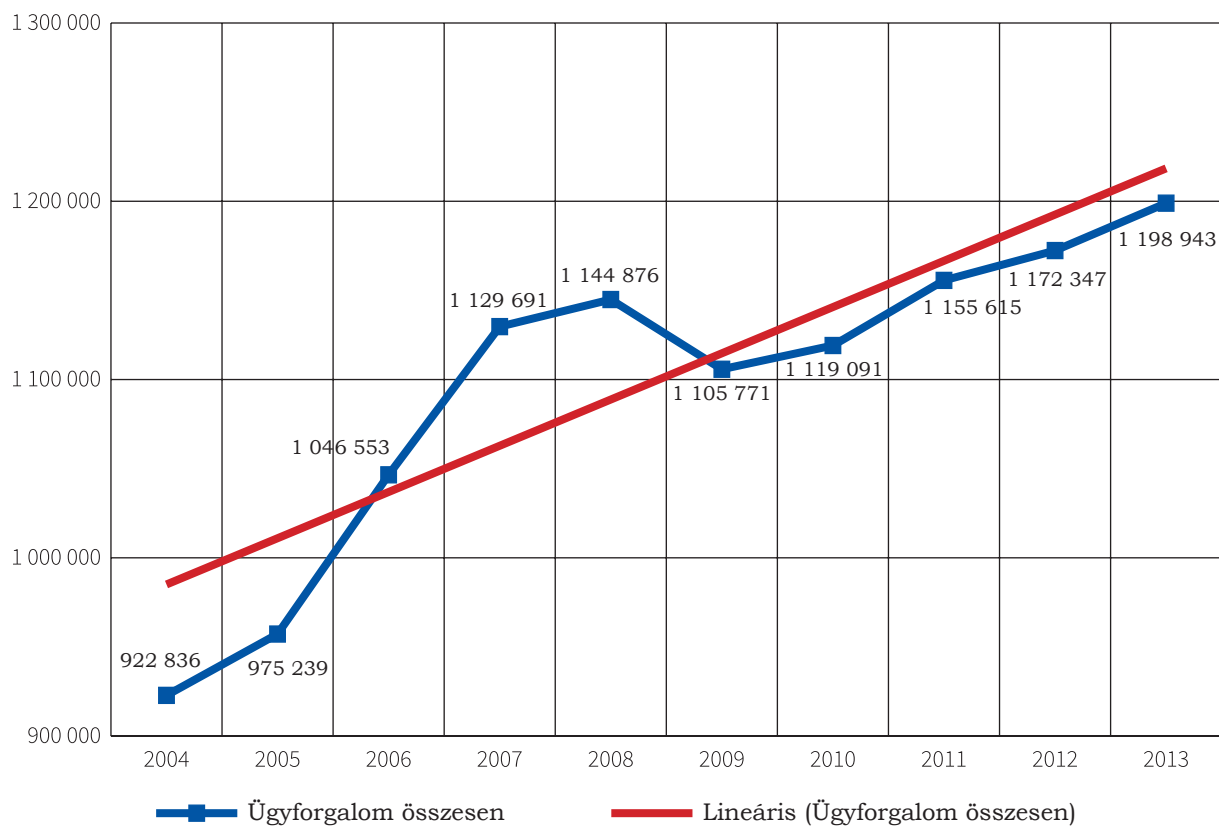
Ügyészségek	Ügyészek száma	30 év és az alatt		31–40 év között		41–50 év között		51–54 év között		55–59 év között		60 év és felette	
		szám	%	szám	%	szám	%	szám	%	szám	%	szám	%
Ügyészségek összesen	1 824	42	2,3	780	42,8	621	34,0	146	8,0	155	8,5	80	4,4
Legfőbb Ügyészség	109	0	0	22	20,2	40	36,7	10	9,2	22	20,2	15	13,8
Más ügyészségek	1 715	42	2,4	758	44,2	581	33,9	136	7,9	133	7,8	65	3,8

⁹ A december 31-i állapot.

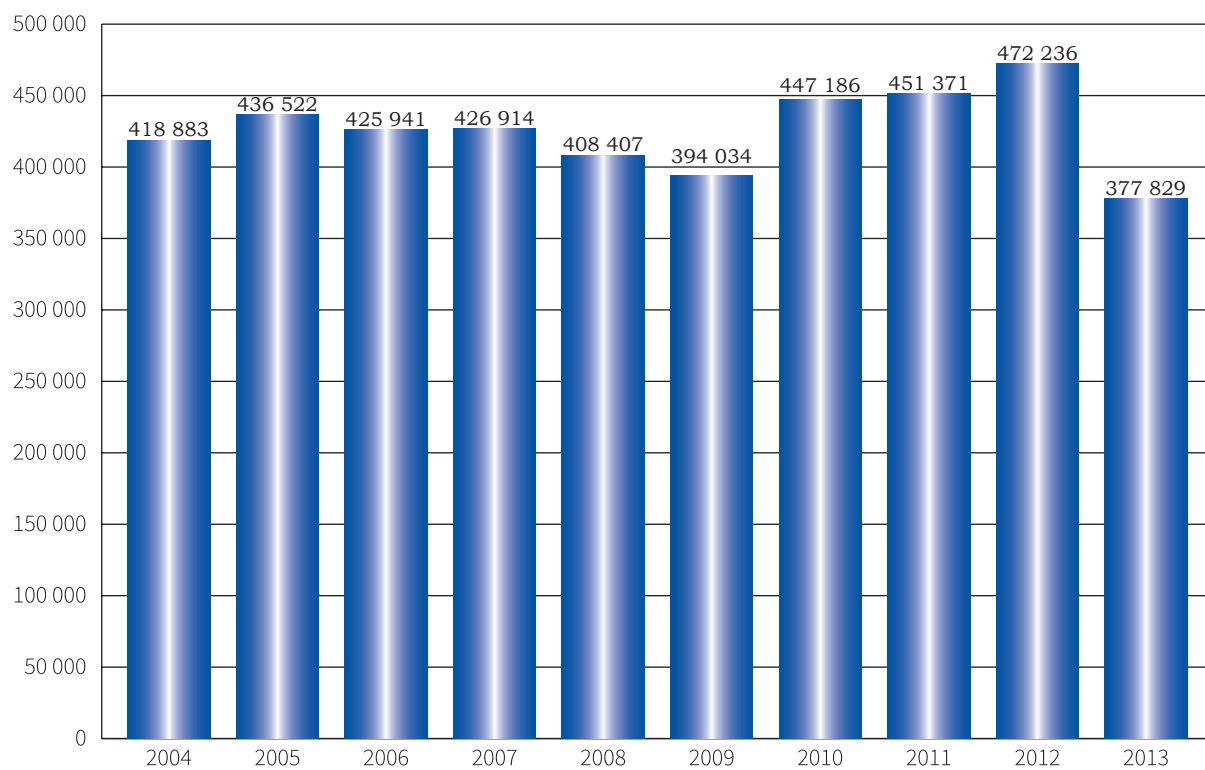
19. számú tábla
Az egyes költségvetési előirányzatok alakulása (millió Ft, %) a 2009–2013. években

Megnevezés	2009.		2010.		2011.		2012.		2013.		Index %	
	előirányzat	teljesítés	előirányzat	teljesítés	előirányzat	teljesítés	előirányzat	teljesítés	előirányzat	teljesítés	2013/2012 előirányzat	2013/2012 teljesítés
Személyi juttatás	19 191	19 345	19 189	19 168	21 082	20 418	24 413	24 001	24 656	24 656	101,0	102,7
Munkaadót terhelő járulék	6 015	5 893	5 013	5 034	5 534	5 301	6 405	6 381	6 470	6 581	101,0	103,1
Dologi kiadás	3 045	2 974	3 090	3 775	3 573	3 665	4 095	4 002	4 180	4 148	102,1	103,6
Pénzeszköz átadás	187	85	89	74	92	158	120	1 678	133	2 365	110,8	140,9
Felújítás	50	50	30	34	30	32	30	60	30	254	100,0	423,3
Egyéb intézményi beruházás	911	1 627	1 121	1 423	1 780	1 040	835	1 478	1 334	1 673	159,7	113,2
Fejezeti tartalék	–	–	–	–	–	–	972	–	–	–	–	–
Összesen	29 399	29 974	28 532	29 508	32 091	30 614	36 870	37 600	36 803	39 677	99,8	105,5

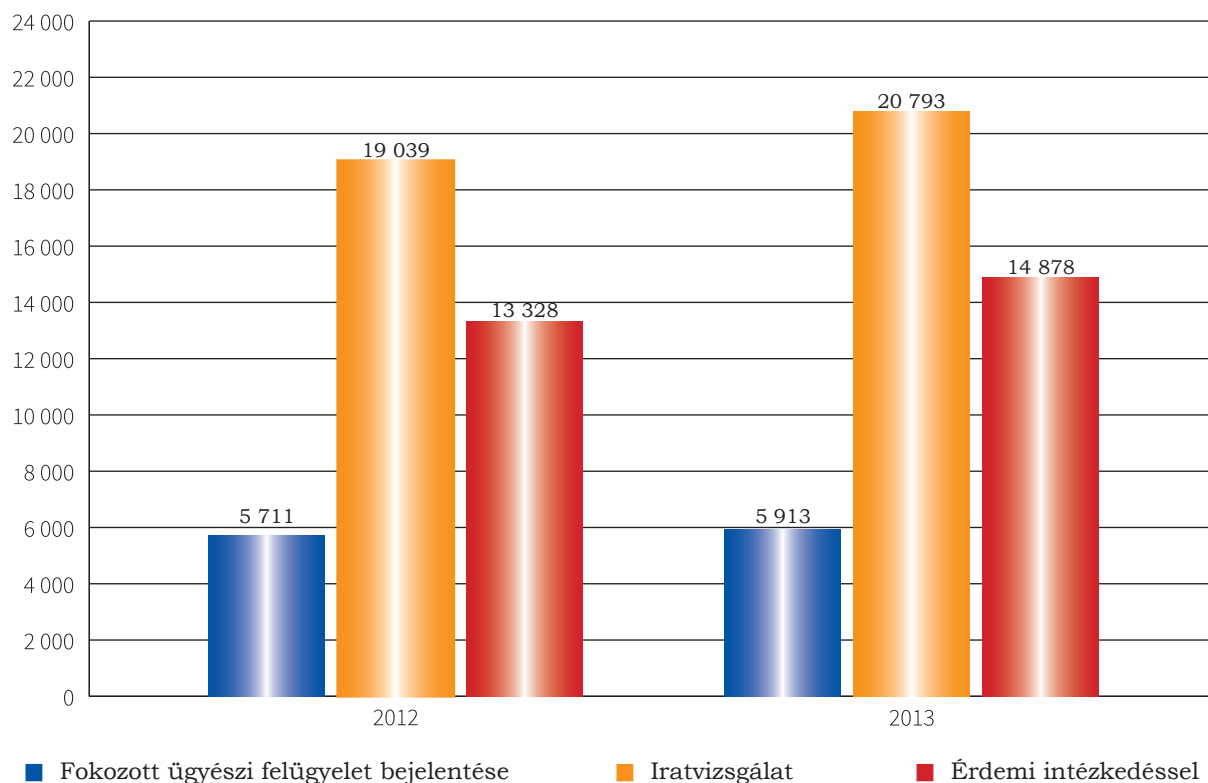
1. számú ábra
Ügyforgalom és trend az elmúlt 10 évben

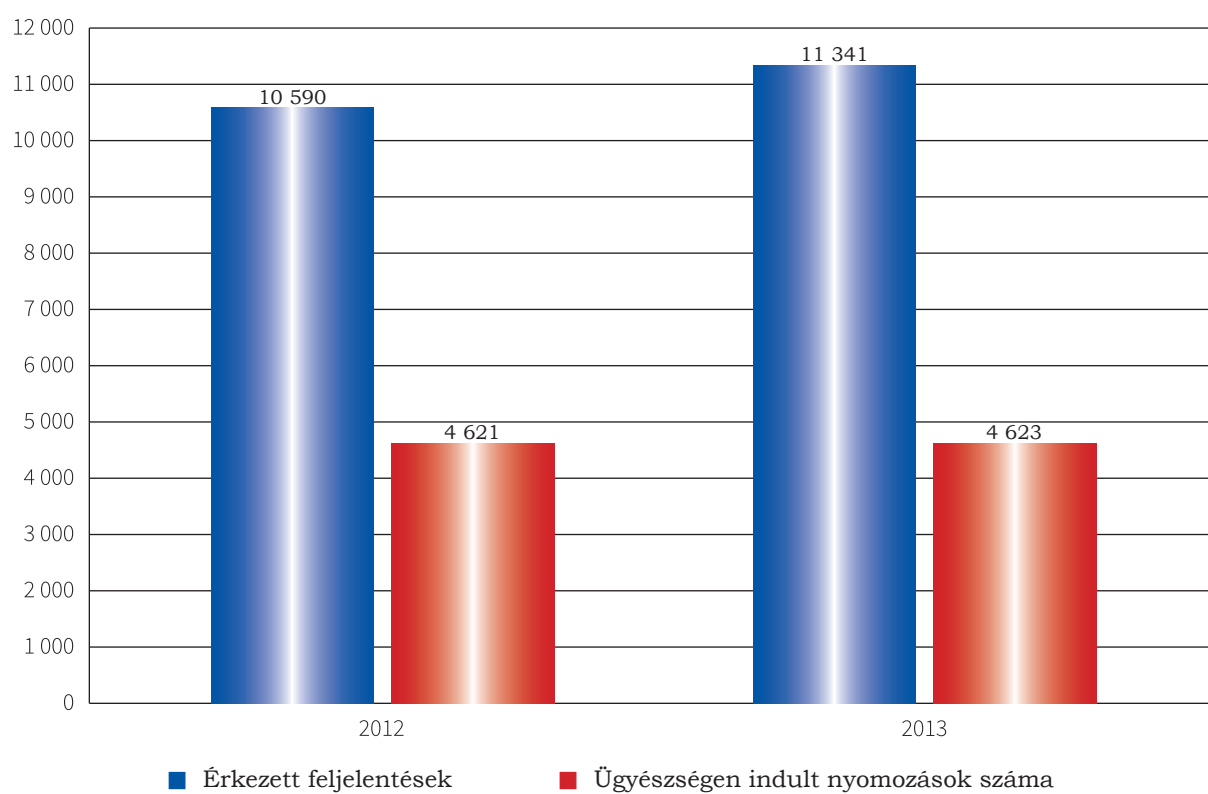
2. számú ábra
Regisztrált bűncselekmények számának alakulása a 2004–2013. években

3. számú ábra

Fokozott ügyészi felügyeleti tevékenység a 2012–2013. években

4. számú ábra

Ügyészségi nyomozások adatai a 2012–2013. években

5. számú ábra
**Az ügyészek, alügyészek és fogalmazók számának alakulása
a 2004–2013. években**

